

Liepājas 400

Lai pūš!

Kopā

ar prieku!

Liepāja
400

Saturs

Mājas, kur dzīvot, mīlēt un savas saknes dzīt	2
Liepāja – unikāla un dinamiska vieta	3
Liepājas pirmie četri simti	4
Pilsēta mostas, kad modušies uzņēmēji un ražotāji	9
Liepājā jaudas netrūkst	35
Bez sporta vaļa nekas kopā neturētos	52
Izglītība iet līdzī laikam	70
Veselība – visdārgākā un saudzējamākā	82
Nemainīgie magnēti – jūra, pludmale un piedzīvojumu gars	94
Liepāja ir dzīva, kamēr tā mainās	111
Liepājas radošais (ne)miera gars	125
Pilsēta, kurā izbēgt no vientulības	138
Liepājas nākamie 100	150

Mājas, kur dzīvot, mīlēt un savas saknes dzīt

Liepājai 400. Četri gadu simti, kuru laikā Liepāja no neliela zvejniekiema kļuvusi par modernu, šodienīgu 21. gadsimta pilsētu, un, kā min Jānis Dripe un Jānis Lejnīeks savā grāmatā "Pilsēta starp jūru un ezeriem. Liepājas arhitektūra 100 gadus" – arī par nekronētu Latvijas rietumu galvaspilsētu. Šo četrus gadus simteņu gaitā esam pieredzējuši dažādus laikus un varas, Liepāja ir celta un postīta, iekarotāju zābakiem bradāta un liepājnieku rokām atkal no jauna veidota.

Esam lepojušies gan ar Latvijas galvaspilsētas titulu īsu brīdi, gan leģendām apvītu kuģu satiksmi starp Liepāju un Ņujorku, pirmo elektrisko tramvaju Baltijā. Šeit dzimis vecākais simfoniskais orķestris Baltijā, pirmā mākslas skola valstī, senākais profesionālais latviešu teātris. Vēl aizvien baudāms pasaulē lielāko nepārbūvēto mehānisko ērģeļu skanējums Svētās Trīsvienības katedrālē. Pilsētas ekonomiku ir veicinājušas rūpnīcas, dzelzceļš, civilā un kara osta. Liepājnieki ir bijuši metalurgi un šuvēji, eļļas, linoleja, cukura un sērskābes ražotāji.

Šodien Liepāja ir pilsēta, kas lepojas ar saviem cilvēkiem un sasniegumiem. Osta pilsēta un lielākais reģionālais ražošanas centrs Latvijā. Pilsēta, kas kļuvusi par Latvijas reģionu ekonomikas izaugsmes piemēru. Eiropas kultūras galvaspilsēta un sporta lielpilsēta. Viens no iecienītākajiem tūristu galamērķiem Latvijā. Pilsēta, kas pilna pretstatu un (ne)miera – spēka, kas virza mūs uz priekšu, uz mērķu sasniegšanu.

Tāpēc 400 gadi – tas ir tikai sākums. Kā mūsu Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga savulaik teica par Rīgu, es šodien saku par Liepāju: Liepāja ir mūsu pagātne, Liepāja ir mūsu mantojums, Liepāja ir arī mūsu nākotnes uzdevums. Šī ir otrā simtgade, ko svinam zem sarkanbaltsarkanā karoga, tomēr

saimnieki paši savās mājās šo četrus gadsimtu laikā esam bijuši vien gadus piecdesmit sešus. Mūsu nākotne ir saistīta ar drosmīgiem sapņiem un augstiem mērķiem. Liepāja turpinās attīstīties kā zaļa ražošanas, ostas, kultūras un sporta pilsēta, kur tradīcijas un inovācijas satiekas, kur cilvēki strādā labi apmaksātās darba vietās, vēlas veidot ģimenes un iesakņoties. Kā vieta, kur augt un mācīties, baudīt kultūru un dabu, nodoties aktīvai atpūtai un sportam. Kā vieta, kur viesoties un atkal atgriezties. Kā vieta, kur satikties pasaules vērienam ar nelielas pilsētas ērtībām.

Sveicot Liepājas četrusimtgadē, es gribu atsaukties uz kādu talantīgu manu priekštecī – Liepājas pilsētas galvu un Liepājas uzplaukuma pamatlicēju Kārli Gotlību Sigismundu Ūlihu: "Ja lieta grozās ap vispārēju labumu, tad nepietiek ar vadošu personu centību un labu gribu vien, nepieciešama arī nesavtīga un pašizliedzīga sabiedrības līdzdalība un spēku apvienošana kopēju, vispārībai derīgu un nepieciešamu darbu veikšanai." Šie vārdi vēl aizvien ir dzīvi, tie tieši uz to – aktīvu līdzdalību – es arī aicinu ikvienu liepājnieku. Lai katra šī žurnāla lappuse ir iespēja kopīgi izdzīvot mūsu Liepājas stāstu un iedvesmo turpināt veidot šo skaisto vietu starp jūru un ezeriem par mājām, kur dzīvot, mīlēt un savas saknes dzīt.

Saules mūžu Tev, mīļā Liepāja! Vēja spēku un enerģiju Tev, mīļais liepājniek!

Gunārs Anšiš,
Liepājas valstspilsētas pašvaldības domes priekšsēdētājs

Dārgie liepājnieki!

Šis gads ir īpašs – aprit 400 gadu, kopš Liepājai piešķirtas pilsētas tiesības. Svētki ir izcils brīdis, lai atskatītos uz pilsētas bagāto vēsturi, lepotos ar paveikto un kopīgi kaltnākotnes plānus.

Liepājas pilsētā satiekas kultūra, tūrisms un ražošana, padarot Liepāju par unikālu un dinamisku vietu ne tikai Latvijā, bet visā Eiropā. Mēs lepojamies ar to, ka Liepāja ir kultūras pilsēta ar savu drosmīgo rokrakstu, spilgtām radošām personībām un senām tradīcijām. Liepājā ir vecākais profesionālais teātris Latvijā, savs orķestris un viena no skaistākajām koncertzālēm Baltijas jūras krastā. Pilsētas vēriņu pret kultūru apliecina arī fakts, ka 2027. gadā Liepāja būs Eiropas kultūras galvaspilsēta.

Liepāja ir arī lielākais reģionālais ražošanas centrs Latvijā, kas pēdējo gadu laikā ir pierādījis savu spēju piesaistīt gan vietējas, gan starptautiskas investīcijas. Ar 26 jaunām ražotnēm, kas uzbūvētas septiņu gadu laikā, Liepāja ir apliecinājusi savu lomu un neatsveramo pienesumu valsts ekonomikā. Savukārt strauji augošais tūrisma sektors ir pierādījums tam, ka Liepāju arvien biežāk atklāj un apmeklē ne tikai ceļotāji no Latvijas, bet arī viesi no citām valstīm.

Liepājai patiesi piemīt "pasaules vēriens ar nelielas pilsētas ērtībām" – liepājnieki ir drosmīgi, ambiciozi un uz nākotni vērsti. Tas redzams arī pilsētas uzņemtajā kursā, attīstot zaļo enerģētiku un ieguldot inovācijās. Kā viena no 100 Eiropas Savienības pilsētām Liepāja ir apņēmusies līdz 2030. gadam kļūt par klimatneitrālu viedpilsētu, un jau tagad pie šī mērķa sasniegšanas strādā pilsētas Ilgtspējīgās industrijas centrs. Tas ir stratēģiski nozīmīgs solis, kas ne tikai sekmēs valsts ekonomikas izaugsmi, bet arī padarīs Liepāju par paraugu nākotnes pilsētībuvei.

Un, protams, jāpiemin izcilie sportisti, ar kuriem lepojas visa Latvija un kuri nes Liepājas vārdu pasaulē. Kristapa Porziņģa, Mārtiņa Seska un daudzu citu sportistu sasniegumi apliecina, ka Liepājā viss notiek visās jomās – gan kultūrā un mākslā, gan ekonomikā, gan sportā.

Latviju mēs veidojam visi kopā. Mūsu spēks slēpjas ikviena iedzīvotāja darbā un mīlestībā pret savu pilsētu un savu valsti. Lai jūra un vējš turpina uzturēt nemiera garu Liepājā, arvien savīļojot un rosinot liepājnieku un pilsētas ciemiņu sirdis uz jauniem izciliem sasniegumiem!

Lai Liepāja plaukst un zeļ nākamajos 400 gadus!

Evika Siliņa,
Latvijas Republikas Ministru prezidente

Liepājas pirmie četri simti

Pirmo reizi rakstos Līvas ciema vārds ierakstīts 1253. gada 4. aprīlī. To mēdz uzskatīt par Liepājas pirmsākumu, kamēr pilsētas tiesības 1625. gada 18. martā Liepājai piešķīra Kurzemes hercogs Frīdrihs Ketlers. Šo datumu nu ik gadu liepājnieki atzīmē kā pilsētas dzimšanas dienu.

Tagad liepājniekam grūti iedomāties, ka pilsēta savas vēstures pirmsākumos vairāk līdzinājās smilšu apūstam miestam, koka mājiņas bija vienkāršas, nelielas, te nebija nevienas bruģētas ielas, iespēja piebraukt kuģiem visai nosacīta, lai gan Liepāja 17. gadsimtā bija 13. lielākā tirdzniecības pilsēta Baltijas jūras krastā. No šejienes prom veda preces no visas Kurzemes un arī Lietuvas, tas deva iespēju nopelnīt naudu. Liepājā apmetās ieceļotāji no malu malām, tā ka multikulturālā gaisotne ir iekodēta pilsētas būtībā. Latvieši lielākoties mita ciemos ap pilsētu, bija nodarbināti dažādos palīgdarbos Liepājā. Amatnieki un tirgotāji apvienojās cunftēs, un tās savukārt vēlēja pilsētas rāti. Pilsētu vadīja birģermeistars.

Liepāja nebija liela pilsēta, tomēr otra lielākā hercogistē aiz Jelgavas. Par spīti pieticīgajai sadzīvei, liepājnieki būvēja milzu kuģus, rosījās amatnieki, pelnīja tirgotāji, pilsētā bija arī dažas ķieģeļu ēkas. Taču par personīgās higiēnas nozīmīgumu tolaik ļaudis vēl nenojauta, tāpēc izplatījās infekcijas slimības un lielais mēris "izkāva" tūkstošiem liepājnieku un apkārtnē dzīvojošo. Arī Ziemeļu karš nesa postījumus.

18. gadsimts atnesa Liepājai labākus laikus. Pamazām izveidojās ielu tīkls, gadsimta beigās sāka būvēt divstāvu namus. Vairums māju joprojām bija no koka, taču aiz to ārējās vienkāršības nereti slēpās grezni rotātas iekštelpas ar izteismīgiem dizaina elementiem, kā tagad teiktu – smalkiem mēbeļu apkalumiem, greznām durvīm, sienu un griestu gleznojumiem. Liepāja joprojām bija tirgotāju un amatnieku pilsēta. Tiesa gan, zem Krievijas impērijas karoga, pilsēta savas izdevīgās pozīcijas zaudēja un tirdzniecība vairs nebija tik ienesīga, lai arī ostā tika veikti nepieciešamie darbi, lai tā darbotos jaudīgi.

Nākamais gadsimts Liepāju pārveidoja par rūpniecisku pilsētu, un iedzīvotāju skaits turpināja augt. Sākotnēji gan pilsēta stagnēja, osta bija pārāk sekla, lai uzņemtu visus kuģus, zemes ceļi rudenos un pavasaros bija neizbraucami, turklāt salīdzinoši netālu attīstījās Klaipēda, un Liepājai gandrīz nebija spējīga ar to konkurēt.

Tāpēc dzelzceļa būve uz Romniem Poltavas guberņā bija patiešām nozīmīgs solis pilsētas attīstībā. Sāka augt rūpniecība, strādniecība. Pārmaiņas pilsētā bija milzīgas un straujas. Bankas izvērta savu darbību, Liepāja augs arī būvniecības ziņā, tika atļauti vairākus stāvus augsti nami, bruģētas ielas, izbūvēti lielceļi, ierīkota kanalizācija, sāka kursēt tramvajs, ostu padziļināja, tās darbība bija intensīvi produktīva, kuģu satiksme attīstījās, un arī latviešu tiesības un pašapziņa augs.

Iekārtu maiņa, okupācija, deportācijas un valsts atdzimšana – tik daudz ko nācās liepājniekiem piedzīvot 20. gadsimtā. Liepāja cīnās par izdzīvošanu, sapņo un mīl, cieš no bombardēšanas, tad atkal augs un dzīvo, protestē slepeni un atklāti, līdz sagaida okupācijas beigas un īstu Atmodu, kas ved pie jauna sākuma savā valstī, brīvajā Latvijā.

Liepājas dzīvē arī beidzamo 30 gadu laikā tāpat bijuši gan kāpumi, gan kritumi. Bija jāpārdzīvo krīzes un jāņem vara pār pilsētu savās, liepājnieku, rokās. Liepāja augs pamazām, turpināja sapņot un īstenot sapņus. Viens no izaicinājumiem bijis sarūkošais iedzīvotāju skaits, tāpēc īpašas dāvanas tiek mazuļiem, kas dzimst Liepājā, un prieks ir par katru pieaugušo, kurš izvēlas šo pilsētu par vietu, kur dzīvot un strādāt.

Punkti

laika līnijā

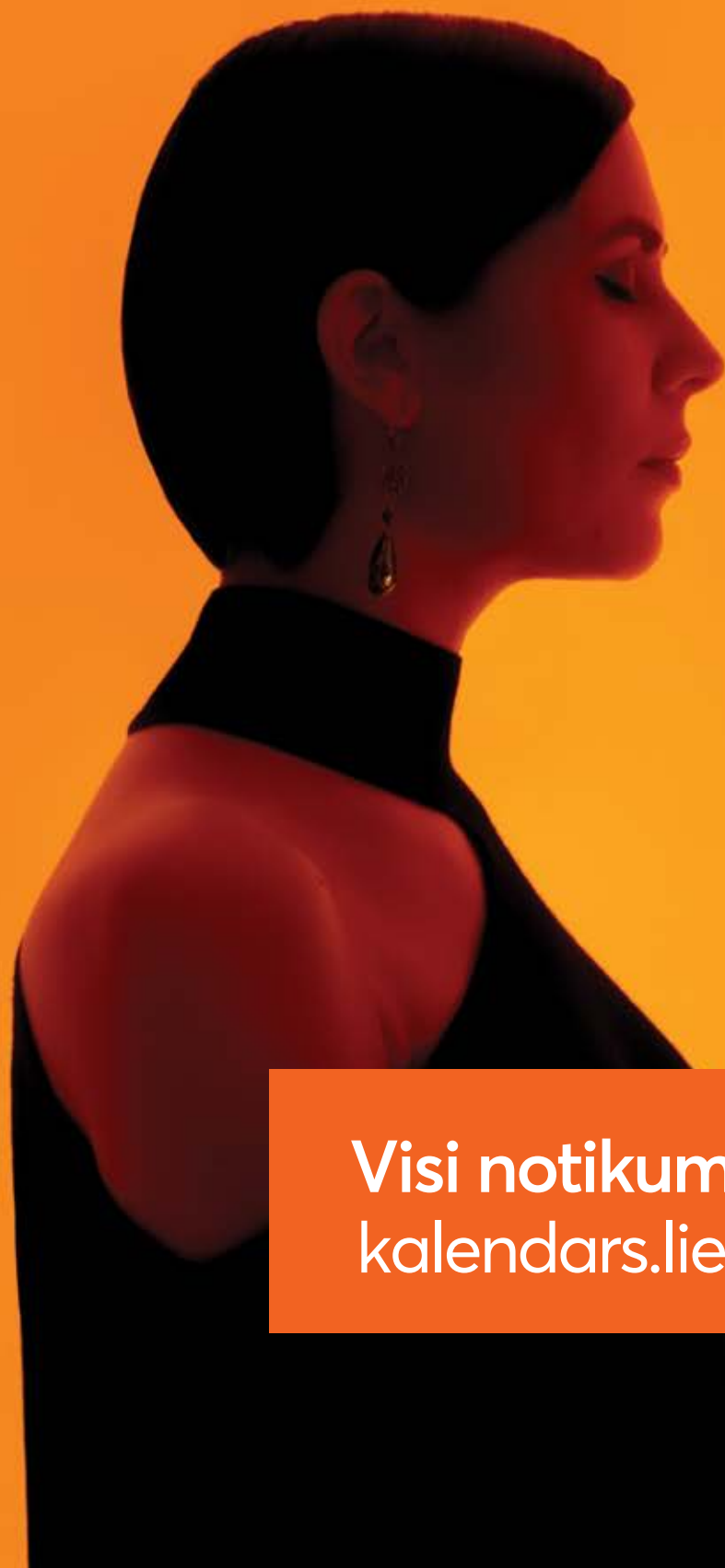
- 1631** Vēstures avotos kā pirmais Liepājas birģermeistars minēts Johanns Rupherhs.
- 1646** Pilsētā plosās mēris, rāte un tirgoņi pieņem Mēra reglamentu.
- 1648** Hercogs Jēkabs izdod pavēli par ostas izbūvi Liepājā.
- 1675** Sv. Annas baznīcas koka būve tiek apmūrēta ar ķieģeļiem.
- 1696** Rudens vētra salauž 14 kuģus, kas noenkuroti pie pilsētas. Viens no tiem ir hercoga jaunais kuģis, tāpēc pēc gada sākas ostas padziļināšanas darbi.
- 1716** Liepājā ierodas Krievijas cars Pēteris I ar carieni Katrīnu I.
- 1735** Uzsākta Lielās ielas bruģēšana.
- 1757** Ceļojošās trupas Liepājā sāk izrādīt pirmās teātra izrādes.
- 1758** Pabeidz un iesvēta Liepājas Sv. Trīsvienības katedrāli, kur vēlāk uzstāda meistara H. A. Konciusa darinātas ērģeles.
- 1777** Nodibina Liepājas pilsētas bibliotēku.
- 1798** Par Liepājas tirgotāju A. Vites un L. Hikes atstātajiem līzekļiem atvēra bāriņu namu un skolu.
- 1812** Pār Liepājas ostas kanālu ierīko peldošo koka jeb plostu tiltu.
- 1821** Uzcej mūra loču torni.
- 1824** Iznāk pirmais laikraksta "Libausches Wochenblatt" numurs.
- 1834** Liepājā sāk darboties pirmā Merbi privātā peldu iestāde ar aukstām un siltām jūras ūdens vannām.
- 1841** Izbūvē Liepājas–Grobiņas šoseju.
- 1847** Liepājā atver pilsētas banku.
- 1876** Beidzas Liepājas–Romnu dzelzceļa līnijas izbūve, kas savieno Liepāju ar Romniem Poltavas guberņā. Jau vairākus gadus dzelzceļš caur Mažeļķiem un Jelgavu savieno Liepāju ar Rīgu un Daugavpili.
- 1899** Liepāja kļūst par pirmo pilsētu Baltijā, kurā sāka kursēt elektriskais tramvajs.
- 1907** Ar Antona Čehova "Tēvoci Vanu" atklāj pirmo profesionālo teātri Latvijā – Liepājas teātri.

- 1908** Liepājas Latviešu biedrība sāk vākt un apzināt etnogrāfiski vēsturiskas mantas.
- 1918** Dievnamos svinīgi aizlūdz par jauno Latvijas valsti, liepājnieki pulcējas telās ar sarkanbaltsarkaniem karogiem, sāk iznākt laikraksts "Kurzemes Vārds".
- 1919** G. Meijera tipogrāfijā Liepājā iespiež pirmo Latvijas naudu. 27. jūnijā liepājnieku pūļi sagaida Latvijas valdības nokāpšanu no kuģa "Saratov", kas bija tās patvēruma vairāku mēnešu garumā.
- 1925** Liepāja nosvin savu 300. dzimšanas dienu.
- 1937** Liepāju ar Rīgu savieno regulāra gaisa satiksme.
- 1944** Daļa no Liepājas skaistākās centra apbūves pārvēršas drupās, jo pilsēta tiek sistemātiski un nežēlīgi bombardēta.
- 1967** Dzimst festivāls "Liepājas dzintars".
- 1990** Laikraksta "Komunisti" vietā sāk iznākt atjaunotais laikraksts "Kurzemes Vārds".
- 1991** Barikāžu laikā liepājnieki paši nosargā savas pilsētas stratēģiskos objektus.
- 1996** Ostā no dzelmes izceļ pēdējo nogremdēto Krievijas flotes kuģi.
- 2000** Par Liepājas himnu apstiprina Imanta Kalniņa un Māra Čaklā dziesmu "Pilsētā, kurā piedzimst vējš".
- 2004** Atdzīvojas ostas promenāde, pilsētā tiek atklātas jaunas ražotnes.
- 2008** Pēc pārbūves atver Liepājas Olimpisko centru.
- 2013** Atklāj jaunizbūvēto tramvaja līniju līdz Ezerkrastam.
- 2015** Atklāj koncertzāli "Lielais dzintars".
- 2016** Liepāja kļūst par "Eiropas sporta pilsētu 2016".
- 2017** Liepājas teātris triumfē "Spēlmaņu naktī", par iestudējumu "Precības" saņemot 7 balvas.
- 2019** Atjaunota Sv. Trīsvienības katedrāles fasāde.
- 2020** Liepājnieki var izstaigāt pilsētu pastaigā "Izgaismotā Liepāja".
- 2022** Liepājā atklāj muzeja filiāli "Hoiķeres kundzes viesu nams".
- 2024** Tiek izbūvēts veloceliņš no Liepājas līdz Bernātiem.

Liepāja
2027

Eiropas kultūras galvaspilsēta

Visi notikumi vienkopus
kalendars.liepaja.lv

Pilsēta mostas, kad modušies uzņēmēji un ražotāji

“Liepāja ir pārdzīvojusi gan maigus, gan skarbus vējus, gan uzplaukumu, gan arī grūtākus brīžus. Novēlu, lai Liepāja divdesmit piecos gados līdz savai četrsimtgadei piedzīvotu tās vēsturē vēl nepiedzīvotu veiksmi un uzplaukumu. Lai tā būtu plaukstoša pilsēta ne tikai Latvijā, bet arī Baltijas jūras reģionā, Eiropā. Novēlu veiksmīgus, auglīgus sakarus, īpaši ar sadraudzības pilsētām, bet arī ar visu Eiropas kontinentu. Spēku, dzīvesprieku un sekmes jums! Lai plaukst šī pilsēta kā rozes šeit, Rožu laukumā, kā zaļā liepa Liepājas karogā! Lai Laima, kurai ir svētīts šis koks, rūpējas par to! Lai pilsēta plaukst un zeļ mūžīgi mūžos!” 2000. gadā, atzīmējot Liepājā pilsētas dibināšanas 375. gadskārtu, novēlēja toreizējā Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga.

Liepājas jauno laiku ekonomikas trīs nozīmīgie pavērsieni

Liepāju, kuru pagājušā gadsimta deviņdesmitajos gados pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas uzskatīja par ekonomiski depresīvu pilsētu, šodien dažādu nozaru pārstāvji min kā vienu no Latvijas reģionu uzņēmējdarbības izaugsmes piemēriem. Osta, kura no PSRS saņēma smagu mantojumu – akvatoriju, pilnu ar pusnogramušiem kuģiem un piesārņotu, piestātnes, ko nevarēja izmantot saimnieciskai darbībai, un izpostītu infrastruktūru –, arī šodienas ģeopolitiski ļoti sarežģītajos apstākļos spējusi saglabāt stabilu kravu apgrozījumu, piesaistīt gan vietējos, gan ārvalstu investorus un vēl pieteikt sevi kā topošo ilgtermiņīgas industrijas centru ar vērīgiem zaļās enerģētikas, viedās ražošanas un inovāciju projektiem.

Pilsētā, kur savulaik rūpnīcas likvidēja citu pēc citas, beidzamo septiņu gadu laikā uzcelts vairāk nekā 20 ražotņu. 2024. gada izskaņā spāru vainagu piestiprināja pie vēl divām topošām ražošanas ēkām.

Liepāja ir apliecinājusi, ka teiciens "Jebkura krīze ir arī iespēja!" nav tikai tukša frāze. Zaudējusi "Liepājas metalurgu", kas bija lielākais ražošanas uzņēmums Latvijā un daudzus gadus desmitus balstīja pilsētas ekonomiku, Liepāja ir spējusi diezgan ātri atkopties un sākusī jaunu attīstības posmu. "Metalurģijas ēra" ir beigusies, atbrīvojot vietu modernam industriālam parkam.

Neatkarības atjaunošana nāca ar pilsētas ekonomikas sabrukumu – ražotāji, kuru produkcijas noieta tirgi saistījās ar bijušo PSRS, tos pazaudēja, ēkas palika tukšas, bezdarbs bija desmitos procentu mērāms. Osta, kas 1952. gadā bija nodota PSRS kara flotei, savu darbību sāka ar nulles tonnu kravu apjomu un vairākiem desmitiem nogrimušu kuģu un zemūdeņu, kas vēl bija jāizceļ. Taču iespējams, ka tieši šāda situācija pilsētas ekonomikas attīstībā ilgtermiņā ir spēlējusi pozitīvu lomu. Piemēram, Liepājas ostā stividoriem bija jācinās par katru kravu, jābūt pakalpojumu kvalitātē labākiem par Klaipēdas, Rīgas vai Ventpils stividoriem, lai pārliecinātu klientus izmantot ostu, kura bija gan ar mazāku iegrimi, gan ne tik attīstītu infrastruktūru.

Deviņdesmito gadu beigās Liepājā izdevās piesaistīt pirmos ārvalstu investorus, kuri darbību sāka ar pašu mazumiņu – viņi vienkāršas operācijas pārcēla no savas mītnes zemes uz Latviju, tajā laikā lētā darbaspēka valsti. Tagad šie paši uzņēmumi jau kļuvuši par savas uzņēmumu grupas vadošajiem ražošanas centriem, menedžmentu nodrošina vietējie liepājnieki, un šeit ne tikai ražo, bet arī projektē, izstrādā jaunas tehnoloģijas, nodrošina klientu servisu u.c. funkcijas, ko jau var saukt par augstas pievienotās vērtības radīšanu. Turklāt Liepājas jau esošā ražošanas jauda gan apjoma, gan kvalitātes ziņā iedrošina arī citus investorus ar sarežģītākiem un finansiāli ietilpīgākiem projektiem. "Esam nonākuši tiktāl, ka prioritāte vairs nav jaunradīto darba vietu skaits, bet gan to kvalitāte un atalgojuma līmenis. Varam atteikt uzņēmumiem, kuru darbība nav videi draudzīga vai kuros plānotais atalgojums ir zems. Tās ir būtiskas izmaiņas, kas panāktas faktiski pēdējo gadu laikā – vēl pirms pieciem gadiem bezdarbs sasniedza 7–8% un svarīgi bija vienkārši radīt jaunas darba vietas. Tagad tiek strādāts pie projektiem, kuros investīcijas sarežģītās tehnoloģijās mērāmas

desmitos vai simtos miljonu eiro un kuras apkalpos daži desmiti vai daži simti cilvēku," par to, kas pēdējās desmitgadēs ir ietekmējis pilsētas ekonomisko attīstību, stāsta Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldnieks Uldis Hmieļevskis.

Viņš atzīmē, ka nozīmīgs pavērsiens pilsētas ekonomikā notika deviņdesmito gadu otrajā pusē, ar tā laika mēra Teodora Eniņa mandātu uzņēmēji gatavoja un virzīja "Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likumu" kā iespējamo salmiņu slīkstošās pilsētas ekonomikas glābšanā.

Otrs būtisks pavērsiens bija lielākā ražotāja, "Liepājas metalurga", bankrots. Tas bija liels trieciens pilsētas ekonomikai un lika pārskatīt domāšanu: kas ir labāk – viens liels uzņēmums vai desmit mazi. Lai aizpildītu "Metalurga" bankrota radīto darba vietu robu, 2017. gadā tika izvirzīta apņemšanās uzbūvēt desmit rūpnīcas četros gados. Nu jau kopš tā laika ir radušās 25 jaunas ražotnes, turklāt vienlaikus notiek rūpniecības kvalitātes transformācija komplicētākā un augstākas pievienotās vērtības virzienā.

Trešais būtiskais pavērsiens ir Krievijas sāktais karš Ukrainā, kura izraisītā enerģētikas krīze komplektā ar sāktu pāreju no fosilās uz atjaunīgo enerģiju rada iespēju jaunam ekonomikas izrāvienam nākamo piecu līdz desmit gadu laikā. Taču tas mums vēl priekšā.

Dzinējspēks – ikviens uzņēmums

Lai arī bieži tiek uzsvērts, ka Liepājas ekonomikas profils daudzu gadu laikā nav radikāli mainījies, tomēr, rūpīgāk ieskatoties šodienas ekonomikas procesos, var secināt, ka pārmaiņas ir notikušas un joprojām notiek. "Spēja pielāgoties mainīgiem apstākļiem, reaģēt uz neparedzamām situācijām un globāliem notikumiem, kuros mēs esam tikai maza daļiņa, ļauj mums justies sagatavotākiem. Vai šodien Liepājas ekonomika ir spēcīgāka, nekā tā bija iepriekš? Jā, bet tas, protams, ir prasījis arī sāpīgus lēmumus. Būtiskākais ir šobrīd neapstāties pie sasniegtā un neieslīgt pašapmierinātībā, tāpat arī skaļus paziņojumus par jauniem attīstības projektiem kritiski izvērtēt, lai nezaudētu "saķeri ar realitāti," pauž Liepājas pašvaldības Attīstības pārvaldes vadītājs Mārtiņš Ābols.

Viņš norāda, ka finanšu krīzē iegūtā pieredze, kovidā pandēmija, kara izraisītās sekas, tirgus sabremzēšanās un citi ārēji faktori ir krietni norūdījuši Liepājas ekonomikas spēlētājus. M. Ābols uzsver, ka šodienas pilsētas ekonomikas dzinējspēks ir ikviens nozares uzņēmums, kurš spēj pieņemt mestos izaicinājumus un rast tiem pielāgotus risinājumus.

"Kādam tas sanāk labāk, kāds uz to iet mērķtiecīgāk, cits ir šī ceļa pašā sākumā, bet kopumā kopš neatkarības atjaunošanas pārmaiņas ir skārušas visas nozares. Lieli uzņēmumi, no kuriem atkarīga daudzu citu uzņēmumu dzīvotspēja vai pat pilsētas attīstība, jau ir pagātne, un, manuprāt, svarīgākie secinājumi ir izdarīti. No standartizētas ražošanas esam izauguši līdz daudzveidīgai un produktīvākai ražošanai, arī darbaspēka profils ir krietni mainījies, un visur atslēgas vārds, manuprāt, ir elastība – spēja pielāgoties gan no darba devēju, gan no darba ņēmēju puses," pauž M. Ābols.

Arī Liepājas valstspilsētas pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks Salvis Roga atzīst, ka uzņēmējdarbības vide laika gaitā aug un mainās, pielāgojoties šodienas prasībām un apstākļiem. "Uzņēmēji Liepājā nav tikai cilvēki ar biznesa interesēm – viņi ir tie, kas veido pilsētas raksturu, kopj tradīcijas un rada jaunas iespējas. Pie mums ikviens zina, ka grandiozas lietas sākas ar maziem soļiem un lielu mērķi. Jo īpaši pēdējo gadu laikā esam strādājuši pie tādas uzņēmēju atbalsta ekosistēmas izveides, kurā dažāda vecuma un pieredzes cilvēki var uzsākt, attīstīt vai saņemt atbalstu jau esošam biznesam. Arvien būtiskāks paliek darbs ar jauniešiem, stiprinot skolēnu mācību uzņēmumus un audzējot jauniešos ticību viņu biznesa idejām. Mēs vēlamies, lai liepājnieki saņem lielus saņņus, notic tiem un rod atbalstu, lai tieši mūsu pilsētā šos saņņus realizētu. Es uzskatu, ka Liepājas spēks vienlīdz slēpjas kā lielos uzņēmumos un ārvalstu investoros, tā uzņēmīgos cilvēkos, kuri vienkārši uzdrīkstas darīt un veidot savu pilsētu arvien enerģiskāku," saka S. Roga.

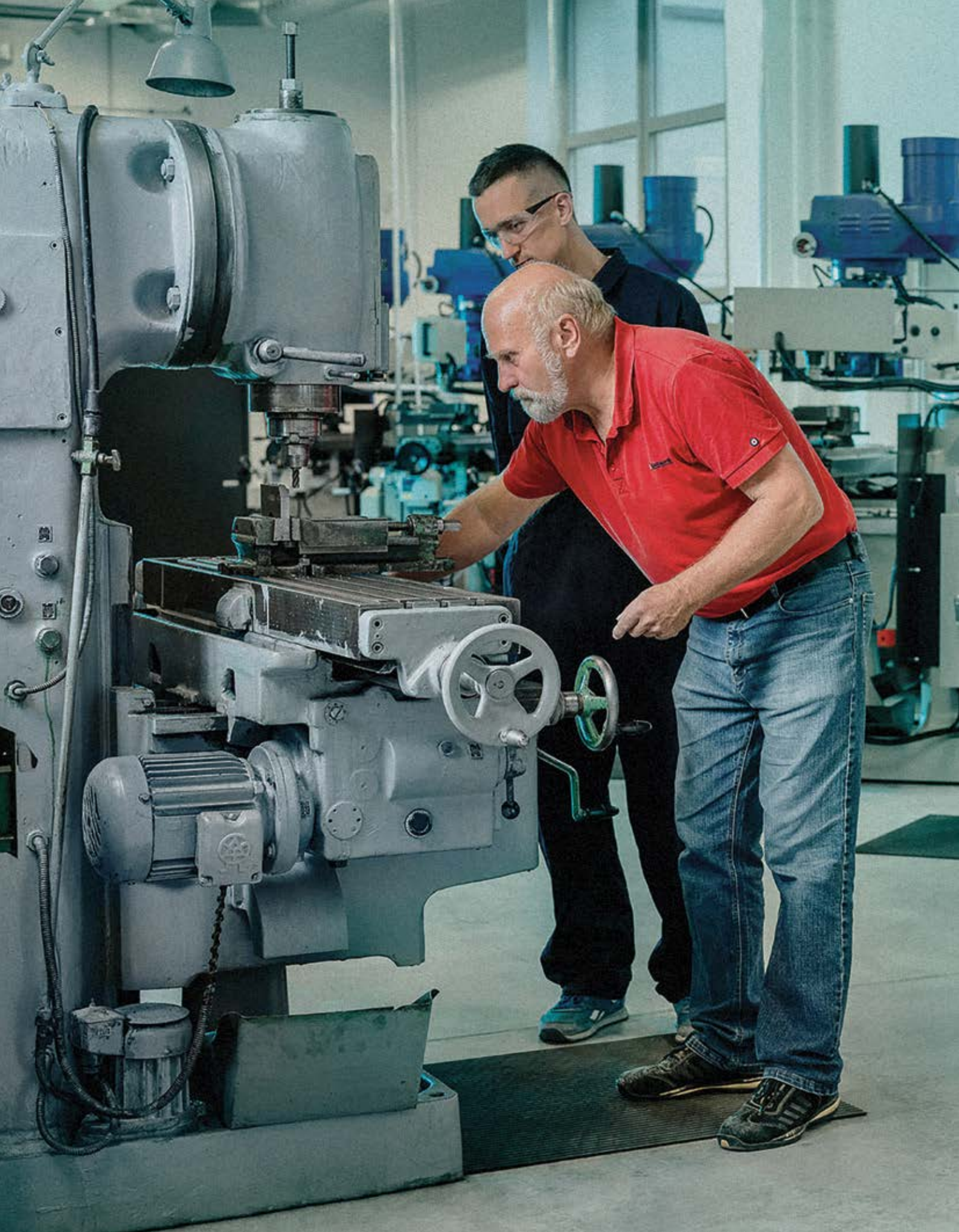
Liels gandarijums ir par to uzņēmēju tālredzību, kuri visos laikos spējuši saskatīt potenciālu savos darbiniekos. Tas uzņēmumiem ļāvis augt un attīstīties, un šādu piemēru Liepājā ir tiešām daudz – no "UPB" līdz Skandināvijas uzņēmumiem. Palīdzēt izaugt no ikdienas darbinieka līdz augstākā līmeņa vadītājam, pārdevējam, inženierim utt. – tā ir liela uzticēšanās pašu cilvēkiem. Prieks, ka šādu uzņēmumu skaitā nav tikai pašmāju, bet ir arī ārvalstu kapitāla uzņēmumi, un, iespējams, tieši šīs tālredzības dēļ ārvalstu investīcijas pilsētai nes jaunas darba vietas. "Protams, darbaspēka problēmas ir arī Liepājā un plašākā reģionā, tomēr daudz kas ir atkarīgs no menedžmenta un uzņēmuma vērtībām, kā tas raugās uz saviem darbiniekiem," vērtē Liepājas pašvaldības Attīstības pārvaldes vadītājs.

Nenoliedzami, viens no būtiskākajiem Liepājas attīstības dzinūjiem ir tā dēvētās ekonomikas mugurkaula nozares – ražošana un transports, kuras nodrošina visvairāk darba vietu un ir saistītas ar iedzīvotāju ienākumiem. Taču ne mazāk svarīgas ir visas citas jomas, kas padara dzīvi Liepājā ērtu un patīkamu.

“Lielākais darba vietu skaits ir tieši rūpniecībā un transporta sektorā, kas lielā mērā saistīts ar ostas darbību. Ja atskatāmies vēsturē, tad tieši ostas un rūpniecības attīstība 19. gadsimtā ļāva Liepājai izaugt no nelielas pilsētiņas ar 10 tūkstošiem iedzīvotāju līdz teju 100 tūkstošu pilsētai gadsimtu mijā. Straujā attīstība deva iespēju izpausties arhitektiem, kā Berči, būvējot dzīvojamos namus, skolas, slimnīcas, rūpniecību cehus utt. Tieši šī perioda arhitektūra raksturo augošu pilsētu un tās turību. Šobrīd, skatoties vēstures piemēros, cenšamies darīt ko līdzīgu – radīt jaunus, eksportspējīgus uzņēmumus, kuri pārstāv gan rūpniecību, gan IT jomu un citus pakalpojumu sektorus un ienes pilsētā lielākos ienākumus. Šie “milži” ir spējīgi paši investēt biznesam nepieciešamajās ēkās, vienlaikus radot ap sevi vidi, kur attīstīties maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas nodrošina servisu šiem mugurkaula nozaru spēlētājiem. Ieguvēji ir visi, pilsētas ekonomikas vide pozitīvi vibrē, attīstās, uz Liepāju tiecas pārcelties cilvēki no citām Latvijas pilsētām un ne tikai. Pasaules lielo pilsētu piemēri rāda, ka cilvēkus pievelk tās vietas, kur notiek ekonomikas attīstība, ir iespēja strādāt un nopelnīt, un, ja vēl tam visam komplektā nāk atraktīva dzīves vide, tad tā jau ir izcila kombinācija. Liepājā tāda ir, un tas mums ir jāizmanto,” norāda eksperti.

Jauni mērķi un ambīcijas

Ražošanas nozarē Liepājā nodarbināti 24% no kopējā darba vietu skaita. 2023. gadā lielākie darba devēji bija uzņēmumi "AE Partner", "Jensen Metal", "Lauma Fabrics", "Dzelzsbetons MB", "Caljan", "Yokohama TWS Latvia", "FTS Baltic".

Liepāja ir pilsēta, kurā dzimis slavenais tekstilrūpniecības zīmols "Lauma". Nu jau vairākus gadus ar šo zīmolu darbojas trīs atsevišķi uzņēmumi – "Lauma Fabrics", kas ražo tekstila materiālus sieviešu veļas šūšanai, sieviešu apakšveļas ražotājs "Lauma Lingerie" un "Lauma Medical", kas ražo dažādus medicīnas tekstila izstrādājumus.

"Lauma Fabrics" direktors Edijs Egliņš saka: "Tekstila uzņēmums "Lauma Fabrics", sakotnēji "Lauma", Liepājā darbojas jau vairāk nekā 50 gadus, un tam vienmēr bijusi liela nozīme pilsētas attīstībā. Ne velti veselu pilsētas daļu sauc par "Laumas" rajonu. Liepājā darbojas vēl vairāki desmiti sieviešu veļas ražotāju, kas šobrīd ir uzņēmuma "Lauma Fabrics" klienti. Liepāju nereti dēvē par sieviešu apakšveļas galvaspilsētu, jo nav otras tādas pilsētas Baltijā, kur vienkopus būtu tik daudz sieviešu veļas ražotāju. Karš Ukrainā ir negatīvi ietekmējis Liepājas tekstiluzņēmumus, nākas meklēt jaunus noieta tirgus, taču uzņēmumi turpina ražot produkciju gan ar saviem, gan pasaulē slaveniem veļas zīmoliem. Liepājā gatavotā produkcija tiek tirgotā visā pasaulē!"

Saskatīt potenciālu ne tikai vietā, bet arī darbiniekos

"To divdesmit gadu laikā, kopš Liepājā darbojas rūpnīca "Jensen Metal", pilsēta ir strauji augusi. Prieks, ka arī mūsu nodokļu nauda un stabila darba vietu nodrošināšana ir veicinājusi pilsētas attīstību," saka LSEZ SIA "Jensen Metal" prokūriste Ieva Līmeža. Viņa arī atzīmē, ka Liepāja ir ļoti skaista pilsēta, kur dzīvot, atpūsties un uzņemt viesus. It īpaši pēdējos gados ir vērojama ļoti strauja attīstība pilsētas centrā. Šeit gan parādās arī viens no Liepājas izaicinājumiem – sabalansēt pilsētu kā dzīves vidi gan īstermiņa un ilgtermiņa atpūtniekiem, gan pastāvīgajiem Liepājas iedzīvotājiem un nesezonālajam biznesam, lai nebūtu tā, ka pastāvīgajiem iedzīvotājiem un biznesam ir pilnībā uz saviem pleciem jāiznes gan ziemas sezonas izturēšanas izmaksas, gan paaugstinātās nekustamā īpašuma cenas.

I. Līmeža: "Noteikti jāizceļ Liepājas Karostas īpašais šarms, kas ir unikāls ne tikai Latvijā, bet visā pasaulē. Ir ļoti interesanti mūsu viesiem stāstīt Karostas vēsturi, jo tādā veidā varam uzskatāmāk parādīt Latvijas pēdējo 150 gadu attīstību. Esam lepmi, ka tieši Karosta ir uzņēmuma "Jensen Metal" mājvieta."

Pirms septiņiem gadiem, kad uzņēmuma "Jensen Metal" vadība pieņēma lēmumu palikt un attīstīt uzņēmumu Liepājā, tā vērsās pie Liepājas domes ar lūgumu rekomendēt iespējamo ražotnes būvniecības lokāciju. Tolaik Liepāja bija ieguldījusi ļoti lielus līdzekļus Karostas industriālā parka infrastruktūras un vides sakārtošanā, taču tajā nebija neviena moderna ražošanas uzņēmuma. Un saprotams, ka pilsētas vadība izteikti virzījusi uzņēmumu uz Karostas pusi. "Piekritām un kā pirmie uzsākām būvniecību Karostas industriālajā parkā, jo saskatījām ne tikai šīs vietas potenciālu, bet arī iespēju nodrošināt ar stabilu darbu apkārtnes iedzīvotājus. Šobrīd, raugoties uz "Jensen Metal" divdesmit gadu laikā paveikto šeit, Liepājā, ir patiesi liels gandarījums. Mēs esam uzbūvējuši gan modernas ražošanas ēkas, nodrošinot iedzīvotājiem darba vietas, gan sakārtojuši pilsētvidi, pārvēršot milzīgo laukumu ar būvgružiem par vizuāli daudz pievilcīgāku vietu, kas redzama ikvienam, iebraucot Karostā," ir gandarīta I. Līmeža.

"Mūsu uzņēmuma komanda, kurā daļa darbinieku ir kopš pirmajām dienām, sniedz lielas ģimenes sajūtu. Esam gandarīti, ka daudzi mūsu darbinieki ir attīstījuši savu karjeru kopā ar uzņēmumu. Daudzi ir iemācījušies savu arodu tieši pie mums, bet citi ir mainījuši nodarbošanās sfēru, lai pievienotos "Jensen Metal" komandai. Uzņēmuma izaugsme un paplašināšanās bijusi iespējama, tikai pateicoties ļoti labam komandas darbam un saskarsmes kultūrai, kas virzīta uz nepārtrauktu attīstību un godprātīgu atdevi darbam," saka uzņēmuma "Jensen Metal" prokūriste.

Uzņēmums turpina augt, strādājot pie jaunu ražošanas ēku projektiem. Jau 2025. gada pavasarī plānots atklāt trešo 6000 m² plašo ražotni Karostā, Virssardzes ielā 11. Projekta izstrādes statusā ir arī ceturrtā ražotne, jo uzņēmums sagaida, ka tuvāko trīs līdz četrus gadu laikā apgrozījumam būs 50% izaugsme.

Uzņēmuma dibināšana Liepājā nebalstījās uz ļoti precīzu datu analīzi un Austrumeiropas tirgus izvērtēšanu. Tolaik tā vairāk bija iespēja ātram risinājumam ar ierobežotu investīciju nepieciešamību. Tikai pēc vairākiem gadiem, kad izvērtēta nepieciešamība uzņēmumu paplašināt un attīstīt ilgtermiņā, tika veikts pilnvērtīgs Austrumeiropas valstu salīdzinājums. "Raugoties tikai no ciparu viedokļa, toreiz par daudz piemērotāku attīstībai tika atzīta darbība Polijas, Slovākijas un Čehijas trīsstūrī, kur ir labi nostādīta speciālo ekonomisko zonu darbība ar pilnu ekonomisko un tehnisko atbalsta fonu un vismaz uz papīra arī finansiāli izdevīgākiem datiem. Mēs tomēr nolēmām palikt Liepājā, jo esošās komandas un "know-how" svars bija lielāks

par tiešajiem ekonomiskajiem ieguvumiem. Šobrīd attīstītā infrastruktūra un loģistika ir gana pievilcīgas uzņēmējdarbībai Liepājā. Taču, raugoties no mūsu skatu punkta, nepieciešams attīstīt dzīvojamo fondu, lai piemērotu dzīvesvietu varētu atrast kā pilsētas iedzīvotāji, tā mūsu piesaistītie darbinieki no citām Latvijas pilsētām," ir pārliecināta metālapstrādes uzņēmuma vadītāja.

Pārmaiņas nevar nepamanīt

Liepāja izsenis bijusi izslavēta kā tirgotāju un amatnieku pilsēta. Arī šodien vislielākais uzņēmumu skaits ir tirdzniecības un auto-moto remonta nozarē – 21% pēc 2023. gada datiem. Viens no lielākajiem darba devējiem Liepājā šajā jomā ir AS "LPB", kas dibināta pirms vairāk nekā 30 gadiem.

"Akciju sabiedrība "LPB" ļoti lepojas ar Liepājas izaugsmi. Prieks par industriālā parka būvniecību, Karostas attīstību, ražošanas uzņēmumu piesaisti Liepājai, kas rada jaunas darba vietas un pienesumu pilsētas ekonomikā," pauž AS "LPB" sabiedrisko attiecību pārstāve Sanita Austere. Viņa uzteic gan pašvaldības darbu, gan tās sadarbību ar uzņēmējiem. Tieši darbs roku rokā beidzamo gadu laikā veicinājis ne tikai uzņēmējdarbības, bet visas pilsētas attīstību. "LPB" tiešām izjūt, ka pašvaldība sadzird un atbalsta uzņēmumus. Pašvaldībai ir izdevies piesaistīt jaunas investīcijas, attīstīt infrastruktūru un veicināt dažādas uzņēmējdarbības aktivitātes. Esam pārliecināti, ka, turpinot veiksmīgu sadarbību, Liepāja kļūs par vēl pievilcīgāku vietu kā uzņēmējiem, tā iedzīvotājiem," atzīst S. Austere.

Ne mazāk rosīga joma pilsētā ir būvniecība, kurā 2023. gadā darbojās 8% no Liepājā reģistrētajiem uzņēmumiem. Arī šī nozare, ko mēdz dēvēt par tautsaimniecības spoguļi, kopš valsts neatkarības atjaunošanas piedzīvojusi gan kāpumus, gan kritumus, taču, piesaistot Eiropas Savienības līdzfinansētus infrastruktūras projektus, pēdējos gados Liepājā rakts, remontēts, asfaltēts un būvēts īpaši aktīvi. 2023. gadā būvniecības investīcijas Liepājā lēšamas 80,2 miljonu eiro apmērā – par 68% vairāk nekā 2022. gadā. Lielāko īpatsvaru veido pašvaldības īstenotie pilsētvides uzlabošanas projekti un ražošanas un ostas infrastruktūras objektu būvniecība.

Nozares lielākie darba devēji ir AS "UPB", SIA "CTB", SIA "A-Land", SIA "UPTK", SIA "Ritex Modular Construction".

Daudz strādājošo nodarbināti arī transporta un uzglabāšanas nozarē (8% no kopējā darba vietu skaita). Lielākie darba devēji ir AS "Liepājas autobusu parks", LSEZ SIA "Liepāja Bulk Terminal Ltd" un SIA "Liepājas tramvajs".

AS "UPB" valdes priekšsēdētājs Dainis Bērziņš pauž: "Liepāja ir vieta, kur aizsākās "UPB" stāsts, un tā vienmēr būs nozīmīga mūsu identitātes daļa. Vairāk nekā 30 gadu laikā uzņēmums izaudzis par vienu no būvniecības nozares līderiem Latvijā, pierādot sevi gan vietējā, gan starptautiskā mērogā.

Ar lepnumu vērojam, kā Liepāja attīstās – pilsēta kļūst arvien sakārtotāka un mūsdienīgāka. Augstu vērtējam tās rūpes par industriālo un ražošanas nozari, kā arī infrastruktūras attīstību, kas ir svarīgs priekšnoteikums Liepājā radīto produktu eksportam uz pasaules tirgiem."

"Transports un loģistika ir ekonomikas asinsrite," atzīmē LSEZ SIA "Liepāja Bulk Terminal Ltd" valdes priekšsēdētājs Juris Matvejevs. "Liepāja visos laikos bijusi un ir nopietns spēlētājs transporta nozarē, un tieši tas ir veicinājis rūpniecības un ražošanas attīstību. Neviens nopietns ražošanas uzņēmums nevar pastāvēt, ja tam nav pieslēgumu loģistikas ķēdēm. Ja autoceļi, labāki vai sliktāki, ir gandrīz ikvienam ekonomiskās attīstības centram, tad Liepājai ir "džentlmeņa komplekts" – autoceļi, dzelzceļš, jūras un gaisa ceļi. Tieši tāpēc Liepājā vienmēr ir bijusi attīstīta apstrādes rūpniecība – gan 19. gadsimtā, gan šodien. Liepāja ražo, jo ir viegli piegādāt izejmateriālus un viegli nogādāt saražoto produkciju pasūtītājam.

Ir svarīgi šodien domāt par to, kā mēs gribētu, lai būtu pēc gada, diviem, desmit..., un strādāt, lai tas tā notiktu. Domājot par ilgtspēju, tieši dzelzceļš, osta un lidosta ir labākās alternatīvas autoceļiem. Tās ir arī rūpes par labāku vidi mums apkārt un dod būtisku ekonomisku pienesumu. Piemēram, viens vilciena sastāvs ar 52 vagoniem var pārvadāt tikpat, cik 156 kravas automašīnas. Vidēji uz viena prāmja, kurš no Liepājas dodas uz Vāciju, var uzbraukt 80 kravas automašīnas. Tieši tādēļ mums ir jāstrādā, lai attīstītu dzelzceļa pārvadājumus, vispirms jau iekšējos, jāstrādā, lai attīstītu prāmju satiksmi, rekonstruētu pietātnes, jo tā ir rītdiena – drošība un noslodzes mazināšana uz autoceļiem, rūpes par cilvēkiem un vidi.

Rūpniecība ir pamats labklājībai, un loģistikas nozare ir viena no tām, kas to veicina. Šobrīd svarīgāk nekā jebkad agrāk ir ekonomikai piešķirt pievienoto vērtību, tas nozīmē – attīstīt ražošanu, loģistiku un transporta nozari jaunā kvalitātē, pilnveidojot un uzlabojot to, kas ir, un nebaidoties no pārmaiņām un jaunām tehnoloģijām."

Vilina ģerta un patikama vide

2020. gadā Liepājas pašvaldība kopā ar LSEZ pārvaldi, AS "UPB" un SIA "Sense Media" nodibināja biedrību "Digitālo inovāciju parks". Tās mērķis ir apvienot klasterī IT nozares profesionāļus un interesentus, veicināt inovāciju un jaunu tehnoloģiju izmantošanu Liepājā, kā arī uzlabot sabiedrības digitālo prasmju apguvi.

"Digitālo inovāciju parka" vadītāja Agate Ambulte uzsver, ka IT uzņēmumu Liepājā nav daudz, taču ik gadu to skaits palielinās, jaunākie dati jau ir par apmēram 120 šādiem uzņēmumiem, gadā vidēji 2–5 jauni spēlētāji nāk klāt. "Potenciāls un iespējas ir, varbūt nav tāda liela izrāviena pieplūdumā, bet svarīgi, ka kāpums ir kvalitātē," komentē A. Ambulte, atceroties, ka pirms gadiem septiņiem kopā ar pašvaldību darbu sākusi burtiski no nulles. "Toreiz prasījām, kas IT uzņēmumiem vajadzīgs, lai tie šeit varētu strādāt, un mums prasīja tikai vienu – speciālistus." Tāpēc "Digitālo inovāciju parks" ļoti daudz strādājis ar izglītības projektiem, atbalstot skolas un jaunus talantus, lai šādu speciālistu ar Liepājas saknēm būtu vairāk. Piemēram, labu datorgrafiku sagatavošana pilsētas augstskolās sekmējusi to, ka šeit strādā uzņēmumi, kam šādi speciālisti ir ļoti vajadzīgi.

"Nekas īpašs, un reizē viss ir vajadzīgs," par IT nozares vajadzībām saka A. Ambulte. No jaunākajiem klātpienācējiem viņa nosauc loģistikas tehnoloģiju jaunuzņēmumu "Swotzy", kurš nesen piesaistījis lielas investīcijas, tāpat uzņēmumu "Starwatcher" un citus, kuri pārcēlušies uz Liepāju jau pirms dažiem gadiem un tagad attīsta savu darbību. "Ģerta un patikama dzīves vide, kultūras piedāvājums, iespējas ģimenēm, sporta infrastruktūra, skaista jūrmala un parki, veloceliņi – tas viss kopā saucams par dzīves kvalitāti," A. Ambulte paskaidro, kas šurp atvilinājis

jaunuzņēmumus un jaunus IT speciālistus, un precizē: "Turpināt veidot labu pilsētu, kurā dzīvot. Tikai tas vajadzīgs, lai jaunu profesionāļu Liepājā būtu vēl vairāk." Viņa turpina: "Mums jau ir izdevies izveidot Liepājas IT kopienu ar vairāk nekā 500 cilvēkiem, un tā kļūst aizvien stiprāka. Nākamais solis ir panākt, lai šie nozares profesionāļi sadarbojas, dalās ar savām zināšanām, tagad daudz strādājam pie tā." Tieši IT kopienas radīšana ir galvenais sasniegums, tāpat arī izglītības aktivitātes. Trīs gadu laikā apmācīti ap 1000 cilvēku, kas bija viens no organizācijas mērķiem. "Esam palīdzējuši atrast prakses vietas, pirmo darbu IT jomā," par mazajiem, dažkārt it kā neredzamajiem darbiem stāsta A. Ambulte.

"Digitālo inovāciju parka" vadītāja uzsver, ka prognozēt notikumu attīstību gadu desmitiem uz priekšu laikā, kad ikdienā strauji ienāk un attīstās mākslīgais intelekts, būtu neapdomīgi, jo šī tehnoloģija var kardināli izmainīt mūsu dzīvi, taču viņa cer, ka Liepāja arī nākotnē būs tā vieta, kur koncentrēsies radoši un talantīgi cilvēki, kas, izmantojot savas zināšanas un MI lietošanas prasmes, spēs sasniegt ko vairāk. "Piesaistīt gudru cilvēku uzmanību," īsu recepti šo plānu īstenošanai nosauc A. Ambulte. Viņa uzsver, ka MI ir uz palikšanu un tas būs kā elektrība, tāpēc sabiedrības spējai izmantot to savā labā būs milzu nozīme. Tas nozīmē arī digitālo risinājumu ienākšanu visās dzīves jomās, sākot ar pašvaldību un beidzot ar uzņēmējdarbības vidi kopumā. Būt drosmīgiem un moderniem un saglabāt tās dzīves kvalitātes, kas ir Liepājas pievilksanas spēks.

Kāds ceļš ejams turpmāk?

"Nākotne ir vēl neparedzamāka nekā iepriekš, tendences var novērot – pārmaiņas, satricinājumi, izaicinājumi parādās biežāk, taču tie ir neprognozējamāki. Iespējams, Liepājas izaugsmes potenciāls slēpjas spējā sadarboties uzņēmējiem savā starpā, kā arī pašvaldības spējā objektīvi novērtēt reālo situāciju, kāda tā ir, un saredzēt tās jomas, kuras jāstiprina, lai nākotnes ekonomika būtu konkurētspējīga. Pašlaik tās ir izglītība, mājoķļu attīstība, uzņēmējdarbības pamatinfrastruktūras sakārtošana. Un tas jāspēj izdarīt īstajā brīdī un vajadzīgajā apjomā!" pauž Attīstības pārvaldes vadītājs M. Ābols.

Arī LSEZ pārvaldnieks U. Hmieļevskis atzīmē, ka pasaule šobrīd ir lielu pārmaiņu priekšā, un salīdzina to ar laikiem, kad cilvēce no zirgu pajūgiem pārgāja uz automašīnām. "Šobrīd notiek pāreja no fosilajiem uz atjaunīgajiem resursiem. Baltijas jūrā plānota aktīva vēja elektroparku būvniecība – tas radīs gan pieprasījumu izvietot Liepājā jaunas ražošanas jaudas, gan nepieciešamību pārstrādāt iegūto enerģiju citos energonesējos, piemēram, ūdeņradī. Kopā ar lieliem investoriem no visas pasaules šobrīd veidojam Liepājas Ilgtspējīgas industrijas centru. Ūdeņradis, skābeklis (kā H² ražošanas blakusprodukts), ogleklis (iegūts no CO² savākšanas rūpniecības procesos), liekais siltums ir resursi, kurus nākotnē izmantos

rūpniecībā SAF degvielas ražošanai un no naftas produktu izejvielām ražotu preču aizvietošanai."

Šos attīstības plānus atzinīgi vērtē Latvijas Investīcijas un attīstības aģentūras vecākais investīciju projektu vadītājs Kaspars Niedols: "Liepāja, manuprāt, iet ļoti pareizu ceļu, attīstot ilgtspējības centru, paužot gatavību īstenot projektus, kuros notiek enerģētikas pārveide – tā dēvētā "power to x" tehnoloģija, ūdeņraža, ilgtspējīgas aviācijas degvielas ražošana un tamlīdzīgi." Viņš uzskata, ka Liepāja noteikti ir pievilcīga investoriem, ko pierāda ne tikai jau realizētie, bet arī jaunie projekti.

Uzņemtais kurss jāturpina

Pirms 400 gadiem, kad Kurzemes un Zemgales hercogs Frīdrihs Ketlers Liepājai piešķīra pilsētas tiesības, tajā dzīvoja ap tūkstoš cilvēku. Saimnieciskā uzplaukuma laiks pilsētā aizsākās pavisam drīz – tad, kad notika ostas izbūve un tika nodibināta Liepājas Lielo tirgotāju gilde. Šie notikumi arī iezīmēja pilsētas attīstības virzienu – tāpat ražošana un ostas darbība.

Liepājai, tāpat kā Latvijai, gājis ir visādi, taču arī 20. gadsimta sākumā pilsētas ekonomiskās dzīves balsti bija rūpniecība un tranzīttirdzniecība, kas lielā mērā bija saistīta ar ostas darbību. Toreiz Liepājā strādāja 52 lielrūpniecības uzņēmumi un Liepāja bija otrajā vietā aiz galvaspilsētas, kur koncentrējās lielākā daļa Latvijas rūpnieciskās ražošanas un ārējās tirdzniecības.

Šodien droši var teikt, ka iesāktais ceļš ir jāturpina ar jaunu izrāvienu. Pēdējos gados pilsētā ir darīts viss, lai tas notiktu: septiņu gadu laikā ir atvērtas 24 jaunas rūpnīcas, lielākoties Liepājas SEZ teritorijā. Pilsētā kopumā darbojas 292 ražošanas nozares uzņēmumi, kas ir gandrīz 15% no visiem pilsētas komersantiem. Pēdējo trīs gadu laikā pilsētā samazinās bezdarbnieku skaits, savukārt palielinās algas un bērnu skaits. Apstrādes rūpniecības apjomi četrus gadus laikā ir palielinājušies par 50%. Liepājai jāturpina uzņemtais kurss, un līdz ar ostas attīstību celsies arī labklājība!

Viktors Valainis,
ekonomikas ministrs

Liepājas attīstība ir labi redzama

Liepājas izaugsme ir ļoti labi pamanāma. Ar Liepāju saistītie rūpniecības investīciju projekti izteikti dominē ziņu plūsmā Latvijā. Labi pamanīts tas, ka kravu apgrozījums Liepājas ostā ir bijis stabils, kamēr tas samazinājies Rīgā un Ventspilī. Liepāja varētu vēl vairāk izcelties ar ieguldījumiem mājokļos, šajā jomā dominē Rīga un tās apkārtnē. Taču esmu redzējis ziņas par lielo attīstības projektu Klaipēdas ielā.

Liepājas attīstība ir ļoti labi redzama, arī apmeklējot pilsētu. Jaunās rūpnīcu ēkas ir krāsainas un pamanāmas. Ievēroju, ka strauji paātrinās vēsturisko ēku atjaunošana pilsētas centrā. Vairākas ēkas, kuras agrāk bija vērtējis kā interesantas, bet nolaistas, nu lepojas ar jaunām fasādēm vai ir apjostas ar sastatnēm.

Liepājas attīstība gan nav tik labi pamanāma makroekonomiskajos datos, taču redzams, ka pilsētas eksporta sektors, rēķinot uz iedzīvotāju, ir piektais spēcīgākais starp 42 pašvaldībām. Te gan jāpiebilst, ka šajā pētījumā ļoti līdzīgais līmenis ar

Rīgu nenozīmē līdzīgu algu līmeni vai darba vietu skaitu pret pilsētas iedzīvotāju skaitu. Rīga ar tās daudzajiem iedzīvotājiem ir pašpietiekamāka, to spēcīgāk atbalsta apkārtējās pašvaldības, jo īpaši Mārupe.

Nav šaubu, ka Liepāja ir viena no ekonomiski attīstītākajām pilsētām Latvijā. Jo augstāks līmenis, jo grūtāk panākt strauju procentuālo kāpumu. Kuldīga pēdējos desmit gados ir attīstījusies straujāk, bet no zemāka starta punkta.

Liepājas ekonomika ir kļuvusi daudz diversificētāka, un tas ir labi. Jo mazāka koncentrācija atsevišķos uzņēmumos un nozarēs, jo mazāki riski. Šobrīd Liepājā ir vairāki desmiti nozīmīgu eksporta uzņēmumu, neviens no tiem nevar izšķiroši ietekmēt pilsētas likteni. Runājot par ražojošajām nozarēm, svarīgākā joprojām ir inženierijas jeb metālapstrādes un mašīnbūves nozaru saime. Līdz šim gadam Liepājā ļoti mazas bija kokapstrādes un pārtikas nozares, šādā ziņā ļoti atšķīroties no rūpniecības struktūras valstī kopumā. Uzņēmumam "Syfud" atsākot darbību, tagad pilsētā ir valsts mēroga pārtikas pārstrādes uzņēmums. Ja īstenosies plānotie ūdeņraža enerģētikas projekti, tad parādīsies nozare, kāda līdz šim Latvijā vispār nav bijusi.

Liepājas osta nekur nepazudīs, tātad būs arī transporta pakalpojumi. Labs papildinājums citām nozarēm ir tūrisms, bet tas nevar kļūt par svarīgāko attīstības vilcēju, daudz lielāki ienākumi kopumā ir no ražojošajām nozarēm. Zinu, ka pilsētā ir sācies tā saucamo balto apkaklīšu pakalpojumu eksports. Te ir gan uz vietas radušies programmēšanas un informācijas pakalpojumu uzņēmumi, gan Rīgā bāzētu uzņēmumu filiāles. Šo nozaru attīstība ir ļoti svarīga darba tirgus daudzveidībai, jo ne visi vēlēšies strādāt ražošanā. Liepājas darba tirgus piedāvājums jau tagad ir interesantāks un daudzveidīgāks ārpus galvaspilsētas reģiona.

Liepājā ir viena no veiksmīgākajām reģionālajām attīstības politikām. Tā ir daudz devusi pašai pilsētai, arī palīdzējusi kļiedēt citviet populāro mītu, ka pašvaldības nevar ietekmēt savu ekonomisko likteni, ka par visu atbildīga centrālā valdība. Tātad Liepāja ir netieši palīdzējusi citām pilsētām un novadiem.

Nav šaubu, ka jebkuras vietas likteni nosaka ģeogrāfija. Liepājai ir osta un dzelzceļš. Taču arī to neesamība neliecinātu par nolemtību. Piemēram, 2021. gadā lielākais IKP uz iedzīvotāju starp visām pašvaldībām Latvijā ārpus Rīgas reģiona bija Smiltene.

Es domāju, ka pilsētai jāturpina rūpniecības attīstība, papildinot eksporta nozaru portfeli gan ar jaunām ražošanas nozarēm, gan pakalpojumiem. Noteikti turpinās attīstīties ar metālu saistītās nozares, lielā mērā pateicoties jau uzkrātajai kritiskajai masai. Uzņēmumi papildina cits citu, gan tirgojoties ar pakalpojumiem, gan smeļoties no kopējās potenciālo darbinieku saimes. Tā ir nozare ar milzīgu tirgu pasaules mērogā, plašām iespējām attīstīt prasmes un produktus. Jebkurai pilsētai ir svarīgi attīstīt tās pilsētvidi. Redzu, ka Liepājā tas tiek darīts.

Pēteris Strautiņš,
"Luminor Bank" ekonomists

IMO 9015045
GLEN
ST. JOHNS

Fakti

Liepājā 2023. gadā darbojās 2365 uzņēmumi:

- 500 – tirdzniecības un auto-moto nozarē
- 292 – ražošanas nozarē
- 198 – būvniecības nozarē
- 199 – transporta un uzglabāšanas nozarē

Darba vietas Liepājā reģistrētos uzņēmumos

2023. gadā – 27 869 darba vietas, no kurām:

- 6681 – ražošanas nozarē
- 2842 – tirdzniecības un auto-moto nozarē
- 2745 – būvniecības nozarē
- 2252 – transporta un uzglabāšanas nozarē

2022. gadā – 27 974 darba vietas

2021. gadā – 28 325 darba vietas

Vidējā alga Liepājā (bruto)

2023. gadā – 1232 eiro

2022. gadā – 1103 eiro

2021. gadā – 982 eiro

Vidējā alga privātajā sektorā ar nodarbināto skaitu 100 un vairāk darbinieku (bruto)

2021. gadā – 1389 eiro

Ārvalstu investoru tops

- Zviedrija
- Kipra
- Dānija
- Kazahstāna
- Apvienotie Arābu Emirāti

Pašvaldībās reģistrēto uzņēmumu nodokļu maksājumi 2023. gadā

- Liepāja – 162,08 milj. eiro
- Ventspils – 87,61 milj. eiro
- Tukuma novads – 66,40 milj. eiro
- Talsu novads – 43,37 milj. eiro
- Dienvidkurzemes novads – 42,21 milj. eiro
- Kuldīgas novads – 38,30 milj. eiro
- Saldus novads – 34,82 milj. eiro
- Ventspils novads – 11,38 milj. eiro

Liepājas uzņēmumi ar lielāko gada apgrozījumu

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	2023. gada apgrozījums (eiro)	Apgrozījuma izmaiņas pret 2022. gadu
SIA "Tolmets"	Atkritumu un lūžņu vairumtirdzniecība	253 763 870	-18%
AS "UPB"	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	214 799 178	5%
LSEZ SIA "AE Partner"	Elektrosadales un kontroles iekārtu ražošana	74 872 894	2%
SIA "Transit Service Agency"	Pārējās transporta palīgdarbības	55 014 648	86%
LSEZ SIA "Caljan"	Pacelšanas un pārvietošanas iekārtu ražošana	51 810 184	-19%
AS "LPB"	Mazumtirdzniecība nespécializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	50 170 106	5%
LSEZ SIA "Liepāja Bulk Terminal"	Pārējās transporta palīgdarbības	48 174 987	38%
LSEZ SIA "Jensen Metal"	Citur neklasificētu gatavo metālizstrādājumu ražošana	45 393 675	-9%
SIA "Getic"	Elektronisko ierīču, telekomunikāciju iekārtu un to daļu vairumtirdzniecība	44 286 773	3%
SIA "UPB Nams"	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	42 883 372	78%
SIA "Liepājas Reģionālā slimnīca"	Slimnīcu darbība	41 204 568	6%
V. Biļuka komercfirma LSEZ SIA "Evija"	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	40 371 369	-23%
LSEZ SIA "Yokohama TWS Latvia"	Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu ražošana	39 657 415	2%
SIA "Laskana – mežs"	Mežizstrāde	31 714 485	-17%
SIA "Aile grupa"	Metāla konstrukciju un to sastāvdaļu ražošana	31 299 478	89%
SIA "Baltreids"	Jūras zvejniecība	30 348 131	-17%
LSEZ SIA "Lauma Fabrics"	Adīto un tamborēto audumu ražošana	29 548 079	-8%
SIA "Reverse Group"	Datu apstrāde, uzturēšana un ar to saistītās darbības	26 275 186	242%
AS "Alppes Capital"	Holdingskompāniju darbība	23 669 203	692%
SIA "Dzelzsbetons MB"	Būvniecībai paredzēto betona izstrādājumu ražošana	23 269 297	-19%

Iecerētie nākotnes projekti

Atkrastes vēja atbalsta bāze un lielgabarīta kravu terminālis Liepājas ostā, izveidojot infrastruktūru vēja parku būvniecībai Baltijas jūrā un lielgabarīta konstrukciju ražotņu izvietošanai ostas pietātņu tuvumā. Realizētāji: uzņēmumi "Van Oord", "Euroports" un "Smulders".

Ūdeņraža ražotne un terminālis – ūdeņraža ražošana, izmantojot atjaunīgos energoresursus. Realizētājs: uzņēmums "CIS Liepāja".

Ilgspējīgas aviācijas degvielas (SAF) rūpnīca, kurā tiks ražota SAF degviela, kas veicinās aviācijas nozares pāreju uz videi draudzīgākiem enerģijas avotiem. Realizētājs: uzņēmums "GI Termināls".

Ar ūdeņradi darbināmu lidmašīnu ražošana – pasažieru lidmašīnu ražošana Liepājas lidostas teritorijā, kas veicinās aviācijas nozares dekarbonizāciju. Realizētājs: uzņēmums "Fokker Next Gen Latvia".

CO² eksporta terminālis – rūpniecībā un enerģētikā emitētā un savāktā oglekļa dioksīda uzglabāšana un transportēšana. Realizētājs: uzņēmums "GI Termināls".

Punkti laika līnijā

1991. gada 27. septembris	Liepājas pilsētas valde pieņem lēmumu par tirdzniecības ostas statusa atjaunošanu.
1992. gada 1. janvāris	Liepājas ostā ienāk pirmais ārzemju kuģis "Hajnowka" ar Polijas karogu.
1994. gada 31. augusts	Krievijas jūras kara flote atstāj Liepājas ostu, tās akvatorijā paliek 37 grimekli, piesārņojums, paliek arī degradētas teritorijas.
1997. gada martis	Izveidota Liepājas speciālā ekonomiskā zona.
1999. gads	Liepājā darbu sāk pirmie ārvalstu uzņēmumi ar Dānijas kapitālu – "Baltic Transhipment Center" un "Pumac Liepāja".
1999. gads	Sākas darbs pie Karostas industriālā parka izveides.
2013. gada augusts	Tiesa pasludina AS "Liepājas metalurģs" maksātnespēju.
2016. gada septembris	Tiesa par maksātnespēju pasludina arī rūpnīcas jauno saimnieci AS "KVV Liepājas metalurģs".
2018. gads	Starp Ekonomikas ministriju, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, SIA "FeLM", Liepājas pilsētas domi un Liepājas SEZ pārvaldi noslēgts nodomu protokols par bijušās rūpnīcas "Liepājas metalurģs" teritorijas attīstību.
2019. gads	Liepājas SEZ pārvalde iegādājas 10 nekustamos īpašumus bijušās rūpnīcas "Liepājas metalurģs" teritorijā ar kopējo platību 60,6 ha.
2019. gads	Karostas industriālā parka teritorijā uzbūvē pirmo ražotni.
2021. gads	Apstiprina bijušās rūpnīcas "Liepājas metalurģs" teritorijas attīstības programmu un noslēdz starptiesisku vienošanos ar Liepājas domi par tās īstenošanu.
2023. gads	Apstiprina Liepājas industriālā parka attīstības stratēģiju 2023.–2028. gadam.
2024. gada 23. septembris	Ar simbolisku bijušās rūpnīcas "Liepājas metalurģs" caurlaides nojaukšanu sāka Liepājas industriālā parka izbūvi, lai pārveidotu to par modernu, zaļu, uz aprites ekonomikas pamatprincipiem balstītu industriālo parku.

Cilvēki

LSEZ likuma "tēvi" –
uzņēmēji **Tāivaldis Vēsmiņš** un **Uldis Pīlēns**.

U. Pīlēns bija "Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma" iniciators un izstrādātājs. Viņu Liepājas dome pilnvaroja runāt Saeimā un valdībā par šo likumu. "Dodiet mums makšķeri, zivi noķersim paši," aizstāvēt SEZ ideju, sacīja U. Pīlēns.

Viņš bija arī pirmais Liepājas SEZ valdes priekšsēdētājs – šo pienākumu U. Pīlēns pildīja no 1997. līdz 1999. gadam.

Kopā ar viņu pie SEZ likuma tapšanas strādāja T. Vēsmiņš.

"Es iepazinos ar brīvo ekonomisko zonu pieredzi un likumiem pasaulē, izstrādāju Liepājas brīvās ekonomiskās zonas ekonomisko pusi, un kopā ar Uldi Pīlēnu izstrādājām LSEZ likumu. Ar Liepājas puses un pārējo deputātu atbalstu likumu pieņēma Saeimā," intervijā portālam "Liepājnieki" pirms vairākiem gadiem sacīja T. Vēsmiņš.

Seko līdz Eiropas kultūras galvaspilsētas 2027 aktualitātēm!

Liepāja
2027

Eiropas kultūras galvaspilsēta

Oficiālie partneri:

Kuldīgas novads
Dienvidkurzemes novads

www.liepaja2027.lv

Liepājā jaudas netrūkst

Liepāja savu četrsimtgadi sagaida ar Eiropas kultūras galvaspilsētas titulu, kas būs jāapliecina 2027. gadā. Tas ir iepriekš paveiktā novērtējums nozares kapacitātes audzēšanā, attīstot gan cilvēkresursus, gan infrastruktūru, kā arī sniedzot telpu un atbalstu privātām iniciatīvām, kas kopā veido bagātu un daudzveidīgu spektru. "Liepājas kultūrai ir jauda," uzsver Kultūras pārvaldes vadītājs Juris Jirgens.

Liepājas kultūras dzīves simbols ir koncertzāle "Lielais dzintars"

Sapnis par savu, plašu koncertzāli Liepājā bijis jau teju gadsimtu sens un realizējies 2015. gada nogalē. Koncertzāle "Lielais dzintars" ir reģionāls kultūras un pasākumu norišu centrs, mājvieta Liepājas Simfoniskajam orķestrim, Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolai, kā arī ēkas apsaimniekotājam un pasākumu producentiem.

Izcilā austriešu arhitekta, prof. Folkera Gīnkes arhitektonisko konceptu ietekmējusi ne tikai ēkas funkcionālā nozīme kā mūzikas un mākslas centram, bet arī Latvijas un Baltijas jūras krastā esošais Liepājas simbols – dzintars. Ēkas arhitektūra ir kā iedzintarota, laikā un dzintarā sastingusi mūzika.

Koncertzāles akustiku un apgaismojumu veidojuši pasaules līderi savā jomā: prof. Karlheincs Millers ("Müller-BBM", Vācija) un "Bartenbach" (Vācija) tās dibinātāja prof. Kristiāna Bartenbaha vadībā.

"**Lielais dzintars**" kļuvis par vienu no spēcīgākajiem Liepājas simboliem – unikālo būvi redzam fotogrāfijās, reklāmas izdevumos, sociālajos medijos. Tā nekļūdīgi signalizē, ka skatītājam darīšana ar Liepāju. Šeit notiek daudzveidīga koncertdzīve, izstādes, konferences, teātra izrādes, darbojas skaņu ierakstu studija. Būtisku pienesumu kultūras piedāvājumā dod Liepājas Simfoniskais orķestris un Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola. "Patlaban esam vienīgā kultūras vieta Latvijā, kurai ir savs rezidējošais orķestris un mūzikas skola. Profesionālā infrastruktūra nodrošina orķestrim atbilstošu vidi un iespējas radoši attīstīties, kā arī aicināt klasiskās mūzikas pasaules līmeņa zvaigznes. Skola audzēkņiem dod iespēju veidot saikni ar reālo koncertu, izstāžu un performanču dzīvi. Savukārt Liepājas teātrim ir iespēja attīstīt mazās formas saturu," norāda "Lielā dzintara" vadītājs Timurs Tomsons. Šī ir vienīgā kultūrvieta Latvijā, kas piedāvā bezmaksas koncertus digitālajā koncertzālē.

Liepāja – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2027

Deviņu pilsētu konkurencē 2023. gadā Liepāja ieguva Eiropas kultūras galvaspilsētas 2027 titulu. Ar konceptu "radošais (ne)miers", kas ir urdīgs dzinulis – spēks, kas virza mūs uz priekšu, uz mērķu sasniegšanu, 400. jubilejas gadā Liepāja uzsākusi

pārliecinošu ceļu uz 2027. gadu, radošo spēku ievirzot programmas burās un dodoties pretī Eiropas sapnim, aicinot viesus no visas pasaules iepazīt Liepājas pilsētas paradoksus, jaunatklāt vietējo sevī, līdzilvēkos un apkārtnē. Pa ceļam mācoties, kā ar apzināto mērenību rūpēties par vidi Baltijas jūras krastā un labbūtību tajā, radošā tālnojautā skatoties pāri horizontam, atraisot jauneklīgu izziņas kāri un veidojot viedu nākotni.

Aktīva amatierkustība

Kultūra Latvijā tradicionāli balstās pamatīgās vērtības, viena no tām – Dziesmu svētku tradīcija, un 2023. gada Vispārējos latviešu dziesmu un deju svētkos Liepāju pārstāvēja ap tūkstoš dalībnieku. "Liepājā ir ļoti daudz cilvēku, kuri savā brīvajā laikā dzied koros, deju, iestudē amatierēatru izrādes, strādā daiļamata meistari. Arī amatiermāksla ir kritērijs, pēc kura var izmērīt, vai ar kultūru viss ir kārtībā," pauž J. Jirgens. "Liepājā ir teju simts radošo kolektīvu, apvienību un biedrību, kas dažādām cilvēku grupām dod enerģiju, iedvesmu un arī jaunu iespēju apzināšanos. Viņi savā radošajā saskarsmē ir mūsu tautas mantojuma sava laikmeta liecība, kas pārliecināti par tradīciju dzīvotspēju un savu augstāko emocionālo katarsi piedzīvo ne tikai Dziesmu un deju svētkos. Arī ikdienā, apmierinot savas radošās ambīcijas dažādos valsts un starptautiska mēroga sadarbības projektos, attīsta kultūras sakarus ar kolektīviem no dažādām valstīm," uzsver arī Liepājas Tautas mākslas un kultūras centra vadītāja Baiba Kļava.

Liepājas Latviešu biedrības namam ir uzticēta ļoti nozīmīga nacionāli svarīga loma – rūpēties par tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu, sekmējot kvalitatīvu profesionālās un amatiermākslas kultūras pasākumu pieejamību. "Katru gadu mēģinām kāpināt pašu ieņēmumus, lai nopirktu jaunu inventāru, mēbeles, multimediju projektorus, skaņas aprīkojumu utt. Tikai tas var palīdzēt daudzajiem kultūras kolektīvajiem un privātajiem producentiem rīkot plašus, starptautiskus un vizuāli pievilcīgus sarīkojumus," saka nama vadītāja Vita Hartmane. Kapitālsabiedrība pārrauga trīs nozīmīgus kultūrvides objektus: Latviešu biedrības nama ēku Rožu laukumā, 17. gadsimta koka arhitektūras ēkas Kungu ielas kvartālā, kur darbojas tautas lietišķās mākslas studijas, kā arī koncertdārzu "Pūt, vējiņi!".

Pilsētā sekmīgi darbojas arī profesionālas vienības – Liepājas teātris, koncertzāle "Lielais dzintars", Liepājas Simfoniskais orķestris un Leļļu teātris.

Liepājas Simfoniskajam orķestrim, kas ir Baltijā vecākais šāda veida muzikālais kolektīvs, neatkarības atgūšanas laiks dāvāja profesionāla kolektīva statusu līdz ar stabilu finansējumu. 2010. gadā orķestris pārgāja valsts pārziņā. Kopš 2022. gada orķestra galvenais diriģents un mākslinieciskais vadītājs ir Guntis Kuzma.

15 gados Liepājas Simfoniskais orķestris ir sniedzis ap tūkstoš koncertu, uzstājies 50 apdzīvotās vietās Latvijā, viesojies Vācijā, Grieķijā, Igaunijā,

Lietuvā, Azerbaidžānā, Ķīnā, Indijā, Šrilankā un Japānā. Orķestris šajā periodā radījis fonogrammas 48 CD, lielākoties latviešu oriģinālmūzikas laukā. Pēc orķestra pasūtījuma tapuši un pirmatskaņoti 16 instrumentālie koncerti, 10 simfonijas, vairākas simfoniskās miniatūras un kameramūzikas opusi, kā arī viena opera," stāsta orķestra direktors Uldis Lipskis.

Līdztekus pašu rīkotajiem ikgadējiem festivāliem "Rimbenieks", "Liepājas Starptautiskais zvaigžņu festivāls", "Liepājas vasara" un "Liepājas skaņas Rundāles pilī" orķestris regulāri uzstājas arī citos prestižos festivālos un ik gadu dodas Latvijas koncertturnejā. Tas ir saņēmis nozīmīgas balvas – Lielo mūzikas balvu, "Kilogramu kultūras" un citas.

Liepājas teātris ir vecākais latviešu teātris valstī un vienīgais profesionālais teātris Kurzemes reģionā, un izrāžu veidošana šeit ir ļoti svarīgs uzdevums sabiedrības izaugsmei un stiprināšanai. "Teātris jau no tā pirmsākumiem ir tiecies runāt par savam laikam un skatītājam svarīgiem jautājumiem. Liepājas teātra tradīcija ir būt mūsdienīgam teātrim, kas ļoti uzmanīgi seko līdzī sava laika pulsam, un tā ir tradīcija, kas neļauj apstāties un vienmēr liek doties jaunos meklējumos," pauž teātra mākslinieciskais vadītājs Valters Sīlis. Mūžīgi meklējumi, kuros katrs paveiktais darbs ir ierosme attīstīties vai mainīties, ir tas ceļš, pa kuru teātris turpina iet, lai skatītājiem izrāžu apmeklējums būtu ļoti vērtīgs piedzīvojums.

Liepājas teātra iestudējumi ik gadu tiek nominēti Latvijas teātra gada balvai "Spēlmaņu nakts" un regulāri saņem balvas "Skatuves nagla". Teātri katru gadu aicina uz starptautiskiem festivāliem Eiropā. "Nav šaubu, ka Liepājas teātra svarīgākais uzdevums attīstības ziņā ir virzīt mazās zāles būvniecības projektu, neļaut tam apstāties. Tas pavērs pavisam jaunu posmu gan teātrī strādājošajiem, gan skatītājiem, gan arī pilsētai," saka valdes locekle administratīvajā darbā Eva Ciekurze. 2024. gadā noslēdzā teātra piebūves metu konkurss, kas ir pirmais solis ceļā uz Liepājas teātra telpu paplašināšanu un modernu, transformējamu mazo skatuvi.

Liepājas muzejs ir piedzīvojis ievērojamas pārmaiņas, kļūstot par nozīmīgu kultūras iestādi, kas koncentrējas uz vēstures saglabāšanu, mūsdienīguma apzināšanu un atvērtību sabiedrībai. Tā modernizācija sākās ar paplašināšanu, tostarp Liepājas Okupācijas muzeja izveidi 2001. gadā. Šī muzeja apmeklētājiem šogad paredzēts atvērt jaunu ekspozīciju, kas sastāv no piecām tematiskām telpām.

Kopš 2007. gada muzeja galvenā ēka Kūrmājas prospektā un ratnīca iekļautas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Muzejs 2014. gadā atklāja jaunu pastāvīgo ekspozīciju "Dienvidkurzemes ļaudis, dzīve un darbs", bet 2018. gadā – interaktīvo ekspozīciju "Latvijas Pagaidu valdības seši mēneši Liepājā". "Veicot paplašinājumus, renovāciju, rīkojot inovatīvas, aktuālas, arī laikmetīgas izstādes, muzejs ir kļuvis par iecienītu pieturpunktu kultūras kartē Liepājā, Kurzemē un Latvijā," uzsver tā direktore Dace Kārkla.

Pateicoties iespējai iegūt atbilstošas telpas bijušajā Latvijas Bankas ēkā, muzejs varēs pārvietot un vienviet eksponēt krājumu – vairāk nekā 130 000 mākslas priekšmetu. Iecerēts krājumu padarīt

atvērtu, to izstādot apmēram desmit stāstos no Liepājas vēstures. 2025. gadā plānota Liepājas bākas atvēršana un ostas vēstures stāsta radīšana.

Liepājas muzejs, mākslas galerijas "Romans dārzs" un "Ludviķis", koncertzāles mākslas telpa "Civita Nova", Latviešu biedrības nama izstāžu zāle nodrošina telpas mākslinieku darbu izstādēm, kurās nozīmīgs īpatsvars ir Liepājas māksliniekiem. Liepājas muzejs regulāri aicina māksliniekus iesniegt darbus vizuālās mākslas kopizstādei. Pilsētā radoši strādā vairāki Latvijā zināmi mākslinieki – gleznotāji Aldis Kļaviņš, Jānis Judins, Uldis Rubezis, Aivars Kleins, Ilze Karlsona, tēlnieks Egons Perševics un citi.

Liepājas īpašais akcents ir lielformāta sienu gleznojumi, kurus radījuši gan Latvijas, gan ārzemju mākslinieki, daudzu zīmējumu autors ir Liepājā populārais grafiti pārstāvis Elementton.

Visas kultūras institūcijas strādā ar lielu atdevi, taču vairākās no tām jārisina infrastruktūras jautājumi, jo telpu papildinājums vai jaunas telpas vajadzīgas ne tikai muzejam. "Pirms vairākiem gadiem lepojāmies, ka tautas mākslas studijām Dārza ielā ir izveidota jauna ēka, bet daļībnieces ir strādājušas tā, ka izaugušas no šīm telpām. Risinājums jāmeklē turpat, Dārza ielā, lai saglabāto šo kvartālu, kur atrodas Amatnieku nams. Arī Leļļu teātra skatītājiem vajadzīgas labākas telpas," klāsta J. Jirgens. "Bet pirmais lielais sapnis Liepājas kultūras cilvēkiem ir jauna bibliotēka, jo esošā ēka neatbilst 21. gadsimta prasībām. Iestrādes ir ļoti labas, bet viss atkarīgs no pieejamā ārējā finansējuma."

Koncertdārzs "Pūt, vējiņi!"

Pie koncertdārza šūpuļa stāvēja Liepājas mūzikas skolas direktors un simfoniskā orķestra atjaunotājs Valdis Vikmanis. Vasaras koncertdzīves panīkumu 60. gados pārtrauca Kultūras nodaļas vadītājs Rihards Rubīns, un jaunais koncertdārzs 1964. gadā ieguva romantisko nosaukumu "Pūt, vējiņi!". Tieši te Kultūras un atpūtas parka direktors Rihards Stankevics iedibināja nu jau leģendām apvīto festivālu "Liepājas dzintars" – košu magnētu un vizītkarti, kas padarīja Liepāju par roka un brīvdomības pilsētu. Liepājas

mūziķu popularitātes ceļu ievadīja Imanta Kalniņa vadītā grupa "2xBBM", uz šīs skatuves tika pielūgti "Līvi" un "Credo". Dumpīgie rokmūziķi un viņu daudzskaitlīgie fani ar rietumvējiem iepūta visā Latvijā nepakļāvības un atmodas vēsmas.

"Pūtvējiņu" renesanse no idejas līdz darbiem nonāca 2018. gadā, kad SIA "Livland Group" būvprojekta izstrādei piesaistīja arhitektu Miku Lejnieku un akustiķi Andri Zabrauski. Būvdarbi sākās 2020. gadā, tos pabeidza 2021. gada nogalē. No 2022. gada pavasara koncertdārzā uz visdažādāko žanru un mākslinieku mūzikas koncertiem siltajā sezonā pulcējas pusotrs tūkstotis skatītāju, no kuriem daudzi vēl atceras, kā kopā ar iemīļotajiem māksliniekiem te pavadīti skaisti brīži jaunības gados.

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka cer uz bijušo Latvijas Bankas ēku, lai uz tās 3. stāvu pārceltu bērnu bibliotēku "Vecliepājas rūķis", izveidojot Bērnu un jauniešu bibliotēku, kā arī Reģionālo mācību centru. Tas ļautu kopā ar Liepājas muzeju rīkot izglītojošus pasākumus.

Nepieciešamība atjaunot krājumu 90. gados un arī vēlāk kļuva par galveno prioritāti bibliotēkas darbā ar lasītājiem. "Bija vajadzīga liela pacietība gan no darbinieku, gan lasītāju puses, lai pārdzīvotu šo laiku," atzīst bibliotēkas direktore Ilga Erba. Kad parādījās pirmie datori, sākās jauns posms bibliotēkas darbībā – datorizācija un automatizācija. 2005. gadā tika uzsākta automatizēta lasītāju apkalpošana. Redzamākais ieguvums – tika radīta iespēja elektroniski izvēlēties un veikt pasūtījumu, rezervēt un būt regulāri informētam par jaunieguvumiem.

"Interneta plašā pieejamība un mākslīgā intelekta straujā attīstība nenoliedzami ietekmē informācijas meklēšanas, mācīšanās, atpūtas un izklaides paradumus. Bibliotēkas ikdiena un sniegtie pakalpojumi mainās līdzīgi laikiem, tomēr lasītāja vēlme būt kontaktā ar grāmatu nav zudusi un visdrīzāk arī neizzudīs. Gluži otrādi. Mūsdienu cilvēks savā ikdienā atrodas lielā informatīvā troksnī, un veidojas tā saucamais "digitālais nogurums". Fiziska grāmata tad ir kā glābšanas riņķis, miera osta," uzskata I. Erba.

Bibliotēka ir arī pasākumu un cilvēku tikšanās vieta. Liepāja uztur Dzejas dienu tradīciju, kā arī šeit ikdienā strādā Latvijā atzīti dzejnieki un literāti – Jana Egle (stāstu krājums "Gaismā" saņēmis Literatūras gada balvu, "Dzimšanas diena" nominēts Eiropas literatūras balvai), Gunta Šnipke (Krājumam "Ceļi" – Dzejas dienu balva 2018. gadā), Rasa Bugavičute-Pēce, Gunita Lagzdiņa-Skroderēna, Andra Manfelde ("Kurš no mums lidos?" – labākais oriģināldarbs bērniem 2018. gadā), Ēriks Kūlis, Ēriks Vilsons. Liepājas autoru darbu tulkojumi lasāmi visā pasaulē. Aktīvi darbojas Latvijas Rakstnieku savienības Liepājas nodaļa, kuru vada literatūrzinātniece Linda Zulmane.

"Veidojas jaunas kultūrvietas, kas ir ļoti svarīgs pilsētas kultūras segments. Darbojas "Pegaza pagalms", pērn tika izveidots "Tipogrāfijas radošais kvartāls", un ceru, ka tādas būs vēl. Ar aizvien lielāku sparību strādā radošās organizācijas Karostā," pauž J. Jirgens. Iecienīta pasākumu un atpūtas vieta ir kultūras nams "Wiktorija".

"Atļaušos citēt Latvijas Gada skolotāju Jāni Rudzīti, kurš 2023. gada 3. februārī, kad pirmo reizi apmeklētājiem tika atvērtas "Pegaza pagalma"

Viesistabas durvis, teica man šādi: "Irita, novēlu izturību, jo kaut ko atvērt nav liela māksla. Māksla ir to noturēt!," atminas viena no projekta īstenotājām Irita Kalēja. "Divu gadu laikā esam noorganizējuši pasākumus, kuriem vairs nevajag lielu reklāmu, par tiem mūsu pastāvīgie apmeklētāji interesējas jau laikus." Jāmeklē arvien jauni pasākumu veidi, pielāgojot kultūras saturu dažādai publikai, jo tikai tā būs iespējams noturēt apmeklējumu stabilitāti un regularitāti. Kultūrvieta ļoti cer pēc gada visus pārsteigt ar telpu un interjera papildinājumiem. "Esam atvērti jaunu kultūras vēsmu ienešanai, un jāteic, ka piedāvājumi nebijušām sadarbības formām parādās arvien biežāk. Mēs tiem nepretojamies un ar prieku ļaujamies," saka I. Kalēja.

Ieguvumi no Eiropas kultūras galvaspilsētas titula 2027. gadā Liepājai ir jau tagad un būs vēl, tos varēs pilnībā izvērtēt 2027. gada nogalē, kad būs realizēta mākslinieciskā programma. "Man ir ļoti svarīgi, lai katra kultūras institūcija, tai skaitā privātais sektors, jau šogad vai 2026. gadā varētu uzskaitīt savus ieguvumus. Titula iegūšana radījusi motivāciju strādāt vēl vairāk un vēl labāk, piedāvājot savus projektus. Eiropas kultūras galvaspilsētas tituls un sadarbība ar nodibinājumu "Liepāja 2027" ievirza tā, ka katra institūcija veic mazu iekšēju restartu un rodas iespēja paskatīties uz sevi no malas," vērtē J. Jirgens.

1993. gads	Aizsākas Starptautiskais Pianisma zvaigžņu festivāls, kas 2016. gadā paplašina muzikālās robežas un pārtop par Liepājas Starptautisko zvaigžņu festivālu.
2010. gads	Liepājas Kultūras pārvalde sarīko pirmo literāro darbu konkursu, kurā pasniedz Egona Līva piemiņas balvu "Krusta ļaudis".
2011. un 2012. gads	Notiek Liepājas teātra, muzeja un Latviešu biedrības nama renovācija.
2015. gads	Atklāj koncertzāli "Lielais dzintars".
2020. gads	Pabeidz Liepājas Sv. Trīsvienības katedrāles fasādes atjaunošanu.
2022. gads	Liepāja iegūst titulu "Eiropas kultūras galvaspilsēta 2027".
2022. gads	Atjauno 17. gs. ēku Kungu ielā un atklāj 17.–19. gadsimta interjera muzeju "Hoiķeres kundzes viesu nams".

Fakti

Vidēji mēnesī Liepājā notiek ap 140 kultūras pasākumu.

Lasītājus gaida, uzņem un apkalpo sešās LCZB filiālēs.

Kolektīvi

Kori – 8

Vokālie ansambļi – 4

Folkloras grupas un etnogrāfiskie ansambļi – 5

Tautas deju kolektīvi – 8

Amatierteātri – 5

Lietišķās mākslas studijas – 3

Mākslas studijas un pulciņi – 4

Ceļojošais cirks – 1

**Bez
kultūrizglītības
nesasniegsim
augstu
dzīves
līmeni**

Liepājas kultūras spektrā ir gan spilgtas profesionālas virsotnes, gan arī plašs pamežs, ko veido amatiermāksla un mazāk populāras profesionālās jomas. Ir pamats tam, lai 2027. gadā Liepāja varētu uzplaukt kā Eiropas kultūras galvaspilsēta.

Tomēr jāapzinās, ka kultūras programmai ir gan radošā puse, nepieciešamība apzināt un atrast talantus, gan materiālā puse, bez kuras uz entuziasma vien ilgi nenoturēsies. Ir jādomā ļoti pragmatiski, kā ilgtspējīgi nodrošināt materiālās bāzes funkcionēšanu. Liepājai ir priekšrocība – kultūras projektu konkurss, bet iespējas kaut ko izdarīt ir daudz lielākas par līdzfinansējuma budžetu.

Liepāja simtiem gadu ir bijusi izcils kultūras centrs, bet esam attāls reģionāls punkts starp jūru un sauszemi. Tas nozīmē, ka no potenciālā kultūras patēriņa rādīša mums puse ir nogriezta. Valsts interesēs būtu sabalansēt kultūrpolitiku un nodrošināt Liepājai gan valsts, gan pašvaldības atbalstu. Tā funkcionē liela daļa Eiropas kultūras centru. Tā darbojas arī "Lielais dzintars", bet diemžēl ne Liepājas teātris.

Vēsma Lēvalde,

RTU Liepājas akadēmijas Humanitāro un mākslas zinātņu centra pētniece

Pētījumā par profesionālo teātru darbības modeļiem secināju – lai arī Liepājas teātris ir līdzīgs ar Daugavpils teātri, tomēr valsts statuss Daugavpils teātrim nodrošina daudz vairāk priekšrocību nekā pašvaldības statuss.

Lai Liepājā ilgtermiņā pastāvētu augsti funkcionējoša kultūra, mērķim būtu jāpakārto izglītības politika, liekot uzsvāru uz kultūrizglītību. Bez tās šeit nerasnīsim augstu dzīves līmeni, ar ko vispirms domāju augsta līmeņa kultūras piedāvājumu, kas nosaka dzīves kvalitāti.

Liepājai nepieciešams, lai visas kultūras jomas nevis savstarpēji cīnās par ietekmi un budžetu, bet veido kompleksu kultūras piedāvājumu, kas būtu interesants Eiropai. Liepājas muzeja ikgadējās kopizstādēs redzam milzīgu klāstu darbu dažādos žanros un tehnikās, tam visam muzeja telpas ir par šauru, taču mākslas galeriju ar atbilstošām iespējām Liepājā nav. Jaunas kultūrvietas uzplaukst, bet daudzas pēc tam pazūd, kas norāda, ka kaut kas nav kārtībā ar šā diskursa kultūrpolitiku. Tāpat būtu vajadzīgs instruments, kas veicina mazu privāto galeriju attīstību. Katru gadu notiekošās Dzejas dienas saturiski būtu jāpaceļ Eiropas kultūras galvaspilsētas līmenī.

**Neuzminami,
unikāli
un
drosmīgi
stāsti**

Liepāja bez tramvaja, vēja un ezera? Bez teātra, parkiem un mūzikas? Bez dievnamiem, muzejiem, bibliotēkām, bez skolām, valodas un gleznām, bez cilvēkiem? Nav šādas Liepājas! Sensenais Līvas zvejniekciems sūri, ietiepīgi un drosmīgi ir spējjs pārtapt par Latvijas trešo lielāko pilsētu, kas mūslaikos ir daudz balsīgi vibrējoša visās kultūras manifestācijās. Neizceļot nevienu konkrētu nozari, vēlos teikt ikvienam liepājniekam: "Paldies par jūsu idejām un apņemšanos radīt!"

Vislielākā vērtība ir cilvēks, viņa dzīve, domas un iemītie personības soļi pilsētas audeklā. Pasaulei šie stāsti ir ļoti saistoši, jo tie ir liepājnieciski neuzminami, unikāli un liepājnieciski drosmīgi.

Lai visas pilsētas paaudzes runā un rada vēl vairāk! Administratīviem birojiem lai vairojas pozitīvās ambīcijas finansējuma piesaistē, nodrošinot laikmetīgas un kvalitatīvas platformas un iedvesmojošas sadarbības pilsētas, valsts un pasaules mērogā! Un tīri praktisks ieteikums – tur, pie tā *enkura*, iebraucot Liepājā, informatīvo plakātu aizstāt ar tūrisma biroju, kurā sirsnīgie liepājnieki pilsētas viesiem sniedz bagātu informācijas klāstu. Un pēc tam pilsētas vilinājumu jau katrs var atklāt pats!

Ēriks Ešenvalds,
komponists, Liepājas kultūras vēstnesis

Bez sporta vaļa nekas kopā neturētos

Beidzamajos 30 gados un it īpaši šajā gadsimtā sporta joma Liepājā, iespējams, piedzīvojusi pat kvalitatīvākas pārmaiņas nekā pilsētas sociāli ekonomiskā attīstība kopumā. Sagaidot Liepājas četrsimtgadi, tā no panīkuma sporta arēnās un saimnieciski vājas sporta klubu sistēmas 90. gadu sākumā ir nonākusi līdz modernām sporta būvēm un strukturālai sakārtotībai. Tiesa, lielisku treniņu apstākļu radīšana ne vienmēr nozīmē vienādības zīmi ar reāliem sasniegumiem sporta elitē, jo tas jau ir daudz komplicētāks virziens. Katru gadu nedzimst porziņģi, sevastovas, balceri, verpakovski, mikņi...

Jāsāk ar piramīdas pamatni

"Reālistiski raugoties, Liepājas sports šobrīd nozīmē jaunatnes sportu," spriež Sporta pārvaldes vadītājs Aivis Tints. "Jauniešu vecumā Liepāja augstu kotējas Latvijas līmenī. No mums baidās, ar mums grib sacensties, mūs uzskata par sīviem konkurentiem, ar mums rēķinās. Taču uzskatu, ka pilsētai nepieciešams arī augstu sasniegumu sports, lai jauniešiem būtu, uz ko tiekties."

"Pašvaldībai primāri svarīgi ir sportisks bērns, jaunietis, un tas ir sporta skolu pamatuzdevums. Un ir profesionālais līmenis – privāti klubi. Tajā pašvaldība var palīdzēt ar infrastruktūru un varbūt citādi, bet augstāko rezultātu sasniegšana ir klubu uzdevums un atbildība," uzskata Liepājas domes priekšsēdētāja vietnieks Salvis Roga.

"Katru gadu 300–400 mazo pirmklasnieku sāk sporta gaitas. Viņu vecāki to var bez grūtībām 10 minūšu laikā nokārtot internetā, izvēloties sporta skolu, sporta klubu, sporta veidu," uzsver Liepājas Olimpiskā centra (LOC) manēžas vadītājs, bijušais Sporta pārvaldes vadītājs Artis Lagzdiņš.

Sporta pārvaldes galvenais projekts, domājot par nākotni, A. Tinta vārdiem, ir paredzamas revolūcijas ieviešana. Sporta politikas pamatnostādnēs primārais ir bērnu un jauniešu sports, tiesa, šajā ziņā nākotne neizskatās rožaina dzimstības rādītāju krituma dēļ – 2023. gadā Liepājā piedzima vien 546 bērni.

"Izglītības sistēmā ir ap 12 000 jauno liepājnieku, bet sporta skolās iesaistīti ap 3200, tātad sporto aptuveni ceturtdaļa. Tas ir labi, bet nākotnē bērnu būs mazāk, līdz ar to mums jāmēģina pierādīt, ka sports ir nepieciešams," uzsver funkcionārs.

Viņš atklāj, ka mērķis ir jau 2025. gada rudenī Liepājas sporta skolās atteikties no agrīnās specializācijas, par kuras negatīvo ietekmi runā jau sen, un ieviest jauno metodiku, ko uz zinātniskiem pamatiem veido LOC Sporta veselības centra speciālists ar doktora grādu Normunds Vārpa.

"Ja skatāmies uz skandināviem, redzam, ka līdz 12, bet dažviet pat līdz 14 gadiem viņi nodarbojas ar multisportu, un tikai tad sākas specializēšanās konkrētos sporta veidos. Mūsu mērķis ir sākt specializēties no 10 gadu vecuma, bet līdz tam bērniem jādod iespēja nodarboties ar dažādiem sporta veidiem," skaidro A. Tints.

"Bērniem un jauniešiem vairāk vajag vingrošanu un peldēšanu, agrajai specializācijai būtu jāliek punkts, līdz 10–12 gadiem ir vingrošana, peldēšana, vieglatlētika. Lai nevelkas līdzīvecā sistēma," ar viņu vienisprātis ir LOC valdes priekšsēdētājs Gatis Griezītis.

“Nē” elitei par katru cenu

A. Tints redz arī trūkumus: “Gribētu uzlabot augstas klases sportistu rezultātus, kas pagaidām drusku klibo. Esam tuvu elitei, bet nesanāk tur noturēties. Lai palīdzētu noturēties, ikdienas darbā komunicējam ar Sporta veselības centra pārstāvjiem, arī savā starpā un ar treneriem.”

Runājot par komandu sporta veidiem, A. Lagzdiņš uzskata, ka ir jāuzdod godīgs jautājums – ko mēs katrā procesā iegūstam? Tiem jauniešiem, kuri grib augstāko līmeni izgaršot, galvenais ir radīt šo iespēju.

“Vai augstākajai līgai ir jābūt pašmērķim? Es teiktu, ka nē. Pilsētā katrā komandu sporta veidā jābūt galvenajai komandai, kas startē augstākajā, pirmajā vai, piemēram, jaunatnes līgā, bet par katru cenu pašā virsotnē – nē,” piebilst G. Griezītis un turpina: “Vai mums vajag virslīgu ar nopirktiem spēlētājiem no citām pilsētām, no citām valstīm un kontinentiem... Ko tas dod mūsu bērnu un jaunatnes sistēmai? Var diskutēt.”

Runa ir par vienu no Liepājas sporta simboliem – futbolu. “Vietējie jaunieši, kas būtu gatavi sākt iet uz virsotni, tiek atšūti, jo galvenais treneris meklē citu komplektāciju. Jābūt pašvaldības sarunai ar privātu sporta klubu, vajadzētu būt arī pilsētas uzstādījumam, jo galu galā kluba nosaukums ir “Liepāja,” saka A. Lagzdiņš.

“Ir viļņveidīgi, būs jauna situācija, nāks jauni cilvēki, būs citādāk,” futbola tēmu rezumē G. Griezītis, tiesa, vēl piebilstot, ka tik labas futbola infrastruktūras, kāda Liepājā ir pašreiz, nav bijis nekad, tātad nav infrastruktūras un rezultātu tiešas korelācijas.

“Hokejā bija liels atkritiens, nevarējām savlaicīgi noreagēt, jo laikus nesaņēmām informāciju,” A. Lagzdiņš turpina par ledus hokeju, kas savulaik samazināja sportiskās ambīcijas, atstājot elites divīziju. “Kluba vadītāji ar to, ka viss, mēs beidzam, nāca klajā īsi pirms sezonas... Nebija laika sagatavoties. Šādā variantā vairs nebija jēgas ieguldīt naudu. Nācās transformēties, lai nesagrūtu visa sistēma. Vai par katru cenu bija jāsavaglabā virslīga? Noteikti nē. Darām citādi!”

Arī florbolā Liepājas komanda uz brīdi zaudēja vietu virslīgā. “Viens spēlētājs, otrs, vēl kāds labs aizbrauca uz ārzemēm, nebija vairs tik spēcīga sastāva. Bet tas jau ir labi, ka spēcīgākie sportisti atrod labāku vietu ceļā uz jaunām virsotnēm. Bija atkal darbiņš, jātrenē jaunie, kāds atgriežas, atkal jānostiprinās,” uzskata LOC manēžas vadītājs.

Gadsimta izrāviens

"Pēdējos 20 gados Liepājā notikusi tik strauja sporta infrastruktūras attīstība, kāda tā nav bijusi iepriekšējā gadsimtā kopumā," – tā situāciju ar sporta būvēm raksturo G. Griezītis, cilvēks, kura pārziņā ir sporta infrastruktūras apsaimniekošanas un uzturēšanas virsvadība.

Atgriežoties 90. gados, nedrīkst ignorēt rūpnīcas "Liepājas metalurģs" ieguldījumu sportā. Tā laika uzņēmuma vadītāji Kirovs Lipmans un Sergejs Zaharjins pacēla futbolu un hokeju nebijušos augstumos, sākot ar bērniem un beidzot ar profesionālo līmeni. Viņi arī pārņēma stadionu un laukumu apsaimniekošanu, 1998. gadā uzcēla pirmo ledus halli ārpus Rīgas pēc valsts neatkarības atjaunošanas, kas pilsētai toreiz vēl nebija pa spēkam. Liepājas sportā valdīja kaut kas līdzīgs juceklim, un metalurģiskā uzņēmuma dibinātais sporta klubs bija kā glābējzvans gan minētajos sporta veidos, gan vēlāk sieviešu basketbolā.

Šajā gadsimtā turpinājās sporta būvju attīstība, kas ļāva mūsu pilsētā aizvadīt Eiropas un pasaules mēroga spēles un turnīrus visdažādākajos sporta veidos, arī organizēt Latvijas mēroga olimpiādi, Latvijas Jaunatnes olimpiādi. Pēdējās jaunuzceltās sporta būves ir apjūmtā tenisa halle 2019. gadā un futbola manēža 2022. gadā. Liepāja savulaik ir ieguvusi gan Eiropas sporta pilsētas nosaukumu, gan balvu kā Latvijas 2023. gada pašvaldība sportā.

"Visobjektīvākie vērtētāji ir pilsētas viesi, protams, tie, kas neglaimo, bet ir zinoši. Ja atbrauc NBA līmeņa pārstāvji, ASV žurnālisti un, ieraugot to visu, kas mums ir, saka – tā ir pasaka, tas ir pasaules līmenis, tad tas izsaka daudz," saka G. Griezītis. LOC vadītājs vēl uzsver būtisku Liepājas sporta infrastruktūras priekšrocību: viss ļoti kompakts, viss sasniedzams ar kājām. Atbildot uz jautājumu, kas vēl pilsētai būtu nepieciešams, G. Griezītis teic: "No pieprasījuma viedokļa raugoties, vajadzētu vairāk slēgto smilšu laukumu. Pasaulē popularitāti ieguvis padel teniss, kas mums ir āra izpildījumā Karostā. Bet es ceru, ka kaut ko paveiks privātie investori. Publiskajā pusē labāka infrastruktūra prasītos gan sporta, gan mākslas vingrotājiem. Taču gribēt var visu, bet vajag ieslēgt racionālu domāšanu. Esmu redzējis Eiropā daudzas sporta būves. Un mūsu laukumi ir pat augstākā kvalitātē nekā citviet. Ja vēl mēs spētu panākt, ka ir labāki satura veidotāji – treneri, sportisti..."

"Treneri ir nozīmīgs lauciņš, kurā jāstrādā, un pēdējos gados daudz par to runājam. Mans novērojums: sistēma ir novedusi trenerus līdz tam, ka viņi nāk uz darbu, bet viņi nav darbā iekšā. Vajag vairāk motivācijas, lai palīdzētu jaunietim izaugt. Ja kaut kas nav skaidrs, tad jāmeklē palīdzība pie citiem speciālistiem, svarīgi ir pašizglītoties, lai pārvarētu grūtības un atrastu pareizo ceļu attīstībai. Dažkārt treneri attaisnojas ar zemo atalgojumu. Diemžēl ir arī labi treneri, kas no Liepājas aizgājuši. Bet vēsturiski ir pierādījies, ka, paaugstinot treneru atalgojumu un uzceļot sporta bāzi, sportistu meistarība automātiski nepalielinās un nepārtop augstākos sasniegumos," uzskata A. Lagzdīņš.

"Liepāja noteikti ir sporta lielpilsēta! Infrastruktūras ziņā mēs esam fantastiskā līmenī, arī treneru līmenī esam labi, tiesa, vēl ir pie kā strādāt. Treneris ir izšķirošais elements, lai mēs infrastruktūru varētu pilnībā aizpildīt ar kvalitatīvu saturu. Un, ja treneris jūtas labi, arī viņa audzēkņi būs motivēti," pauž S. Roga.

Kā

viena

liela bāze

Liepājnieki, iespējams, to uztver kā pašsaprotamu, rutinētu apstākli, taču pilsētas viesi bieži ar sajūsmu izsakās par pilsētnieku sportisko garu un aktīvo dzīvesveidu.

"Pludmalē, parkā, uz veloceliņiem – visur ir cilvēki, kas skrien, nūjo, brauc ar velosipēdu, vingro, peld! Man ir tāda sajūta, ka visa pilsēta sporto," – tā savu gandarījumu pauda kāda jaunā mediķe, kuru darba gaitas atvedušas uz Liepājas Reģionālo slimnīcu. Gan daba, gan pašvaldības radītā āra infrastruktūra aktīvam dzīvesveidam ir stimulējošs kustībām svaigā gaisā, un, lai būtu aktīvs un labā formā, nemaz nevajag izmantot monumentālas sporta būves. Veselīga dzīvesveida popularizēšanu masās kā svarīgu uzdevumu min visi aptaujātie Liepājas sporta funkcionāri.

"Tautas sporta segmentā Liepājā ir daudz rīkotāju, notiek plaši un koši pasākumi. Liepājnieki prot tos organizēt ļoti labā līmenī. Vasaras nedēļu nogalēs sacensību ir ārkārtīgi daudz – reizēm tik daudz, ka vienas dienas laikā uz visām nepagūt. Tautas sportā ir laba kustība. Saņemam daudz pieteikumu sacensību atbalstīšanai, līdz ar to varu droši teikt, ka mums ir aktīva sporta pilsēta!" uzskata A. Tints.

"Nācijai un sabiedrībai lielāks resurss jāiegulda veselīgas sabiedrības, jauniešu un bērnu fiziskās kondīcijas kvalitatīvā uzturēšanā. Tas ir pareizais virziens," savukārt pauž G. Griezītis.

"Mums ir jādomā vēl un vēl, kur paliks visi tie cilvēki, kas gribēs sportot, ja ceļš nav aizvedis uz virsotnēm. Tās masas, kas iziet cauri sportam, grib turpināt to darīt amatieru līmenī. Tā ir cilvēku dabiska vajadzība. Šiem cilvēkiem ir kaut kas jāpiedāvā. Mēs kā pilsēta ejam pareizā virzienā. Ir jāatbalsta arī mazākas sporta entuziastu aktivitātes un privātās iniciatīvas," pauž A. Lagzdiņš.

“Redzams, ka pēdējo desmit vai divdesmit gadu laikā šeit iedzīvojušies iepriekš maz pazīstami vai pat nezināmi sporta veidi. Piemēram, ienākuši pludmales teniss un padel teniss, attīstās orientēšanās, organizētāki kļuvuši ziemas peldētāji un ekstrēmo sporta veidu pārstāvji, parādījies krosfits, kārtīgi iesakņojies klasiskais volejbols. Liepājā tautas sports kopumā ir labā līmenī, ar stabiliem šīs jomas spēlētājiem,” teic Sporta pārvaldes Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļas vadītājs Mārtiņš Kirma.

“Mūsu komūna dzimusi no pašiniciatīvas, vēlmes būt kopā. No mazumiņa izauga biedrība, no biedrības izauga sacensības, tad nāca Latvijas un pasaules čempionāti. Sākām kā ziemas peldētāji, bet tagad esam arī veloaktīvistu. Mums ir aktīvi cilvēki, mūsu biedri piedalās triatlonā, skriešanas pusmaratonā, orientēšanās sacensībās. Liepājā tautas sports kopumā ir spēcīgs – ir nūjošana, skriešana, velobraukšana. Vispār jebkas ir labs, ko cilvēki dara savam priekam,” priecājas biedrības “VeloRonis” vadītāja Inga Krivcova.

Skrējieni, krosiņi, izaicinājumi, seriāli, pusmaratoni, viss sākās masveidā, piezīmē A. Lagzdiņš. "Vēlējāmie vairāk iedzīvināt arī riteņbraukšanas kustību. Kovids nedaudz tam patraucēja. Savulaik amatieru futbolā bija pat četras līgas, telpās spēlēja svētdienās, jo citi laiki nebija pieejami. Transformējas airēšanas veidi – no klasiskās uz supairēšanu, kas iet plašumā. Liepājai taču ir ūdeņi! Entuziasti piekopj BMX, kur mums pat ir olimpietis Ernests Zēbolds, arī motoru sports nekad nav apstājies," sporta veidu krāsainību iezīmē A. Lagzdiņš.

**Redzama
liepājnieku
interese
sportot**

Raugoties no malas, bet nezinot virtuvi un dalībnieku skaitu katrā sporta veidā, vislielākais prieks par to, ka redzama liepājnieku interese sportot.

Ir komandas dažādos līmeņos un sporta veidos. Lai arī Latvijas mērogā Liepāja ir liela pilsēta, šeit pastāv sporta veidu konkurence par aktīvajiem bērniem. Cerams, ka šī cīņa ritēs veselīgi un attīstība turpināsies.

Ja raugāties uz meistarkomandām, redzam, ka hokejs vēl nav atguvies līdz meistarkomandas un virslīgas līmenim, bet ir prieks sekot līdz citiem sporta veidiem.

Ir basketbols, futbolā faktiski divi klubi, jo grobiņnieki asociējas ar Liepāju, arī florbolā komanda atgriezusies virslīgā.

Forši, ka Liepājā sporta dzīvi tagad vada salīdzinoši jaunās skolas profesionāļi, kuri paši nesen bijuši sportisti. Viņu darbā parādās modernā domāšana un cita pieeja. Rūdījums funkcionāru aprindās nāks ar laiku, bet inovācijas atspoguļojas gan ikdienas darbā, gan Liepājas sporta kopīgajā tēlā.

Man liekas, ka Liepāja sporta ziņā ir etalons valsts līmenī. Tāds kā paraugs, kā šāda izmēra pilsētā nodrošināt un organizēt sportu.

Liepājā ir visa tradicionālā infrastruktūra – futbola stadioni un halle, hokeja un tenisa halles, Olimpiskais centrs, vieglatlētikas manēža. Latvijas un pat Baltijas līmenī ir pietiekami daudz pašvaldību, kurām ir iemesls apskaut Liepāju.

Kārlis Dārznieks,
bijušais liepājnieks, Latvijas Universitātes
Komunikācijas departamenta direktors, nesenā
pagātnē – futbola, basketbola un
florbola funkcionārs

Simbols

Liepājas Olimpiskā centra ēka

Līdz ar Liepājas Olimpiskā centra ēkas atklāšanu 2008. gada 2. augustā sākās jauna ēra Liepājas sporta attīstībā – tas bija spēcīgs grūdiens sporta infrastruktūras un sporta veidu attīstības turpināšanai. Arī pašapzinīgs liepājnieku sveiciens katram iebraucējam, no Rīgas puses tuvojoties centram.

Ēkas platība ir 18 000 m², un tās telpas ir piemērotas gan sportam, gan kultūras un atpūtas baudīšanai. Nams ir Liepājas sporta vadības administratīvais centrs. Līdz tam dažādu sporta veidu pārstāvji bija pārlietu izkaisīti pa mazajām sporta zālēm un izglītības iestāžu telpām. Līdz ar modernās ēkas uzbūvēšanu tās piecos stāvos mājvietu rada gan basketbolisti, gan volejbolisti un līdz manēžas atklāšanai arī florbolisti, kas LOC lielajā arēnā atgriežas, ja Liepāja uzņem starptautiskus turnīrus ar Latvijas izlases piedalīšanos. Ēkā labi jūtas arī galda tenisisti, bokseri, cīņas sporta veidu entuziasti un citu fizisko aktivitāšu lietpratēji.

Ilggadējais tenisa treneris **Edgars Ernestsons** saņēmis gan balvu par mūža ieguldījumu, gan "Goda liepājnieka" titulu, gan kļuvis par Triju Zvaigžņu ordeņa V šķiras kavalieri.

Cieņā un pateicībā entuziastu grupa izveidoja savam skolotājam pieminekli. Tas atrodas Jūrmalas parka tenisa kortos, vietā, kur viņš pavadīja sava mūža lielāko daļu.

Teniss bija viņa mūža mīlestība, viņa dzīvesveids. No 1962. gada strādājot Liepājā, izaudzinājis daudzus izcilus sportistus. Bija arī Anastasijas Sevastovas pirmais treneris. 2020. gadā 82 gadu vecumā Edgars Ernestsons devās mūžībā.

Artis Lagzdiņš vēl nav sasniedzis 50 gadu sliekšni, bet paguvis piedalīties nozīmīgos, ar Liepājas sportu saistītos procesos un pilniem vaigiem pats pūtis pārmaiņu vējus. Šobrīd ir LOC manēžas vadītājs un projektu vadītājs Sporta pārvaldē.

Jūtot stingru politisko aizmuguri, vairāk nekā 15 gadus vadījis Liepājas Sporta pārvaldi. Šos pienākumus sāka pildīt 25 gadu vecumā, ir otrs visilgāk šajā amatā pavadījušais sporta funkcionārs mūsu pilsētas sporta vēsturē aiz Arnolda Upmaļa.

Arta Lagzdiņa vadīšanas laiks sakrīt ar daudzām pārmaiņām, viņam izdevās mainīt sporta skolu pakļautību, tās pārņemot no Izglītības pārvaldes. Lielāku lomu sāka spēlēt tautas sports, attīstījās sporta infrastruktūra. Nācās būt arī krīzes menedžerim laikā, kad krahu piedzīvoja "Liepājas metalurģis". No uzņēmuma bija jāpārņem sporta bāzu apsaimniekošana, bērnu un jauniešu futbola un hokeja sistēma, ieviešot vecāku līdzmaksājumu.

- 1997. gads**
Liepājas sporta dzīvē iesaistās uzņēmums "Liepājas metalurģis", kas uz turpmāko pusotru desmitgadi kļūs par vienu no pilsētas sporta simboliem. Futbolisti par Latvijas čempioniem kļuva divas reizes, hokejisti – septiņas reizes.
- 1998. gads**
Liepājā uzbūvē pirmo slēgto ledus halli ārpus Rīgas, tas ļauj Liepājai izveidot hokeja meistarkomandu un attīstīt šī sporta veida bērnu un jauniešu sistēmu.
- 2005. gads**
"Daugavas" stadiona rekonstrukcijā būtisks ir privātais kapitāls, un Latvijas sporta flagmaņa "Liepājas metalurģa" futbola komanda tiek pie mūsdienīgākas mājvietas, tai skaitā pie apjūmtas centrālās tribīnes.
- 2008. gads**
Durvīs ver Liepājas Olimpiskais centrs, kas tapis bijušās Metalurģu kultūras pils vietā. 21. gadsimta sākumā daļa Liepājas sporta infrastruktūras bija morāli un fiziski tik novecojusi, ka Liepājas basketbolistiem mājas spēles nācās aizvadīt Kandavā. LOC ir viens no mūsu laika nozīmīgākajiem sporta objektiem.
- 2011. gads**
Olimpiskā centra kompleksu papildina peldbaseina un SPA ēka.
- 2013. gads**
Finansiālu problēmu dēļ beidz pastāvēt sporta klubs "Liepājas metalurģis". Hokeja komanda izstājas no Latvijas virslīgas, bet futbola vienību izglābj viens no Liepājas visu laiku sekmīgākajiem sportistiem Māris Verpakovskis ar saviem sadarbības partneriem.
- 2016. gads**
"Daugavas" stadiona rezerves laukumā atklāj pirmo no nu jau vairākiem Kristapa Porziņa publiskajiem āra basketbola laukumiem, kas ir NBA spēlētāja dāvana dzimtajai pilsētai.
- 2018. gads**
Tiek atklāta Liepājas vieglatlētikas manēža. Arī šī sporta celtne tapa nevis greznības, bet nepieciešamības dēļ. "Daugavas" stadiona katastrofālā stāvokļa dēļ Liepājas vieglatlēti regulāri devās trenēties uz citām tuvākām pašvaldībām. Jaunā manēža uzņem arī florbolistus, ielu vingrotājus, pludmales volejbolistus un tenisistus, te pieejama alpīnisma siena.
- 2019. gads**
Liepājas tenisisti tiek pie gadu desmitiem lolotā sapņa – tenisa halles. Tas ļauj būtiski palielināt audzēkņu skaitu šajā sporta veidā.
- 2022. gads**
Piepūšamas futbola halles uzliesāna "Olimpijas" stadiona teritorijā ievērojami uzlabo futbolistu treniņu apstākļus gada aukstākajos mēnešos.
- 2024. gads**
Railijs "Liepāja" kļūst par prestižā un skatītāju interesei lūtinātā pasaules rallija čempionāta posmu.

Izcilnieki pēdējās desmitgadēs

Kristaps Porziņģis (basketbols)

Līdz šim populārākais un sekmīgākais Latvijas basketbolists. Aizvada sekmīgu karjeru pasaules spēcīgākajā basketbola līgā, pārstāvot slavenus un panākumiem bagātus klubus – Ņujorkas "Knicks", Dalasas "Mavericks" un Bostonas "Celtics", kura rindās kļuva par NBA čempionu. Latvijas izlases izteikts līderis tajos turnīros, kuros pārstāv Trīs zvaigznes.

Anastasija Sevastova (teniss)

Viena no visu laiku izcilākajām Latvijas tenisistēm. Ar K. Porziņģi viņu vieno tas, ka savu meistarību jau kopš pusaudzes vecuma izkopa ārzemēs. Karjeras laikā uzvarējusi četrus WTA turnīros, pasaules rangā savulaik sasniegusi 11. pozīciju.

Māris Verpakovskis (futbols)

Par Latvijas zelta puisēnu dēvētais Māris Verpakovskis Liepājā spēlēja salīdzinoši maz, bet kļuva par Latvijas izlases galveno vilcēj spēku 2003. gadā, sekmējot mūsu valstsvienības iekļūšanu Eiropas čempionāta finālturnīrā. Arī tur bija labi pamanāms un nopelnīja līgumu ar slaveno Kijivas klubu "Dynamo". Arī turpmākā profesionāla karjera bija sekmīga, pārstāvot Spānijas, Horvātijas, Grieķijas un Azerbaidžānas klubus. Pēc spēlētāja karjeras beigām kļuva par FK "Liepāja" prezidentu, izglābjot Liepājas futbola klubu no izjukšanas un sekmējot tā kļūšanu par Latvijas čempionu.

Rūdolfs Balcers (hokejs)

Vēl viens Liepājā dzimis sava sporta veida Latvijas izlases līderis. Līdzīgi kā citi panākumiem bagāti liepājnieki arī viņš savu meistarību kaldināja ārzemēs. No Norvēģijas pakāpeniski tuvojās katra hokejista sapnim, līdz to īstenoja, aizklūstot līdz Nacionālajai hokeja līgai, kur aizvadījis vairāk nekā pusotru simtu spēļu.

Matīss Miknis (bobslejs)

Bobslejs ar atplestām rokām ņem pretī citos sporta veidos uzaugušos atlētus, arī Latvijas olimpieti Matīsu Mikni, kurš par raķešu stūmēju pārkvalificējās no basketbolista. Bobslejā ir kopš 2014. gada, bijis pasaules čempionātu medaļnieks, triumfējis Eiropas čempionātā.

Romāns Miloslavskis (peldēšana)

Viens no Liepājas vadošajiem sportistiem 21. gadsimta sākumā, kad mūsu zelta zivtiņa divreiz izcīnīja tiesības piedalīties olimpiskajās spēlēs.

Polina Jeļizarova (vieglatlētika)

Liepājniece pēkšņi parādījās Latvijas vieglatlētikas debesjumā šī gadsimta ievadā, strauji kļūstot par vienu no Liepājas un Latvijas sporta jaunajām cerībām. Atzīta par gada uzlēcošo zvaigzni, izcīnījusi bronzas medaļu Eiropas junioru čempionātā un ierindojusies 13. vietā 2012. gada Londonas olimpiskajās spēlēs. Vēlāk guva savainojumu un pazuda no sacensību aprites.

Dzintra Blūma (kanoe airēšana)

Deviņdesmito gadu sākumā Liepājas kanoe airēšanas trenere un sportiste Dzintra Blūma padomju laikā bija deviņkārtēja PSRS čempione, bet pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas divreiz startēja olimpiskajās spēlēs – 1992. gadā Barselonā un četrus gadus vēlāk Atlantā.

Mārtiņš Sesks un Renārs Francis (autorallijs)

Divu Liepājas autosporta dinastiju tandēms izrādījies panākumiem bagātākais, neraugoties uz abu sportistu palielo gadu starpību. Vidējās un jaunākās paaudzes sakausējums ieņēmis godalgotas vietas pasaules junioru rallija čempionātā, kā arī Eiropas rallija čempionātā, bet savā debijā šī sporta veida elitē vienā no WRC posmiem iekļuva pirmajā piecniekā.

Lauris Freibergs (motokross)

Ērā pirms pasaules motokrosa čempionāta augstākās divīzijas reformas vairāk nekā desmit gadus bija pasaules čempionāta dalībnieks prestižākajā klasē, bet 2000. gadā kļuva par pirmo Latvijas motokrosa braucēju, kas ieguva Eiropas čempiona titulu "Open" klasē.

Matīss Burgis (galda teniss)

Kļuva par pirmo Baltijā dzimušo galda tenisa pārstāvi, kurš piedalījies olimpiskajās spēlēs – viņš 2012. gadā startēja Londonā. Ilggadējs un izteikts šī sporta veida līderis Latvijā, profesionāli spēlēja vairākos Eiropas galda tenisa klubos.

Reinis Rozītis (bobslejs)

Šī gadsimta sākumā nomainījis savu pirmo sporta veidu vieglatlētiku pret bobsleju, liepājnieks 2006. gadā kopā ar komandu aizstūma bobsleja kamanas līdz Turīnai, kur togad norisinājās ziemas olimpiskās spēles (21. vieta).

Fakti

**SIA "Liepājas
Olimpiskais centrs"
apsaimniekotās
sporta būves**

Olimpiskais centrs

Baseins un spa

Ledus halle

Manēža un Sporta veselības centrs

Tenisa halle un āra laukumi blakus

"Daugavas" stadions

"Daugavas" sporta zāle

**"Daugavas" rezerves stadions un KP6
basketbola laukums**

"Olimpijas" stadions un futbola manēža

Stadions Velnciemā

Stadions Raiņa parkā

Tenisa korti Jūrmalas parkā

Atpūtas bāze Bernātos

Audzēkņu skaits Liepājas sporta skolās

- Sporta spēļu skola – 1159 audzēkņi:
basketbols – 430, vieglatlētika – 299,
volejbols – 224; hokejs – 206.
- Kompleksā sporta skola – 1095 audzēkņi:
peldēšana – 421, cīņas sports – 220,
sporta vingrošana – 152, bokss – 80, džudo – 72,
mākslas vingrošana – 72,
galda teniss – 23, šahs – 55.
- Futbola skola – 687 audzēkņi.
- Tenisa sporta skola – 228 audzēkņi.
- Augstas klases sagatavošanas centrā ir A un B sastāvi. Tajos kopumā iekļauti ap 250 jauniešu, kuri var papildus apmeklēt medicīnas centru.
- 2024. gadā Liepājā notikušas teju 60 sacensības dažādos sporta veidos un dažādos meistarības līmeņos, sākot no pasaules autorallija čempionāta posma līdz vietēja mēroga sacensībām novusā, šautriņu mešanā, minigolfā un badmintonā.
- Liepājnieki un pilsētas viesi piedalījušies paši vai vērojuši sacensības šādos sporta veidos: orientēšanās, riteņbraukšana, skriešana, futbols un zāles futbols, hokejs, basketbols un strītbols, florbols, novuss, šautriņu mešana, volejbols un pludmales volejbols, kīkbokss un MMA, minigolfs, triatlons, badmintons, motokross, sporta dejas, ūdens motosports, burāšana un airēšana, peldēšana, autosports, ekstrēmie sporta veidi, pauerliftings, sporta, mākslas un ielu vingrošana, krosfits.
- Pirms sacensību norises rīkotāji bija paredzējuši, ka tajās kopumā piedalīsies vairāk nekā 19 000 dalībnieku.
- Organizatoru mērķis bija piesaistīt sacensībām ap 100 000 skatītāju. WRC posms vien četrās dienās Latvijā pulcēja 100 000 rallija fanu, tiesa, uz Liepāju visu skaitu gan attiecināt nevar.

Izglītība iet līdz laikam

Būt par pedagogu un strādāt skolā ir privilēģija, uzskata Jānis Rudzītis, titula "Latvijas Gada skolotājs" ieguvējs

"Procesi izglītībā ir dinamiski, tos ietekmē tehnoloģiju attīstība, zinātniskās pētniecības atklājumi, ģeopolitiskie notikumi, sociālekonomiskie apstākļi u.tml. Katru reizi, uzsākot jaunu mācību gadu, parādās arī jaunas iespējas, jo izglītība ir nepārtrauktība," uzskata Liepājas Izglītības pārvaldes vadītāja Inga Ekuze.

Salīdzinot ar 90. gadiem, skolu skaits Liepājā ir sarucis. Oskara Kalpaka vidusskola ir pēdējā, kas uzbūvēta. Tā kā skolu ir mazāk, tad, nesaskatot nozīmi to numurēšanā, pašvaldība 2023. gadā no cipariem atteicās, un skolām tika doti nosaukumi. Trīsdesmit gadu laikā izglītības iestādēm ir mainītas izglītības pakāpes – no vidusskolas uz pamatskolu, dažas ir slēgtas pavisam. "2024./2025. mācību gadā tika veikta reorganizācija, lai optimāli sakārtotu izglītības iestāžu tīklu," atzīmē I. Ekuze. Reorganizēto iestāžu darbību un attīstību plānots izvērtēt divu gadu laikā. "Uzmanības fokusā atrodas katra skola, jo valstī tiek plānota izglītības finansēšanas modeļa maiņa, ir pārskatīti skolēnu skaita kritēriji dažādās izglītības pakāpēs utt. Un no tā izriet arī lokālie lēmumi, piemēram, attiecībā uz skolu tīkla sakārtošanu, izmaiņām mācību procesā, tehnoloģiju izmantošanu mācību darbā, īstenotajām mācību programmām," uzsver Izglītības pārvaldes vadītāja.

Skolotāja loma ir mainījusies

Svarīgs uzdevums ir veidot pirmsskolas izglītības iestādes un skolas sasaisti jeb veselumu, akcentējot izglītības procesa pēctecību. Citās pašvaldībās pirmsskola un skola nereti atrodas vienā ēkā, Liepājā pašlaik iet citu ceļu. "Mēs pirmsskolu veidojam apjomīgāku un kvalitatīvāku, ar profesionālu administratīvo un spēcīgu atbalsta personālu, pilnveidojot un modernizējot vides infrastruktūru. Īpaši stiprinām tieši piecgadīgo un sešgadīgo sagatavošanas posmu. Šie bērni mācās līdzīgi kā skolā, kur saturs ir balstīts kompetenču pieejā," stāsta I. Ekuze.

To, ka bērnudārzs nav tikai pieskatīšanas iestāde un tajā daudz kas, salīdzinot ar laiku pirms 15, 20 un vairāk gadiem, ir stipri mainījies, apliecina pirmsskolas izglītības iestādes "Kāpēcītis" vadītāja Daiga Škuberte: "Padomju laikā valdīja vienota kārtība visos bērnudārzos. Viss bija saplānots pa minūtēm, un novirzes no laika nebija pieļaujamas. Audzinātājas rakstīja nodarbību konspektus un paredzēja pareizās atbildes. Visam bija jānotiek pēc stingra dienas plāna. Atmodas laikā iepazīnām citas pedagoģijas metodes – bērncentrēto pieeju, "Soli pa solim", Montesori un Valdorfa pedagoģiju. Bija dažādas eksperimentālās programmas. Strādājām tā, kā mācējām un jutām. Pastāvēja uzskats, ka darbs ir padarīts godam, ja bērns ir sagatavots skolai – viņš lasa, raksta un rēķina."

D. Škuberte atceras, ka agrāk grupās skolotājas visu saplānoja, iekārtoja, noformēja, dekorēja. Tagad viņu loma ir mainījusies – skolotājas no uzdevumu devējām ir kļuvušas par rosinātājām darboties un izzināt. "Bērniem ir iespējas uzņemties iniciatīvu, aktīvāk piedalīties – viņi paši pēta, eksperimentē, nonāk pie atziņām un risinājumiem. Pamatprasmes – lasīt, rakstīt, rēķināt, izzināt, kustēties, praktiski un radoši izpausties – bērni apgūst reālās ikdienas un mācību situācijās," stāsta D. Škuberte. Organizējot svētku pasākumus, no bērniem vairs netiek prasīts, lai visi stāvētu rindīnā, skaitītu dzejoļus un dziedātu pirmsskolas vecumam paredzēto dziesmu repertuāru. "Esam pilnīgi atteikušies no līdzšinējās pieredzes, kad svētkus organizējām kā izrādi vecākiem. Tas radīja milzum daudz stresa kā bērniem, tā skolotājiem un vecākiem. Neizbēgama bija arī salīdzināšana. Nu tas ir pagātnē. Tagad mēs priecājamies par procesu un nesteidzīgi to izbaudām. Svētki ir katra bērna pieredzes kulminācija, un svētkos mēs visi pulcējamies kopā, lai priecātos par to, ko katrs ir iemācījies."

“Arī netaikos ir jāatrod laime”

Mācību saturs ir mainījies arī vispārējā izglītībā, to nosaka vadlīnijas “Skola2030”. Reforma ir daudz kritizēta, bet ir saskatīti arī ieguvumi. “Es pieļāuju, ka es nevarētu varbūt neko citādāku vai labāku,” Latvijas Televīzijas raidījumā “Viens pret vienu” sacīja Liepājas Rietumkrasta vidusskolas pedagogs J. Rudzītis, atbildot uz jautājumu, kāda būtu viņa ideālā “Skola2030”, ja ļautu to izstrādāt. “Mana līdzatbildība ir diendienā pieņemt šo izaicinājumu. Man ir kolēģi, kas piedzīvojuši vairākas reformas, un viņos kurn mazā dusma jeb neizpratne. Nesagaidot pensijas gadus, viņi aiziet prom. Bet es uzskatu, ka arī netaikos ir jāatrod laime. Dzīve mums nedod garantijas, ka pēc skolas absolvēšanas viss būs ideāli. Tāpēc mēs mācāmies zināšanas.”

J. Rudzītis spriež, ka jaunais mācību saturs ļauj skolēniem izpausties radoši. “Agrāk mēs varbūt strādājām pēc šabloniem, kādām jau pieņemtām, 100 gadus izstrādātām senām vērtībām. Bet ir jāparāda, ka pasaulē ir 100 dažādu iespēju, kā, piemēram, nenonākt līdz gaļas dēlītim. Varbūt tas ir pilnīgi kaut kas cits – fragments no kaķa būdas vai vispār nesaistīts ar koku.” Skolotājs uzskata, ka ir jābūt noilgumam, lai mēs saprastu. “Kad risinām kādu uzdevumu un nezinām, kā tikt galā, tieši pieļautās kļūdas daudz trāpīgāk cilvēkam paliek atmiņā. Es pieļāuju, ja mēs pēc vairākiem gadiem nonāksim līdz rezultātam vai secinājumam, ka kaut kas nebija īsti lāgā, mēs vismaz zināsim, kā to darīt citādi.”

Liepājas Valsts ģimnāzijas latviešu valodas un literatūras skolotāja Līga Tālberga uzskata, ka mūsdienās skolā nevar strādāt, ja neiet līdzī laimam. “Ir jājūt, kas saista jauniešus, jāsaprot, kādā veidā viņus ieinteresēt. Līdz ar to jāmeklē jaunas metodes. Un tas ir normāli, ka skolēni ir gudrāki par skolotājiem.” Skolotājam ir jābūt gudram, prasīgam, tādām, kam ir skaidrs mērķis, vērtēšanas kritēriji. “Lai kuram jābūt pārskatāmam, caurspīdīgam, jāpildnam,” uzskata L. Tālberga. Viņa savā darbā izmanto diferencēto pieeju. Lai nav tā, ka vājākais skolēns neko nesaprot un stundas vienkārši atsēž, bet stiprākais aiz garlaicības nezina, ko darīt.

L. Tālberga ir pārliecināta, ka skolotājam klasē nedrīkst būt mīluļi un nemīluļi, uzmanība jāvelta vienādi visiem. Tas ir viens no aspektiem, lai ar audzēkņiem veidotos saskanīgas attiecības. "Taču skolotājam jābūt ļoti gudram, jājūt robežas. Skolēniem patīk, ja skolotājs ir draugs, ar kuru var parunāties par jebko. Viņiem ir svarīgs pedagoga viedoklis, bet tam jābūt objektīvam." Mācot skolēnam atbildību, viņš var kļūt par vislabāko palīgu, piemēram, novadot kādu stundas daļu, plānojot ekskursijas maršrutu, piedaloties vecāku sapulcē utt.

DON'T DRINK
be in
RIO

Katram vajadzīgs magnētiņš

Liepājā ir 12 pašvaldības vispārējās izglītības iestādes un divas privātās skolas. Visas skolēnu piesaistei meklē kādu "rozīnīti" vai knifiņu, ar ko ieinteresēt bērnus un vecākus. Piemēram, Liepājas Raiņa vidusskolā ir sporta klase, Centra sākumskola piedāvā padziļināti apgūt mūzikas programmu, Liepājas Rietumkrasta vidusskolā atvērta Montessori klase.

Viena no pilsētā pieprasītākajām izglītības iestādēm ir Draudzīgā aicinājuma vidusskola, kur skolēni no 1. klases apgūst vācu valodu. Skaidrojot skolas popularitāti, direktore Inta Korņejeva pieļauj: "Iespējams, tas ir tāpēc, ka mēs skolu veidojam tādu, kādā gribētu, lai mācās mūsu bērni, un, ja vecāku izpratne par izglītības ieguves un pieaugšanas vietu ir līdzīga mūsu izpratnei, tad viņi saviem bērniem izvēlas mūsu skolu." Skolēnu vecāki sarunās ir uzsvēruši, ka patiesi novērtē gan bērnu drošību skolā, gan piedāvāto svešvalodu izvēli. Būtiska nozīme ir arī apkārtējai infrastruktūrai, dažādu transporta veidu pieejamībai. "Esam dzirdējuši arī gluži pretēju viedokli – tikai nesūti savu bērnu uz to skolu, tur viņam liks mācīties un no tevis arī prasīs atbildību. Uzskatām to par komplimentu."

Savukārt Liepājas Dzintara vidusskolā svarīgs uzdevums ir pāreja uz mācībām valsts valodā jeb "Vienotas skolas" ieviešana. Direktors Pāvels Jurs stāsta, ka mācības eksāmenu priekšmetos notiek diferencēti – audzēkņi tiek sadalīti nelielās grupās, lai viņiem būtu vieglāk apgūt mācību saturu. Jaunākajās klasēs ir piesaistīti pedagogu palīgi, vēl skola piedāvā ārpusstundu nodarbības latviešu valodā. "Lai apgūtu valodu, ar latviešu valodas stundām vien nepietiek," novērojis direktors. "Reforma nav nelaikā, tā drīzāk ir stipri par vēlu," viņš atzīst un aicina sabiedrību būt pedagoģiski pacietīgai, patlaban tā pietrūkstot. "Tas nebūs gads, arī ne divi vai trīs. Tie būs vismaz pieci gadi, intensīvi strādājot un ar pietiekamu resursu nodrošinājumu," termiņu, kādā reforma tiešām varētu sasniegt izvirzītos mērķus, min P. Jurs.

Profskolas cenšas kļūt pievilcīgākas

Spējīgo un talantīgo audzēkņu uzmanību mēģina piesaistīt arī profesionāli tehniskās skolas. Liepājas Valsts tehnikuma (LVT) direktors Agris Ruperts uzskata, ka profesionālā izglītība ieņem arvien nozīmīgāku lomu Latvijas darba tirgū. Beidzamajos gados parādījusies tendence uzlabot tās prestižu un pievilcību jauniešu vidū.

"Vēsturiski profesionālā izglītība tika uzskatīta par "alternatīvu" vispārējai izglītībai, taču šobrīd tās prestižu sekmē modernizācija un ciešāka sadarbība ar darba devējiem," skaidro A. Ruperts. Viņa ieskatā, mūsdienās arvien vairāk jauniešu saredz profesionālo izglītību kā izdevīgu ceļu uz stabilu un labi apmaksātu darbu. Lai gan vispārējā vidējā izglītība joprojām ir populāra izvēle, arvien vairāk jauniešu nosliecas par labu profesionālai izglītībai, jo tā piedāvā darba tirgum pielāgotas prasmes.

Topošais pavārs Gustavs Daniels Ozols jau laikus izdomājis, ka "vidusskola nebūs mans variants", jo apzinājies, ka augstskolā nestudēs. Domājot par

nākotni, gribējis apgūt ko praktisku, tādēļ izvēlējies mācības tehnikumā. Jaunietis uzskata, ka tas ir labi – pie parastās vidusskolas izglītības būs klāt arī profesija.

LVT izglītojamo skaita dinamika ir mainīga, to ietekmē dažādi faktori, piemēram, demogrāfiskā situācija, darba tirgus prasības, izglītības politikas izmaiņas, stāsta A. Ruperts. Modernizētā infrastruktūra, plašais programmu piedāvājums un ciešā sadarbība ar darba devējiem ir veicinājusi izglītojamo skaita palielināšanos, it īpaši tehniskajās un IT programmās. Mācīties gribētāju šogad bijis ļoti daudz. Uzņemts vairāk nekā 450 jauniešu, vēl kādiem 100 gribētājiem nācies atteikt.

Pastāvēs, kas mainīsies

Ēku Lielajā ielā 14 ar varenajām kolonnām agrāk dēvēja par pedagogu kalvi, šobrīd tā ir mainījusi savu profilu, piedāvājot arī ar pedagoģiju nesaistītas studiju programmas. RTU Liepājas akadēmija, kā tā nodēvēta pēc pievienošanās Rīgas Tehniskajai universitātei, ir lielākā augstākās izglītības iestāde Kurzemē, uzsver direktora pienākumu izpildītāja Dace Medne. Šeit tiek piedāvātas studiju programmas sociālajās zinātnēs, uzņēmējdarbībā, humanitārajās un mākslas zinātnēs, dabas un inženierzinātnēs, kā arī pedagoģijā un sociālajā labklājībā.

Akadēmijas misija ir veicināt izglītības, pētniecības, inovāciju un kultūras attīstību Liepājā un Kurzemē, nodrošinot konkurētspējīgas, nacionāli un starptautiski nozīmīgas studijas un pētījumus, kas nepieciešami reģiona attīstībai, kā arī veicināt sabiedrības ilgtspējīgu attīstību.

“Mūsdienās augstākai izglītībai ir būtiska nozīme karjeras izaugsmē, tā palīdz sagatavoties profesionālajai dzīvei,” uzskata D. Medne. Viņa ir pārliecināta, ka izglītība nekad nevar būt pabeigta. “Pašreizējā laikmeta pazīme ir izglītības nepārtrauktība, un darba devēji sagaida, ka darbinieki pielāgosies mainīgajām prasībām. Tāpēc arī RTU Liepājas akadēmijā par svarīgu tiek uzskatīta profesionālās pilnveides kursu īstenošana.”

D. Medne uzskata, ka augstākajai izglītībai Liepājā ir nākotne, ja tā piedāvās dinamisku mācību procesu un jēgpilnas zināšanas, kas pamatojas darba tirgus pieprasījumā un praksē. “RTU Liepājas akadēmija, koncentrējoties uz daudzveidīgām studiju programmām un reģiona attīstības veicināšanu, piedāvā iespējas iegūt augstāko izglītību, kas ir nozīmīga gan personības pilnveidei, gan individuālai karjeras izaugsmei, gan sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai.”

Fakti

2024./2025. mācību gads skaitļos

- Liepājas vispārīzglītojošās skolās mācības uzsāka 8250 skolēni, no tiem 770 – 1. klasē. Strādā 767 pedagogi.
- Visvairāk 1. klases skolēnu uzņēma Liepājas Draudzīgā aicinājuma vidusskola, Liepājas Raiņa vidusskola, Liepājas Jāņa Čakstes vidusskola un Liepājas Oskara Kalpaka vidusskola.
- Pirmsskolas izglītības iestādēs izglītojas 3600 audzēkņi, strādā 528 pedagogi.

laika līnijā

1994. gads	Liepājā ir 22 pašvaldības bērnu dārzņi un 5 resoru bērnu dārzņi ("Liepājas metalurģa", "Latvijas dzelzceļa", Cukurfabrikas, Linoleja rūpnīcas, Kuģu remonta rūpnīcas "Tosmare"). Kopā pilsētā ir 180 grupas, bērnu skaits – 3127.
No 1998. gada 1. janvāra	Bērnu dārzņiem nav numuru, bet ir nosaukumi.
2000. gads	Liepājā ir 15 vispārīgizglītojošās skolas.
No 2010. gada	Bērnu rindā uz bērnu dārzņu var pieteikt elektroniski.
2011. gads	Apvienojot trīs profesionāli tehniskās skolas – 31. Būvamatniecības vidusskolu, 48. Tūrisma un tekstila vidusskolu un RTU Liepājas filiāles profesionālo vidusskolu –, izveido Liepājas Valsts tehnikumu.
2016. gads	Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolā apvieno Emīļa Meingaiļa Liepājas Mūzikas vidusskolu un Liepājas Dizaina un mākslas skolu.
2017. gads	Bērnu 1. klasei var reģistrēt elektroniski.
2019. gads	Apvieno Liepājas 12. vidusskolu un Liepājas A. Puškina 2. vidusskolu, izveidojot Liepājas Liedaga vidusskolu.
2019. gads	Likvidē Liepājas internātpamatskolu.
2019. gads	Atver Zinātnes un izglītības inovāciju centra (ZIIC) koprades telpu Autoru ielā.
2020. gads	Darbu sāk ZIIC Dabas māja Zirgu salā.
2020. gads	Likvidē Liepājas vakara (maiņu) vidusskolu.
2023. gads	Sāk darboties ZIIC digitālās ražošanas laboratorija "FabLab" K. Ukstiņa ielā.
2023. gads	Liepājas Jūrniecības koledžu pievieno Rīgas Tehniskajai universitātei.
2024. gads	Rīgas Tehniskajai universitātei pievieno Liepājas Universitāti, kas tagad iegūst nosaukumu – RTU Liepājas akadēmija.
2024. gads	Liepājas Ezerkrasta sākumskolu pievieno Raiņa vidusskolai.
2024. gads	Liepājā ir 11 pašvaldības skolas un 2 privātās skolas.

Sasniegt savu potenciālu

Kristīne Niedre-Lathere,

IZM Valsts sekretāra vietniece vispārējās izglītības
jautājumos

Liepājas izglītības sistēma jau ir ceļā uz pārmaiņām, taču pastāv vairākas jomas, kuras vēl jāstiprina, lai ikvienam bērnam un jauniešiem būtu iespēja sasniegt savu potenciālu.

Viens no svarīgākajiem virzieniem ir izglītības kvalitātes uzlabošana. Jāstrādā, lai mācību procesā arvien vairāk tiktu izmantotas inovatīvas metodes un tehnoloģijas, kas veicina kritisko domāšanu, radošumu un spēju pielāgoties straujajām pārmaiņām pasaulē. Tāpat būtiski ir stiprināt skolēnu atbalsta sistēmu, nodrošinot individuālu pieeju katram bērnam un gādājot par pozitīvu mācību vidi.

Liepājas izglītības sistēma, tāpat kā visa Latvijas izglītības sistēma kopumā, saskaras ar vairākām problēmām, un tās ir izglītības kvalitāte, pedagogu trūkums, pirmsskolas izglītības pieejamība, skolu apvienošana, mobinga gadījumi.

Šo problēmu risināšanai nepieciešama pašvaldības, izglītības iestāžu vadītāju un visas sabiedrības koordinēta rīcība, lai darbs būtu daudz mērķtiecīgāks.

Liepājā ir ielikts stabils pamats labas izglītības sistēmas izveidei, taču, lai to īstenotu profesionālajā darbībā, ir nepieciešams ilgtspējībā balstīts stratēģisks redzējums un risinājumi. Saredzu daudz iespēju vispārējās un augstākās izglītības sadarbības stiprināšanā.

Jāstrādā arī pie tā, lai izglītības iestādes būtu ne tikai moderni aprīkotas, bet arī sociāli un emocionāli drošas. Cīņa pret mobingu un atbalsta sistēmas ieviešana gan skolēniem, gan skolotājiem ir būtisks solis uz priekšu pareizā virzienā.

Jāceļ profesijas prestīžs

Ināra Dundure,
Latvijas Pašvaldību savienības padomniece
izglītības un kultūras jautājumos

Lai veicinātu interesi par skolotāja profesiju un jaunu pedagogu ienākšanu izglītības iestādēs, nepieciešams veikt vairākus būtiskus soļus. Galvenais būtu profesijas prestiža celšana, sabiedrības izpratnes veicināšana par izglītības jēgu un skolotāja nozīmi mūsdienās. Nepieciešams izglītēt sabiedrību par skolotāja darba svarīgumu. Jāstrādā pie vecāku attieksmes maiņas, valsts līmenī jāpopularizē skolotāja tēls, jāstiprina uzticība skolotāju darbam un kompetencēm. Noteikti vairāk jāizceļ skolotāju panākumi. Latvijas Universitātē nesen tika godināti "Latvijas Gada skolotāji". Lielisks pasākums, kurā varēja redzēt, cik mūsdienīgi, gudri un atraktīvi cilvēki strādā skolās.

Veicot pedagogu aptauju par to, kas traucē strādāt savā profesijā, daudzi min nepārtrauktās un nepārdomātas reformas. Tā, piemēram, "kompetencēs balstītu izglītību" sāka ieviest nesagatavotu, neparedzot mācību līdzekļu izstrādi. Rezultātā pedagogiem jāvelta papildu laiks, lai sagatavotos mācību stundai. Nepieciešama administratīvā sloga mazināšana, tas ir, jāsamazina skolotāju administratīvā darba apjoms, lai viņi varētu vairāk laika veltīt tiešajam pedagoģiskajam darbam un inovācijām.

Skolotājiem jānodrošina profesionālās attīstības iespējas pilnveidoties un uzlabot prasmes, balstoties uz vajadzībām, ko viņi izsaka aptaujās. Jānodrošina valsts līmenī, lai skolotāji varētu sekot līdzi jaunākajām tendencēm, metodēm izglītībā, jaunākajām tehnoloģijām, piemēram, mākslīgā intelekta ietekmei uz mācību procesu.

Šie soļi palīdzēs veidot tādu izglītības sistēmu, kas piesaista jaunus, motivētus skolotājus un veicina viņu ilgtermiņa iesaisti profesijā.

Veselība – visdārgākā un saudzējamākā

Nereti dažādos nozīmīgos svētkos mēs cits citam novēlam labu veselību. To pamatoti uzskata par dārgāko mantu. Kā Liepājai klājies ar veselības aprūpi?

Pilsētā ir gana plašs veselības aprūpes tīkls, kuraiestādēspalīdzībuiedzīvotājiem sniedz profesionāls medicīnas personāls. Liepāja var lepoties ar reģionāla statusa slimnīcu, vairākiem veselības aprūpes centriem, kā arī privātām klīnikām un doktorātiem. Un arī ar veiksmīgi ieviestu ievirzi – veselības veicināšanu, kur akcents uz pašu iedzīvotāju atbildību par savu pašsajūtu.

Piedzīvot dinamiskas

pārmaiņas

Nenoliedzami centrālais tēls veselības aprūpē Liepājā ir reģionālā slimnīca (LRS), kas jau kopš idejas par tās būvniecību kļuvusi par veselības atgūšanas simbolu.

Atceroties medicīnas un veselības aprūpes vēsturi Liepājā, noteikti jāpiemin, ka jau 1830. gadā tika izveidota pirmā slimo patversme, vēlāk pilsētas slimnīcai atvēlēja ēku Dārtas ielā, bet 1977. gadā sāka būvēt jauno slimnīcas korpusu Liepājas ziemeļaustrumu nomales mežā. 12 stāvus augsto ēku atklāja 1986. gadā.

Liepājas pilsētas slimnīcā strādā dažādu profilu mediķi, starp tiem gan tādi, kas jau ilgu laiku aprūpē Dienvidkurzemes, Liepājas un visas Kurzemes pacientus, gan pavisam jauni nozares profesionāļi. Gadā stacionāro un ambulatoro aprūpi saņem ap 50 000 pacientu, tiek veiktas ap 5000 operāciju un pasaulē nāk vairāk nekā 1000 jaundzimušo.

Kad uzcēla jauno slimnīcu, Kardioloģijas nodaļu sāka vadīt Alfrēds Lībiņš. Tad sekoja pārtraukums, bet pēc vairākiem gadiem viņš šajā amatā atgriezās. LRS viņš praktizēja invazīvo kardioloģiju un vienmēr iestājās par to, lai medicīnā un jo īpaši sirds veselības aprūpē tiktu izmantotas arvien jaunas ārstniecības metodes. Kardiologs norāda, ka Liepājas slimnīca ir viena no tām, kur praktizē invazīvo kardioloģiju. "Prieks par Liepājas jaunajiem mediķiem, kuri nebaidās un to dara!" uzsver ārsts. "Kad gāju prom no slimnīcas, devos pensijā, veselības aprūpe un medicīna šeit bija pašā kalna galiņā!" viņš smaidot saka. "Tas ir neiedomājami, kā pa šiem gadiem ir attīstījusies Liepāja, kā ir attīstījusies medicīna mūsu pilsētā! Ja man jāraksturo, kādi bijuši šie gadi veselības aprūpē, es teiktu – dinamiski, uz attīstību vērsti!" pauz ārsts.

Koncentrēt spēkus uz pamatlietām

"Noteikti jāuzteic Edvīna Strika ieguldījums Liepājas slimnīcas attīstībā. Bez viņa tā nebūtu tāda, kāda ir šodien. Viņš bija lielo pārmaiņu vadītājs," uzsver Liepājas domes Vides, veselības un sabiedrības līdzdalības daļas vadītāja Elīna Tolmačova. "Ir jābūt vienam prasmīgam vadītājam, kas spēj visus saturēt kopā, lai katrs neskrietu uz savu pusi," E. Striku vērtē dakteris Ivars Krastiņš.

E. Striks, tagad SIA "Liepājas Reģionālā slimnīca" ārstniecības direktors vietnieks, agrāk – valdes priekšsēdētājs, darbu Liepājā uzsāka 90. gadu

sākumā, kļūdamas par Patoloģijas nodaļas vadītāju Liepājas pilsētas Centrālajā slimnīcā. "Tā bija mega liela ēka ar sienām zaļā krāsā un dīvainiem rīgpīša plātņu griestiem koridoros, atbilstošu infrastruktūru un aparāturu, bet kolektīvs gan bija draudzīgs, radošs un iekļaujošs," viņš smaidot atceras.

Pilsētas vadības ieskatā slimnīcas attīstība tolaik nenotika vēlamā virzienā un ātrumā, tāpēc 2007. gada pavasarī tika pieņemts lēmums dibināt jaunu SIA "Liepājas Reģionālā slimnīca". E. Striku ievēlēja par valdes locekli, bet 2010. gadā par valdes priekšsēdētāju. Uzsākot darbu valdē, bija jāpieņem vairāki tam laikam nepopulāri, pat drosmīgi lēmumi, kuru nepieciešamību 2008./2009. gada krīze vēl pastiprināja. Paralēli šiem diezgan smagajiem lēmumiem slimnīcas vadība spēja pārliecināt Veselības ministriju, ka tieši LRS ir tā vieta, kur vērts ieguldīt ES fondu līdzekļus, un tā 2010. gadā varēja sākties vērienīgi pārbūves un rekonstrukcijas darbi, kas rezultējušies mūsdienīgā, tehnoloģiski modernā un 21. gadsimta prasībām atbilstošā veselības aprūpes iestādē. Liels nopelns tajā visā ir E. Strikam, ko kolēģi sauc par pārmaiņu vadītāju. "Mūsu mērķis ir būt vadošai slimnīcai ārpus Rīgas, un tā mēs sevi arī pozicionējam," saka ārstniecības direktore.

"Panākumu pamatā bija spēcīga vadības komanda, tuvākie kolēģi, ar kuriem sapratāties no pusvārda un uz kuriem varēja paļauties, un, protams, kolektīvs, kas noticēja mūsu vīzijai," turpina E. Striks. "Ne mazāk svarīgi bija tas, ka mums no paša sākuma bija skaidrs redzējums, kādu mērķi gribam sasniegt. Uz to soli pa solim arī gājām, un te ir rezultāts – moderns, uz biznesa pamatiem balstīts uzņēmums, kurā valda liela sociālā atbildība, ir augsti motivēts personāls, aptaujas uzrāda reģiona iedzīvotāju un personāla apmierinātību ar tā darbu."

"Ir jākoncentrē spēki uz pamatlīnēm. Mūsu prioritātes nākotnei saglabājas – izcils ārstniecības rezultāts, apmierināts pacients, motivēta komanda un finansiāla stabilitāte," uzskaita LRS valdes loceklis investīciju, projektu un saimnieciskā nodrošinājuma jautājumos Andris Vistiņš. "Gadu gaitā, pateicoties mērķtiecīgam darbam, ir sasniegts augsts ārstniecības līmenis vairākās programmās," viņš uzsver. Nākotnē līmenis jānotur.

Ko vēl vajadzētu darīt? "Aktīvāk komunicēt ar sabiedrību, mēģināt būt vēl pieejamākiem un nest mūsu pozitīvo pieredzi uz āru," darāmos darbus uzskaita A. Vistiņš. Lai palīdzētu veselības aprūpes darbiniekiem justies novērtētiem, slimnīcas vadība izzina un apkopo viņu viedokļus.

**Lai
pacientam
būtu ērti**

SIA "L. Atiķes doktorāts" valdes locekle, ģimenes ārste, narkoloģe un arodslimību ārste Laila Atiķe pirmo soli medicīnas virzienā spēra, mācoties Liepājas Medicīnas skolā par medmāsu. 90. gadu vidū pēc studijām Medicīnas akadēmijā viņa atgriezās Liepājā un sāka strādāt par dežūrārsti Liepājas 1. poliklīnikā, kas laika gaitā ir pārtapusi par Vecliepājas Primārās veselības aprūpes centru.

Šķiet, ka Liepājā būs grūti atrast cilvēku, kurš ne reizi nebūtu izmantojis kādu no pakalpojumiem dakteres izveidotajā doktorātā Pļavu ielā un klīnikā Kuršu ielā. Decembrī apritēja 22 gadi, kopš viņa saimnieko Pļavu ielas doktorātā. Savukārt pirms 15 gadiem L. Atiķe saņēma savu pirmo nomināciju "Gada liepājniece" par izveidoto klīniku Kuršu ielā, kur pieejams rentgens, laboratorija un citi pakalpojumi.

"Man vietā, kur strādāju, kļuva par šauru. Galva bija pilna ar idejām, ko vēlos darīt!" viņa atskatās pagātnē. Kad iegādājusies namu Pļavu ielā, tas bijis ļoti bēdīgā stāvoklī. Jutusi, ka daudzi viņai netic, citi pat atklāti teikuši, ka nekas neizdosies. Bet izdevās! Viena no bankām akceptējusi ieceri, un viņa pamazām tikusi pie ģimenes ārsta prakses namiņa. "Toreiz tas bija kas jauns, agrāk nebijis! Esmu daudz kam gājusi cauri kā pirmā, bez zināšanām, jo nebija jau arī, kam paprasīt," teic L. Atiķe. Kāpēc izlēma veidot pati savu veselības aprūpes un medicīnas pasauli? "Gribēju, lai pacientam, kurš nonāk pie manis, nav apkārt jāstaigā – lai viss ir uz vietas," viņa uzsver.

"Liepājas populācija nav maza, bet tā ir ļoti veselīga, un kļūst arvien labāk. Vienīgais, kas liepājniekiem joprojām jāatceras, ka nevajadzētu pie jūras tik ļoti sauļoties, lai izvairītos no ādas vēža. Kādreiz, kad es strādāju, Liepāja ilgstoši bija 1. vietā valstī, ādas vēža gadījumu pie mums bija visvairāk," saka ilggadējā daktare Anna Krilova. Viņa onkoloģijas slimību diagnostikai un ārstēšanai Liepājā veltījusi daudzus darba gadus. Pilsētas medicīnas un veselības aprūpes sistēmā viņa nostrādājusi vairāk nekā 50 gadus, vairāk nekā 30 gadus vadījusi Piejūras slimnīcu. Otrs faktors, kam ārste pievērš uzmanību, priecē – pēdējā desmitgadē samazinājusies saslimšana ar plaušu vēzi. "Nekūp vairs pilsētā trīs lielie skursteņi, gaiss netiek sabojāts," viņa norāda.

2004. gadā A. Krilova saņēma Triju Zvaigžņu ordeņa I pakāpes (zelta) Goda zīmi. "Onkoloģija Liepājā ir viņas auklējums, viņas bērns, un nebaidos pat teikt, ka zināmā mērā tas ir dzīvesveids," – tā 2014. gadā, atzīmējot dakteres 75. dzimšanas dienu, viņas veikumu raksturoja Onkoloģiskās klīnikas galvenā māsa Rigonda Kalna.

"Šobrīd Liepājas medicīnai aktuāls ir arī veco cilvēku īpatsvars – sabiedrība noveco," piebilst A. Krilova. "Taču medicīna un veselības aprūpe mūsu pilsētā ir augstā un arvien augošā līmenī! Medicīna ir kvalitatīva, veselības aprūpe plaukst un zēl, un kvalitātes rādītājs ir arī tas, ka pie mums brauc ārstēties no citurienes!" lepni teic daktere.

Mērķtiecīgi un neatmaidīgi

Liepājas pašvaldības Vides, veselības un sabiedrības līdzdalības daļas vadītāja Elīna Tolmačova uzsver, ka ir ļoti būtiski pieminēt to, kas pilsētā paveikts veselības veicināšanā. "Apzināts veselības veicināšanas darbs Liepājā tika uzsākts pēc 2000. gada, un tam pamatus lika tā laika sociālo projektu vadītāja Ineta Stadgale. Viņa spēja pārliecināt gan domes vadību, gan sadarbības partnerus par šī darba nozīmi un ar pavisam niecīgu finansiālo atbalstu uzsāka vairākas aktivitātes sabiedrības veselības veicināšanai. Atsevišķās aktivitātes pārvērtās par veselības nedēļu, vēlāk par veselības mēnesi, bet no 2017. gada pašvaldības darba kontekstā varam runāt par veselības veicināšanu visa gada garumā. Tas ir projekts "Liepāja. Vesels. Aktīvs. Laimīgs". Sešos gados aktivitātēs iesaistījās 21 774 iedzīvotāji! Kopā īstenotas 9926 nodarbības un pasākumi dažāda vecuma vietējiem iedzīvotājiem fiziskās aktivitātes, psihiskās veselības, veselīga uztura, mātes un bērna veselības, seksuālās un reproduktīvās veselības veicināšanai, kā arī pasākumi sirds un asinsvadu slimību, onkoloģisko slimību un atkarību profilaksei. Liepājas 400. jubilejas gadā sāksies nākamais projekta cikls, kas ilgs četrus gadus un tiks īstenots astoņās veselības jomās, piemēram, seksuālā un reproduktīvā veselība, atkarību un traumatisma mazināšana, psihiskā veselība un citās. Mēs redzam, ka arvien vairāk cilvēku savā ikdienā cenšas ievērot veselīga dzīvesveida pamatprincipus – nodarbojas ar fiziskām aktivitātēm, lieto veselīgu uzturu un domā, kā saglabāt psihisko veselību.

Novēlējumi

Elīna Tolmačova: – Veselība ir augstas prioritātes joma. Arī turpmāk mērķis ir attīstīt veselības aprūpes pakalpojumus, uzlabot nepieciešamo infrastruktūru un nodrošināt cilvēkresursu piesaisti. Būtiskākais ir piesaistīt jaunus speciālistus, jo paaudžu nomaiņa nenorit pietiekami ātri. Otrs – veicināt sabiedrības veselībratību un iesaisti veselības saglabāšanā un uzturēšanā.

Alfrēds Lībiņš: – Viens no galvenajiem virzieniem, uz ko jāiet, ir paaudžu maiņa – vairāk jārada interese par medicīnas un veselības studijām. Jauno, kuri vēlētos būt medicīnā, kuri skatītos uz pasauli un medicīnu plašāk, nebaidītos no jaunām metodēm, ir stipri pamaz, tāpēc ir jādara viss, lai viņi būtu!

Edvīns Striks: – Personāls vienmēr ir bijusi prioritāte. Skaistām telpām un modernai aparatūrai ir nulles vērtība, ja nebūs izglītoti un motivēti darbinieki. Jaunu speciālistu piesaiste ir nepārtraukts un aktīvs komandas darbs – tā ir komunikācija ar mācību iestādēm, tā ir skolēnu, studentu, rezidentu, ārstu uzrunāšana, motivēšana par savu dzīves un darba vietu izvēlēties Liepāju. Es priecājos par katru jauno darbinieku, kas atvieglo smago ikdienu kolēģiem, spēj ģenerēt jaunas idejas, ieviest jaunas metodes, tādējādi padarot Liepājas slimnīcu vēl konkurētspējīgāku, vēl pievilcīgāku un draudzīgāku pacientiem.

Andris Vistiņš: – Centīsimies arī turpmāk būt līderi rezidentu piesaistē – lai viņi paliktu mūsmājās!

Laila Atiķe: – Tie noteikti ir jaunie mediķi, kuriem arī es esmu gatava sniegt profesionālu atbalstu. Mums pilsētā reāla problēma ir radioloģijas asistenti.

Anna Krilova: – Tā kā visa pamatā veselības aprūpē ir ģimenes ārsti, jāskatās, vai to pietiek. Galvenais, lai medicīnā pa priekšu iet cilvēkmīlestība! Lai liepājnieki un arī visi kurzemnieki saistībā ar veselības un medicīnas jomu zina savas tiesības, stāv par tām un parāda sevi. Apzinies, kas esi, kāds esi un kur esi!

Eksperte

Pašvaldība

Ļoti

iesaistās jauno speciālistu piesaistē

Liepāja ir Kurzemes lielākā pilsēta un lielākais rūpniecības centrs, arī medicīnas ziņā tā ir Kurzemes centrālais punkts. Es biju Liepājas pusē veselības aprūpes sistēmā no 80. gadu sākuma, līdz ar to redzu, kā bija toreiz un kā ir tagad. Varu salīdzināt, kā situācija mainījusies un cik augstā līmenī Liepāja veselības aprūpes ziņā ir tagad. Veselības aprūpe ir lielākā un būtiskākā joma, kur jācentralizē resursi, tehnoloģijas un speciālisti.

Liepājā veselības aprūpe attīstās un iet pareizā virzienā. LRS ir lielākais diagnostikas un veselības aprūpes centrs. Tajā ir daudzprofilu iespējas ārstniecībā, kā arī specializētie centri. Uz Liepāju pacienti brauc no visas Kurzemes un ne tikai.

Daudz no svara ir tas, ka gan slimnīca, gan pašvaldība ļoti iesaistās jauno speciālistu piesaistē, ļoti atbalsta jauno paaudzi, lai tai būtu saistoši mācīties un pēc tam strādāt medicīnas nozarē. Viena no lietām, lai varētu attīstīties, ir nauda, bet ar to ne vienmēr ir pietiekami – ir vajadzīgi cilvēki, kuri dod savu ieguldījumu.

Ingrīda Circene,
bijusī veselības ministre

Fakti

1995. gads	Centrālajai slimnīcai pievienoja Bērnu slimnīcu, kas atradās Liepu ielā 9.
2007. gads	Liepājas dome pieņēma lēmumu par pašvaldības iestādes "Liepājas pilsētas Centrālā slimnīca" reorganizāciju. Tā kļuva par SIA "Liepājas Reģionālā slimnīca".
2008. gads	Liepājas Reģionālajai slimnīcai (LRS) pievienoja Tuberkulozes slimnīcu, kas atradās Sporta ielā 16/18.
No 2010. gada	LRS, piesaistot ES līdzfinansējumu, īstenoja vērienīgus pārbūves, rekonstrukcijas un remonta darbus. Uzcēla jaunu piebūvi, rekonstruēja visus 12 stāvus, renovēja nodaļas, iegādājās un uzstādīja jaunas medicīniskās iekārtas.
2020. gada sākumā	LRS pievienoja SIA "Piejūras slimnīca" Onkoloģijas klīniku Dārtas ielā 29, bet Psihiatrijas klīniku nolēma pievienot VSIA "Slimnīca "Ģintermuiža"" Jelgavā.

Veselības aprūpes iestādes Liepājā

Pašvaldības iestādes

Vecliepājas un Jaunliepājas Primārās veselības aprūpes centri

Šajās pašvaldības veselības aprūpes iestādēs var saņemt pašus nepieciešamākos ambulatoros pakalpojumus – veikt profilaktiskās apskates, saņemt speciālistu konsultācijas u.c.

Privātās veselības aprūpes iestādes

- AS "Veselības centru apvienība" filiāle "Liepājas Medicīnas centrs" (tautā joprojām saukts par "Metalurga" poliklīniku)
- SIA "L. Atiķes doktorāts" un klīnika
- "Dzērves doktorāts"
- Liepājas Olimpiskā centra Medicīnas centrs
- "Mans doktorāts" (Rīgas ielā)
- SIA "Hiltests" (Karostā)
- Ortopēdiska klīnika – SIA "Ascendo klīnika"

Valsts veselības aprūpes iestādes

VSIA "Piejūras slimnīca" ir sertificēta ārstniecības iestāde, kas sniedz specializētu ambulatoro un stacionāro palīdzību psihiatrijā.

- Liepājā šobrīd ir vairāk nekā 20 zobārstniecības prakšu vai zobārstniecības kabinetu.
- Liepājā strādā vairāk nekā 40 ģimenes ārstu.
- Farmaceitisko aprūpi nodrošina 31 aptieka (12 farmācijas kompānijas).

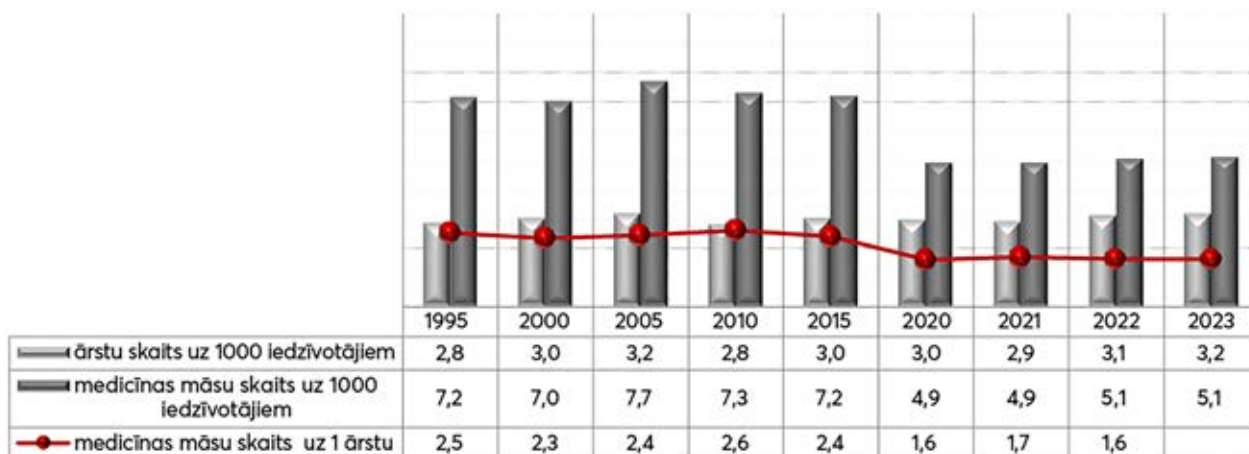
Praktizējošu ārstniecības personu skaits Liepājā

- Ārsti – 211
- Zobārsti – 46
- Ārstu palīgi (feldšeri) – 56
- Vecmātes – 27
- Medicīnas māsas – 341
- Zobārstu asistenti – 18
- Zobu higiēnisti – 12

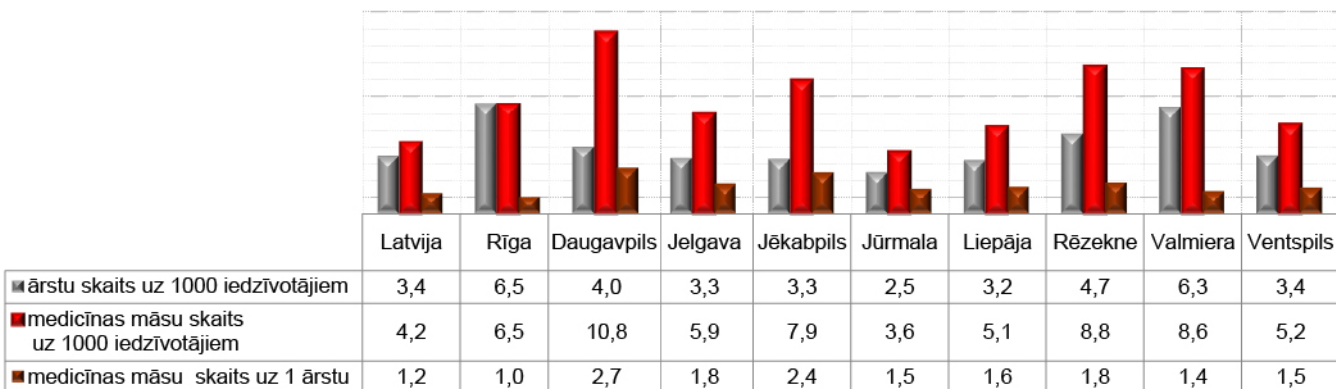
Veselības aprūpes resursi 2023. gadā

2023. gadā Liepājā bija otrs zemākais ārstu skaits uz 1000 iedzīvotājiem – 3,2. Uz vienu ārstu Liepājā 2023. gadā bija 316 iedzīvotāji, kas ir otrs augstākais rādītājs.

Veselības aprūpes resursi Liepājā

Veselības aprūpes resursi 2023. gadā

Nemainīgie magnēti – jūra, pludmale un piedzīvojumu gars

Liepāja ir sezonāls tūristu galamērķis, piekrīt Tūrisma informācijas biroja vadītāja Sintija Pusaudze, un pārsvarā viesi izvēlas braukt uz šejieni pludmales dēļ. Tomēr daudz kas pilsētā ir paveikts, lai sezonu pagarinātu, piemēram, uzcelta koncertzāle "Lielais dzintars". "Mēs nesakām "nesezona", bet gan – klusā sezona. Man ir jautāts, kur ir tūristi, ar kuru pieaugumu lepojamies katru ceturksni, ja ielās viņus neredz. Viņi ir tur, kur ir patīkami atrasties, kad laukā ir drēgns un vējains – iekštelpās, baudot sporta un kultūras pasākumus." Centrālās statistikas pārvaldes dati rāda, ka Liepāja ir populārākais un apmeklētākais galamērķis Kurzemē.

Ceļošanas paradumi

mainās

Liepājas reģiona Tūrisma informācijas biroju (LRTIB) S. Pusaudze vada kopš 2021. gada, bet kopumā tajā nostrādāti jau teju 10 gadi. Viņa atceras, ka līdz 2019. gadam Liepāja tūrisma jomā piedzīvoja uzplaukumu. 2019. gadā pilsētu apmeklēja rekordliels tūristu skaits, bet tad nāca kovida pandēmija, kas ceļošanu faktiski paralizēja. Tūrisma nozarē iesaistītajiem nācās meklēt jaunas darba formas, vairāk izmantot tehnoloģijas, un tas savā ziņā nāca pat par labu. S. Pusaudze: "Radās iespēja, neizejot no kabineta, vienā dienā atrasties trīs dažādās pasaules valstīs. Finansiāli mēs to nekad nevarētu atļauties, tāpat nevarētu aizlidot uz kontaktbiržu Jaunzēlandē, Kanādā vai Japānā, jo viens šāds brauciens prasītu visus mūsu finansiālos līdzekļus, kas ir paredzēti Eiropas komandējumiem visa gada garumā."

Turpinot par to, kas vēl beidzamajos gados atstājis ietekmi uz tūrisma nozari, jāteic, ka tā ir Krievijas izvērstā karadarbība Ukrainā. Ja agrāk Krievija bija starp tām 10 valstīm, no kurām Liepājā ieradās visvairāk viesu, tad tagad Krievija nav un nebūs mērķauditorija vispār. Vietā ir nākušas citas valstis. S. Pusaudze gan norāda, ka kopš laika, kad tika uzsākta tūrisma statistikas uzskaitē Latvijā kopumā, Liepājas mērķauditorija ir mainījusies diezgan maz.

Kas vēl ir "piespiedis" tūristus palūkoties Latvijas virzienā? Tās ir klimata pārmaiņas. Tūristi maina savus ceļošanas paradumus un vairs nedodas vasarās uz Dienvideiropu vai klimatiski karstajām zemēm, bet meklē tā saukto "vēso tūrismu", ko var piedāvāt Baltijas valstis. "Pludmale Liepājā ir bijusi ļoti svarīga visus gadus, kopš par tūrismu vispār var runāt," norāda LRTIB vadītāja. Viņa atgādina, ka jau vēsturiski Liepāja ir veidojusies kā kūrorta pilsēta: "Tas nāk no Krievijas Impērijas laikiem, kad šeit ieradās cars Aleksandrs III ar dēlu Nikolaju II, tika veidota militārā bāze Karostā, bet pilsētas centra zonu mērķtiecīgi plānoja par atpūtas vietu armijnieku ģimenēm ar bērniem."

Par sevi

stāstīt ir jāturpina

Liepāja joprojām daudziem ir nezināms punkts kartē, apliecina S. Pusaudze. "Man jautā, kādēļ tērējam naudu mārketingam Lietuvā, ja lietuviešu pilsētā jau tā ir daudz. Bet katru reizi Klaipēdas Jūras svētkos, kur pulcējas ļaudis no dažādiem Lietuvas reģioniem, sastopu cilvēkus, kas nekad nav bijuši Liepājā. Tādēļ mums ir jāturpina par sevi stāstīt," viņa uzsver.

Kā tūrisma birojs prezentē Liepāju? "Vēsturiski pirmās bija tūrisma izstādes, bet nu tas ir mainījies," atzīst S. Pusaudze. Potenciālais ceļotājs uz tām vairs neiet, jo viss ir pieejams tiešsaistē. "Savu ceļojumu ikviens var saplānot mājās, omulīgi sēžot dīvānā. Līdz ar to bija jāmaina veidi, kā tūrisma birojam informēt par sevi. Mēs vēl paturam reklāmas kampaņas, bet arvien mazāk ir reklāma drukātajā presē, radio vai citos vizuālajos kanālos. Liels uzsvars ir uz digitālo reklāmu, kā arī izmantojam sociālos tīklus, mūsu pašu mājaslapu," skaidro biroja vadītāja.

Vislielākā un labākā atdeve ir no kontaktbiržām, vērtē S. Pusaudze. "Dažādas aģentūras un asociācijas, kā, piemēram, "Aviareps", "City Destinations Alliance", "Nordic Tourism Collective", precīzi atlasa tūrisma aģentus, kuri grib pie mums braukt un plānot šeit ceļojumus saviem klientiem. Jārēķinās, ka, vienojoties šogad ar aģentiem par Liepāju kā galamērķi, katalogā tā tiks iekļauta tikai 2026. gadā, jo ar kontaktbiržām mēs strādājam gadu, pusotru uz priekšu. Līdz ar to nedrīkstam izlaist nevienu, lai neizkristu no informācijas aprites. Ir jāizpēta un jāapgūst arvien jauni un jauni tirgi."

S. Pusaudzei ir liels prieks, ka mūs beidzot ir atraduši arī kaimiņi igauņi, tas noticis, pateicoties tā sauktajam "Baltijas burbulim" pandēmijas laikā. "Mēs vienmēr viņiem esam bijuši nedaudz par tālu. Tagad esam ierādījuši ceļu, ka no Tallinas caur Rīgu var atlidot līdz Palangai, un tad attālums līdz Liepājai ir tikai 50 minūšu garumā. Patlaban risinām loģistiku, kā atbraucējus no Palangas nogādāt Liepājā, jo ne visi var atļauties taksometru, ne visiem ir draugi vai sadarbības partneri, vai tūrisma aģenti, kas var aizbraukt pakā!"

Tā kā tehnoloģijas turpina strauji attīstīties, LRTIB plāno darboties metaversa vidē. "Jaunzēlandē tiešsaistes kontaktbiržā satiku cilvēku, kurš ir pilnībā paralizēts. Viņš nekad nespēs ceļot. Tas lika aizdomāties par pilnīgi citu tūrisma centru veidolu. Ceru, ka sadarbībā ar Liepājas programmētājiem un vizuālo mediju speciālistiem izdosies arī šiem cilvēkiem "parādīt" Liepāju, piedāvāt kopā ar mūsu gidēm-avatariem iziet pastaigā pa pilsētu. Un tam būs vajadzīgs tikai telefons, dators vai televizors, pat ne virtuālās brilles vai citas specializētas palīgierīces. Visā pasaulē jau šobrīd metaversa vidē ļaudis klausās koncertus. Domāju, ka tas ir reāli sasniedzams mērķis," uzskata S. Pusaudze.

Sakārtot vecās pilsētas daļas

Pagājušā gadsimta 90. gadu sākumā, kad no Liepājas tikko bija aizgājusi Krievijas armija, par tādu nozari kā tūrisms neviens nerunāja un pat nedomāja. Pilsētā bija pietiekami daudz, lai neteiktu – ļoti daudz, dažādu ekonomisku un sociālu problēmu, kuras steigšus bija jārisina. Taču bija cilvēks, kurš "dega" par tūrisma attīstību Lejaskurzemē un arī Liepājā. Tas bija Andris Maisiņš. Tagad viņš saka: "Sākums bija ļoti traks. Strādāju augas dienas un naktis. Pusotru gadu biju viens pats. Tikai retajam šķita, ka tūrisms ir svarīga nozare. Sākumā sistematizēju no Vācijas atvesto datu bāzi, pielāgojot mūsu vajadzībām. Tā kā datora nebija, strādāju ar rakstammašīnu. Pirmo datoru no Zviedrijas atveda un uzdāvināja Gunārs Starckenbergs.

Beigās centram ierādīja telpas viesnīcas "Līva" 1. stāvā, kur tagad veikals frizieriem. Pašam vajadzēja vākt reklāmas, lai būtu nauda informācijas bukletu izgatavošanai." Amatā A. Maisiņš nostrādāja līdz 2000. gadam.

Pašos atjaunotās Latvijas pirmsākumos, 1996. gadā un vēl kādu laiku pēc tam, Liepāja tūristiem neesot šķitusi interesanta. "Ko gan var apskatīt noplukušā, industriālā, piesārņotā pilsētā, kur daudzviet acīs duras aizgājušā Krievijas karaspēka atstātās pēdas? Plus vēl smagā kriminogēnā situācija, neremontētie un dramatiskā stāvoklī esošie ceļi," atceras A. Maisiņš. Situācija mainījās tikai ar gadiem, taču tas, kas spēja sajūsmināt un iepriecināt vai katru tūristu visos laikos, bija civilizācijas neskartais jūras krasts.

Kā tagad vērtējami pirmie darba gadi tūrisma nozarē?
A. Maisiņš neslēpj, ka jūtas kā ledlauzis, kurš neatlaidīgi stūrējis cauri grūti salaužamiem ledus laukiem, lai tūristiem atbrīvotu ceļu Liepājas un Lejaskurzemes virzienā. Šobrīd par lielāko draudu mūspuses tūrisma nozarei A. Maisiņš nosauc lietuviešu "invāziju", proti, daudzi lietuvieši šeit sapirkuši īpašumus, ko izmanto arī biznesa nolūkā (izmantojot kā beznodokļu zonu!). Viņi reklamē savu piedāvājumu Lietuvā, aicinot uz īpašumiem sezonas laikā tautiešus.

Kā pieredzējušais un zinošais tūrisma nozares speciālists vērtē pilsētas nākotnes iespējas?
A. Maisiņš: "Vajadzētu pārdomātāk ieguldīt līdzekļus pilsētas vecās daļas sakārtošanā, atjaunošanā. No jauna jāuzceļ sinagoga, vecais rātsnams u.c. Ko tūristi grib apskatīt teju vai katrā pilsētā? Vecpilsētu! Noteikti būtu vajadzīgs labiekārtots kempings, vieta un labs serviss tiem ceļotājiem, kas brauc ar kempieriem. Tāpat ir nepieciešama daudz plašāka un modernāka jahtu osta. Kā, piemēram, Polijā, Gdiņā."

Uzņēmēji – virzošs dzinējspēks

Jau 29 gadus liepājnieki un pilsētas viesi ļoti labprāt maltītes ietur kafejnīcā "Doka pica". Tajā saimnieko SIA "Romārs". Uzņēmuma vadītājs Edmunds Miļevskis vērš uzmanību uz to, ka darbs tiek nodrošināts 30 cilvēkiem, bet tas ir iespējams arī tādēļ, ka Liepājā ierodas tūristi. Pat grūti salīdzināt, kāds darba apjoms bija uzņēmuma darbības sākumā un kāds tas ir tagad.

Par būtisku faktoru, kas veicina ceļotāju pieplūdumu no Lietuvas puses, E. Miļevskis min atjaunoto šoseju līdz Lietuvas robežai. Savukārt, runājot par ceļu Liepāja–Rīga–Liepāja, viņš uzsver, ka tur vēl ir daudz darāmā. Ne velti rīdziniekiem (un ne tikai viņiem) tas šķiet garš un nogurdinošs.

Kā būtu, ja nebūtu vasaras? "Tad, godīgi sakot, būtu slikti," bilst E. Miļevskis. Ciestu kā ēdinātāji, tā viesmīlības un tūrisma nozarē strādājošie. Labā ziņa ir novērojums, ka Liepāja beidzamajos gados tūristus tomēr interesē vairāk nekā citas Kurzemes pilsētas, piemēram, Kuldīga vai Ventspils. Liepāja nezaudē savu šarmu un pievilcību, spēj būt gana mainīga labā nozīmē, lai šurp atbrauktu vairāk par vienu reizi.

E. Miļevskis: "Manuprāt, visa pamatā ir mūsu uzņēmēju darba un pielāgošanās spējas, izdoma, nepārtraukts radošums un savas naudas ieguldījumi, izdomājot un realizējot kaut ko jaunu. Uzņēmēji ir stabils balsts un virzošs dzinējspēks."

"Domāju, ka pilsētai noteikti vēl ir, kur aug, lai mēs Liepāju varētu saukt par kārdinošu tūrisma galamērķi," ir pārliecināta Daiga Jansone, kas viesnīcu "Amrita" vada jau 15 gadus. "Iespējamā kapacitāte ne tuvu nav izsmelta, it īpaši klusajā sezonā. Savukārt, pieaugot tūristu apmeklējumam, radīsies arī jauns piedāvājums naktsmītņu un izklaides jomā." D. Jansone vērtē, ka Liepājai ir dabas doti resursi – pludmale, ezers, iekopti parki –, taču nepieciešams arī atraktīvs izklaides piedāvājums, tie varētu būt gan pastāvīgi infrastruktūras objekti, gan kultūras un sporta pasākumi. Joprojām jādodomā par loģistiku un transporta savienojumiem – kā nokļūt līdz Liepājai pēc iespējas ātrāk, ērtāk un lētāk kā pa sauszemi, tā pa gaisu un jūru.

Trakām idejām ir vieta

Aktīvās atpūtas parka "BB wakepark" un "BB camping" vadītāja Santa Vēvere atzīst, ka uzsākt biznesu nebija vienkārši. Diezgan ilgs laiks pagājis, pārlicinot pašvaldību, ka veikparka īstā vieta ir tieši Beberliņos. Viss izdevies, pateicoties vairākām sakritībām. "Protams, arī finansiāli bija liels izaicinājums šo projektu uzsākt, bet domāju, ka mana degsme par veikbordu, ticība un pārliecība, ka pilsētai un tās viesiem tas būs nepieciešams, ņēma virsroku. Jau iesākumā bija skaidrs, ka nepietiks tikai ar veikborda trasi, būs nepieciešama arī kafejnīca un kempings. Tagad tie veiksmīgi viens otru papildina un kopumā veido lielisku atpūtas kompleksu." Atceroties sākumu, S. Vēvere neslēpj, ka, lai piesaistītu klientus, bija ļoti svarīgi iegūt atpazīstamību.

Uzņēmēja priecājas gan par tūristu pieplūdumu Liepājā, gan par to, ka "BB wakepark" daudziem kļuvis par iecienītu galamērķi. Vasarās brauc viesi ne tikai no Latvijas un Lietuvas, bet arī no Vācijas, Skandināvijas un citām valstīm.

S. Vēvere sliecas piekrist, ka Liepāja ir laba vieta, kur uzsākt uzņēmējdarbību un realizēt radošas idejas. "Vēl ir daudz dažādu lietu, piedāvājumu, kā trūkst pilsētā," viņa mudina būt drosmīgiem. "Liekot lietā iztēli, noteikti var atrast labu nišu, kas uzrunātu un piesaistītu apmeklētājus. Par trakām idejām runājot – ja ideja nāk no sirds un tai ticat, viss izdosies!"

S. Vēvere ir pārliecināta, ka pilsētai ir jāpiedāvā kaut kas unikāls, kas piesaistītu tūristus ne tikai no Latvijas un kaimiņvalstīm, bet arī no Skandināvijas un visas Eiropas. "Te gribu minēt sērflu un mākslīgo vilni, kas nu jau paliek arvien populārāks visā pasaulē. Būtu vajadzīgas vēl tādas pašsaprotamas lietas kā *pumptrack* un skeitborda *bowls*." Problēma ir ziemas sezona. Tāpēc vairāk jādomā, ko pilsēta varētu piedāvāt tieši ziemas aktīvās atpūtas, sporta un tūrisma sakarā.

SIA "JA Travel" valdes locekle Agita Kurzeme, runājot kā par savu ikdienas darbu, tā tūrisma nozari Liepājā kopumā, norāda, ka praktiski visu laiku jārēķinās ar mainīgiem uzņēmējdarbības apstākļiem. Jābūt elastīgiem un dinamiskiem, jāpielāgojas, lai neraugoties uz grūtībām, turpinātu iedvesmot radīt jaunus tūrisma produktus, kā arī pilnveidot esošos.

Lai aktivizētu tūrisma Liepājā, uzņēmēja iesaka vairāk veidot personalizētus piedāvājumus. Aiz katra tūrisma pakalpojuma ir cilvēks – tūrisma uzņēmējs, kas arī ir lielākā vērtība jebkuram tūrisma produktam. Liepājai kopumā jau ir lielisks zīmols, kuru Liepājas pašvaldības mārketinga nodaļa izveidoja pirms dažiem gadiem. Atliek tikai turpināt iesākto ceļu. Arī ar Eiropas kultūras galvaspilsētas statusa iegūšanu turpinās Liepājas kā galamērķa popularizēšana. Svarīgi, ka pilsētai ir spēcīgi vēstneši sportā, mūzikā, mākslā, uzņēmējdarbībā. Taču vislielākā vērtība ir tas, ko var dēvēt par "liepājnieka kodu".

Fakti

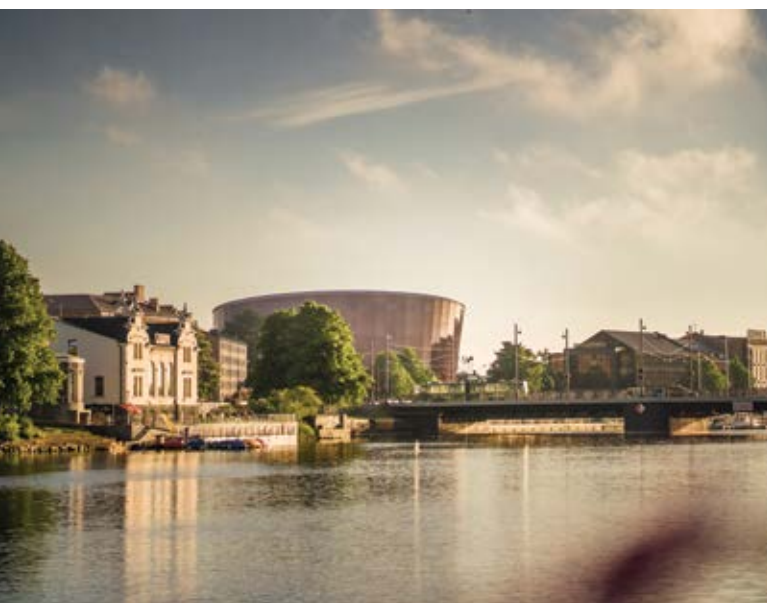
Ko vēlas apskatīt un pieredzēt tūristi?

- Jūru un pludmali
- Liepājas muzeju un tā filiāli "Hoižeres kundzes viesu nams"
- Koncertzāli "Lielais dzintars"
- Sv. Trīsvienības katedrāles ērģeles un torni
- Karostu – Ziemeļu molu, Karostas cietumu, Redānu, Sv. Nikolaja katedrāli, Latvijas Kara muzeja vēstures ekspozīciju Liepājas krasta artilērijas baterijā Nr.2
- Nošu maršrutu
- Restorānus un kafējnīcas

Tūristu 10 valstu tops (2023. gadā)

- Lietuva
- Vācija
- Igaunija
- Dānija
- Polija
- Somija
- Lielbritānija
- ASV
- Zviedrija
- Nīderlande

Gultasvietu skaits Liepājā *

- 2020. gadā – 1695
- 2021. gadā – 1768
- 2022. gadā – 1824
- 2023. gadā – 1986

Naktsmītņu skaits Liepājā *

- 2020. gadā – 39
- 2021. gadā – 42
- 2022. gadā – 44
- 2023. gadā – 46

* netiek apkopota informācija par atsevišķiem apartamentiem

Ekspertes

Īpašs piedzīvojums

Liepāja ir veiksmīgi izmantojusi savas priekšrocības, lai kļūtu par vienu no populārākajiem tūrisma galamērķiem Latvijā. Galvenie priekšnoteikumi tūrisma attīstībai ir aizrautīgi vietējie iedzīvotāji un uzņēmēji, stratēģiska plānošana, mērķtiecīgi ieguldījumi pilsētas tūrisma infrastruktūrā un starptautiskajā mārketingā.

LIAA piesaista Latvijai ārvalstu ceļotājus, īstenojot tūrisma veicināšanas pasākumus vietējā un starptautiskā tirgū. Tādēļ varam apkopot atsauksmes, ko visbiežāk saņemam no ārvalstu sadarbības partneriem, medijiem vai tūroperatoriem, kas paviesojušies pilsētā vai redzējuši Liepājas pārstāvju prezentācijas.

Daži atslēgas vārdi, kas pavīd gandrīz katrā atsauksmē par Liepāju – pārsteigums, daudzveidība, vietējie cilvēki. Vispirms ārvalstu viesi ir pārsteigti par pievilcīgo galamērķi Baltijas jūras krastā. Daudzi brauc uz Liepāju nezinot, ko tur sagaidīs, dažs pat ir īpaši jāpierunā doties tik tālu no Rīgas, bet projām visi dodas pozitīvi iespaidoti un gatavi atgriezties, rekomendēt Liepāju citiem.

Runājot par Liepājas stipro pusi, daudzi nozares eksperti min daudzveidīgo tūrisma piedāvājumu un kontrastus – Karostu ar tās nenopulēto vidi pretstatā pludmales kūrorta atmosfērai vai pilsētas centra kultūras baudījumam. Vēsturiski nozīmīgās ēkas tiek atjaunotas, saglabājot to autentisko šarmu un vienlaikus piešķirot tām mūsdienīgu auru. Koncertzāle "Lielaizdzintars" ir kļuvusi par arhitektūras un kultūras simbolu, piesaistot pasaules līmeņa māksliniekus. Tāpat tiek attīstīta pilsētas pludmale, kas ir viena no plašākajām Baltijas jūras piekrastē. Dabas tuvums un aktīvās atpūtas iespējas ir padarījušas Liepāju īpaši

pievilcīgu sporta entuziastiem. Liepājas piedāvājumā īpaši izceļama Karosta, Karostas cietums, Ziemeļu forti – ārzemniekiem šo vietu apmeklējums ir gan kā īpašs piedzīvojums, gan iespēja iepazīties ar dažādiem Latvijas vēstures periodiem. Visu šo daudzveidīgo tūrisma piedāvājumu papildina labas kvalitātes viesnīcas un restorāni.

Liepāja ir Latvijas tūrisma avangardā, un citi tūrisma speciālisti cenšas pārņemt tās pieredzi.

Lai pilsēta saglabātu savu konkurētspēju, tai ir jāturpina attīstīties un ieviest jaunas idejas, kas atbilst mūsdienu ceļotāju mainīgajām prasībām. Liepāja noteikti var likt lietā savu radošumu un inovatīvo domāšanu, lai atrastu veidus, kā izlīdzināt sezonālītāti, jo tūrisma resursi un infrastruktūra tam pilsētā ir piemēroti. Noteikti vēl ir iespējas palielināt gan ārvalstu tūristu skaitu, gan paplašināt ceļotāju ģeogrāfiju.

Inese Širava, LIAA Eksporta un inovāciju pakalpojumu departamenta direktora vietniece

Kvalitatīvi pasākumi piesaista tūristus

Pēc statistikas datiem, Liepāja ir pats apmeklētākais tūrisma galamērķis Kurzemē. Tam pamatā ir liepājnieku radošums un konsekventais darbs pēdējo 7–10 gadu laikā un, protams, jūra. Jūra un pludmale. Tie ir ne vien Liepājas, bet visas Kurzemes pievilksanas objekti, ko mēs kopā ar Kurzemes tūrisma asociāciju vienmēr īpaši akcentējam tūrisma izstādēs, kontaktbiržās un darba semināros.

Mans personīgais tops Liepājā ir Hoijeres nams kā apskates objekts un vieta, kur paēst, un Karostas teritorija – atsevišķi pieturas punkti apskatei un izziņai, teritorija, kur sajūst īpašās vietas elpu, pastaigu maršruti, aplūkojot apgleznotās sienas pilsētvidē.

Liepāja no citām pilsētām atšķiras ar daudzveidīgām ēstuvēm un aktīvo pludmali, kur var gan laiski sauļoties, gan aktīvi atpūsties un arī baudīt gastronomiskos priekus. Turklāt pludmales labiekārtojums ļauj cilvēkiem ar pārvietošanās grūtībām ne vien nokļūt pludmalē, bet arī peldēties.

Īpaši iekrīt acīs liepājnieku vēlme sakārtot savus īpašumus vasarnīcu rajonā pie Jūrmalas parka. Ir sajūta, ka liepājnieki saprot, ka tūrisms ir svarīgs pilsētai, un ir gatavi iesaistīties tajā, sniedzot labus izmitināšanas piedāvājumus.

Liepāja ir arī daudz pieejamāka Rietumeiropas tūristiem nekā citas Kurzemes pilsētas, to nodrošina prāmju satiksme un nepilnus 70 km attālā Palangas starptautiskā lidosta, kas kļūst arvien nozīmīgāka ārvalstu ceļotāju ienākšanai Kurzemē un Liepājā.

Un, jā, kur tad vēl plašie pasākumi dažādām gaumēm visa gada garumā! Vai tie būtu pilsētvidē vai pludmalē, koncertzālē vai teātrī. Kvalitatīvi pasākumi, kas kļūst par tradīciju, ir ārkārtīgi svarīgs tūrisma resurss un tūristu piesaiste katrai vietai.

Man patīk, ka viss, kas tiek radīts pilsētā, ir saistošs gan vietējiem iedzīvotājiem, gan tūristiem. Varbūt liepājnieki paši to pat nejūt.

Ingrīda Smuškova,

Tukuma Tūrisma informācijas centra vadītāja,
Kurzemes tūrisma asociācijas valdes priekšsēdētāja

LIELAIS DZINTARS
LIEPĀJAS KONCERTZĀLE

“LIELĀ DZINTARA” JUBILEJAS FESTIVĀLS

**Ieplāno 2025. gada
oktobri un novembri
izcilai mūzikai!**

Seko informācijai
lielaisdzintars.lv

Liepāja ir dzīva, kamēr tā mainās

Trīsdesmit gadu laikā no liepājnieku atmiņām pamazām izgaisusi tā drūmā aina, kāda pavērs Liepājā pagājušā gadsimta 90. gadu sākumā. Tolaik tika atvērtas slēgtās un aizliegtās teritorijas, izgaismojot patieso situāciju visā pilsētas teritorijā, bet jo īpaši Karostā. Bija jāsaprot, kā pilsētu izstūrēt ārā no bezcerīgiem ūdeņiem gan saistībā ar vides problēmām, gan veidojot to par modernu vietu ērtai un drošai dzīvošanai.

Saglabāt un attīstīt

Vēl pirms valsts neatkarības atjaunošanas, proti, 1989. gadā, tika izveidota Liepājas Reģionālā vides aizsardzības komiteja, kas bija galvenā vides uzraudzības iestāde līdz pat 2008. gadam. To vadīja Leonīds Zeļenskis. Risināmo jautājumu bija tiešām daudz – dažādu ražojošo uzņēmumu ietekme uz vidi, atkritumi pamestajās un degradētajās teritorijās, atstātais militārais mantojums. 90. gados arī paši liepājieki darbojās divējādi: vieni iesaistījās nesankcionētā demolēšanā, citi – veiksmīgā utilizācijā.

Uzsāktais privatizācijas un denacionalizācijas process piespieda mainīt attieksmi pret dzīvojamo fondu un tā apsaimniekošanu, tika atjaunots jēdziens – privātīpašums. Kādam tās bija jaunas iespējas, citam uzgūla uz pleciem kā liela atbildības nasta. Toreizējās namu pārvaldes, kas tika veidotas ar piesaisti pilsētas mikrorajoniem, galvenokārt veica sociālo un izglītojošo funkciju. Izpratnes par kultūrvēsturisko mantojumu, tai skaitā daudzdzīvokļu ēkām, praktiski nebija. Tieši 90. gados apzināti un neapzināti tika izpostītas nozīmīgas vērtības. Un, šķiet, kultūrvēsturiskais mantojums ir joma, par kuru Liepājas sabiedrība aktīvi diskutē joprojām.

Tā kā mūsdienās dzīves kvalitātes prasības turpina augt, līdzsvara meklējumi starp finansiālajām iespējām un māju sajūtas radīšanu ir visu sociālo slāņu liepājieku problēma.

2024. gadā Liepāja teritorijas ziņā saglabāja trešās lielākās pilsētas statusu Latvijā, tomēr uzrunātie nozaru speciālisti uzsver, ka arī Liepāja ir sarūkoša pilsēta, tāpat kā valsts kopumā. Iedzīvotāju skaits turpina samazināties, un tas atstāj tiešu ietekmi uz visām nozarēm, jo cilvēks ir tas, kas veido procesus un nodrošina to apjomu, kvalitāti, ilgtspēju.

Ja dara, bez kļūdām nesanāks

Liepājas pilsētas teritorijas plānojums un apbūves noteikumi ir pamata dokumenti, pēc kuriem Liepājas būvvaldē tiek vērtēti un saskaņoti būvniecības pieteikumi un ar pilsētvidi un infrastruktūru saistīti attīstības projekti. Liepājas būvvaldes vadītājs Arvīds Vitāls saka: "Zemes īpašniekiem, uzņēmējiem un investoriem teritorijas plānojums un apbūves noteikumi ir kā instruments savu ieceru saskaņošanai ar pilsētas tālākās attīstības nodomiem un mērķiem. Liepājas teritorijas plānojums ir spēkā vairāk nekā desmit gadus, bet ik gadu tiek attīstītas un pārplānotas vairākas teritorijas, izstrādājot atsevišķiem zemesgabaliem lokālplānojumus. Dažādi procesi, tai skaitā pieaugošais transportlīdzekļu skaits, prasa pārskatīt prioritātes un mainīt normatīvos aktus, lai no publiskās ārtelpas netiktu izspiesta rekreācijas

un atpūtas funkcija." Pēc ikdienas projektu aprites Liepājas būvvaldē redzams, ka tieši pasūtītājam jāuzņemas atbildība par jaunu un paliekošu vērtību radīšanu. A. Vitāls norāda: "Atsevišķos gadījumos pašvaldība izstrādā vadlīnijas, kā arī organizē metu konkursus, kas palīdz iegūt precīzāku priekšstatu par kādas attīstības ieceres vizuālo, finansiālo vai tehnisko risinājumu. Bieži novērojam, ka svarīgs ir princips "konsultējies vispirms", jo tad var ar būvvaldes speciālistiem, tostarp arhitektiem, izrunāties un nonākt pie vislabākā risinājuma."

Liepājas būvvaldē tiek saskaņoti visi būvniecības projekti, un viennozīmīgs ir secinājums, ka tieši pasūtītājs, viņa ambīcijas, materiālās iespējas un gaume veido Liepāju. Pasūtītājus pēc būtības var iedalīt uzņēmējos, kas realizē uzņēmējdarbības projektus, savrupnamu īpašniekos un daudzstāvu dzīvojamo ēku iemītniekos. Šo cilvēku interešu aizstāvība un priekšlikumu realizēšana ir ietvars, kurā tiek meklēts balanss.

Arhitektūras biroja "OAD" vadošā arhitekte Zane Tetere-Šulce strādā starptautiskā mērogā un novērtē Liepājas daudzveidību. Viņa piekrīt, ka visos laikos vidi veidojuši pasūtītāji un viņu arhitekti. "Tieši šis vizuālais laikmetu slāņojums, kurā līdzās pastāv viduslaiku, baroka, klasicisma, jūgendstila, modernisma un padomju perioda arhitektūra, Liepājā ir unikāls. Tomēr Liepājai ir būtiski ne tikai saglabāt mantojumu, bet arī rūpīgi balansēt starp attīstību un senās vērtības uzturēšanu, jo pilsētas arhitektūra nav tikai ēkas – tā ir pilsētas identitāte, vēsturisko vērtību un kultūras dinamikas retrospekcija. Un tieši tas, manuprāt, rada mīlestību un patriotismu pret pilsētu, kas aizrauj arī iebraucējus," saka arhitekte.

Starp veco

un jauno

Teritorijas attīstības un funkciju nodrošināšanas projektus pasūta arī pašvaldība. "Attīstot kādu teritoriju vai pārbūvējot jau esošu ēku, ikdienā uzsvars tiek likts uz pēctecību, kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību saglabāšanu, nodrošinot līdzvērtīgas attīstības iespējas visām sabiedrības grupām," uzsver A. Vitāls. Beidzamo trīsdesmit gadu laikā mainījies gan Liepājas vizuālais veidols, gan satiksmes organizācija, kā arī attīstīta piejūras zona. "Tie ir bijuši nopietni risinājumi, kas attaisnojušies, neraugoties uz to, ka ir pieļautas arī kļūdas vai vizuālais rezultāts nav atbilde vēlmēm, bet ir jāņem vērā arī tas, ka pilsētu ikdienā apkalpo dažādi dienesti un tiem ir savas vajadzības un prasības. Nekļūdās tikai tas, kas neko nedara," atzīst Liepājas galvenais arhitekts Uģis Kaugurs.

Kopš 2015. gada Liepājas pašvaldība organizē līdzfinansējuma piešķiršanas konkursu kultūrvēsturisko ēku atjaunošanai. Maksimālais līdzfinansējuma apmērs, ko var saņemt viens nekustamais īpašums, ir 50 000 eiro. Sasniegtie rezultāti ir acīmredzami – Liepāja kļūst spilgtāka. RTU profesors, Liepājas jūgendstila mantojuma pētnieks un popularizētājs Jānis Krastiņš ik vasaru apciemo Liepāju. Būdams ļoti stingrs un skrupulozs arhitektūras zinātnē, viņš tomēr runā par tādu jēdzienu kā šarms. "Pietiek kaut reizi pabūt Liepājā, lai sajustu pilsētas īpašo šarmu. Kaut arī Otrais pasaules karš bija iecirtis smagas brūces smalkajā pilsētas audumā, tas saglabājies arī 20. gadsimta otrajā pusē. Padomju okupācijas laikā tās netika dziedētas, gluži pretēji – pavirši pielāpītas ar vēsturiskajam vides mērogam un raksturam svešām, robustām būvēm. Latvijai atgūstot neatkarību, mantojums bija smags. Ilgu laiku pienācīgi neuzturētās vēsturiskās ēkas tuvojās pilnīgam nolietojumam.

90. gados Liepāja izskatījās stipri vien noplukusi. Zināmas pārmaiņas iezīmējās tikai mūsu gadsimta pirmās desmitgades vidū. Tad arī dzima ambiciozā ideja par Liepājas koncertzāles celtniecību, kuras īstenošana, tiesa, prasīja ilgāku laiku. Ja gribēšana neizsīkst, nāk arī varēšana. To veicinājusi izpratne par kultūras vērtībām, kuras iepriekš netika pamanītas. Liepāja mūsdienās ir atkopusies un jūtami sakopusies. Mūsdienīgu iesegumu un detaļiekārtas ieguvušas daudzas ielas. Kopš 2022. gada viens no iemesliem apmeklēt Liepāju ir "Hoiķeres kundzes viesu nams". Tas ir ne tikai 17.–19. gs. interjera muzejs, bet kļuvis arī par plašākas nozīmes kultūras centru, tāpat kā 2019. gadā atklātais "Art Hotel Roma Liepāja" ar īsti lielpilsētniecisko gaisotni pagalmā starp Zivju un Stendera ielu. Uzpostas arī vairākas citas šīs apkaimes ēkas. Pozitīvas pārmaiņas iezīmējušās Karostā, bet līdz 2027. gadam, kad Liepājai uzmanību pievērsīs visa Eiropa, vēl daudz darāmā," emocionāli līdzpārdzīvojot, saka profesors.

No 2025. gada Liepājas pašvaldībā ir ieviests sabiedrības līdzdalības budžets. Izstrādāts nolikums par kārtību, kādā iedzīvotāji var iesniegt pieteikumus savu ideju realizēšanai pilsētvidē. Līdz balsojumam nonāks tās sabiedrības locekļu iniciatīvas, kuru riskus būs izvērtējusi pašu liepājnieku izraudzīta komisija. Tā kā ikdienā dažādās sabiedriskās apspriešanās piedalās visai maz cilvēku, šis varētu būt veids, kā veicināt iedzīvotāju līdzdalību un stiprināt piederības sajūtu.

Pilsētas teritorija un tās izmantojamība

Liepāja teritoriāli izvietojusies starp ezeru un jūru, daba ir viegli sasniedzama, tāpēc aktuāli ir ekoloģijas, piekrastes zonas, dabas aizsardzības, vides pieejamības un citi jautājumi. Tos regulē valsts un pašvaldības normatīvie akti.

Liepājas pilsētas administratīvo teritoriju veido zeme zem ēkām, zeme zem ceļiem, ūdeņi, meži, cramzeme, pļavas, kapi, dārzi, parki un pat purvs. Ūdeņi aizņem 24%. Piemēram, Liepājas ezers ir dabas lieguma teritorija. Tas ir viens no lielākajiem un nozīmīgākajiem mezotrofajiem ezeriem ar iesāļiem ūdeņiem raksturīgām augu sugām. Savukārt 18% ir Liepājas ostas sauszeme un ūdens akvatorija. Uzņēmuma "Latvijas valsts meži" dati rāda, ka 18% no Liepājas administratīvās teritorijas aizņem meži. Ēku platība pilsētā ir vien 5%. Neapbūvētās zemes

vienības Liepājas vēsturiskā centra daļā veido 9,54 ha. Tas iezīmē diskutablu jautājumu par apbūves blīvumu. U. Kaugurs norāda: "Kad pilsēta aug, tad procesi norit proporcionāli, jāseko līdzī kvalitātei. Sarūkot attīstībai, pilsēta proporcionāli nesaraujas – paliek tukši dzīvokļi, tukši zemesgabali. Ir jāstiprina identitāte noteiktos punktos, lai pilsēta neizjūk. To sauc par urbāno akupunktūru."

Nozīmīga loma Liepājas būvniecības sektorā 2024. gadā bijusi tieši savrupmāju būvniecībai. "Tās, atbilstoši tipoloģijai, dzīvo arī savu arhitektūras dzīvi. Šajā segmentā ir lielākais ekspluatācijā nodoto ēku skaits, stilistiskais spektrs un mēroga variācijas. Tas skaidri iezīmē sabiedrības pieprasījumu pēc dzīvojamām platībām un izceļ liepājnieku mantisko stāvokli," uzsver A. Vitāls.

Pērn ekspluatācijā nodoto ēku skaits bijis par dažiem procentiem lielāks nekā 2023. gadā. Jauns privāto dzīvojamo māju rajons izveidojies starp Grīzupes un Slimnīcas ielu, kur vēl 2018. gadā bija regulāri applūstoša pļava bez komunikācijām. Zemesgabalu īpašnieki spēja vienoties par elektroenerģijas infrastruktūras izbūvi un uzsāka dzīvojamo ēku projektēšanu. Tas savukārt Liepājas pašvaldībai apliecināja, ka ir pamats uzsākt komunikāciju un ielu izbūvi. A. Vitāls gan atklāj, "ka apmēram 40% no Liepājā iesniegtajiem projektiem netiek realizēti, galvenokārt nepietiekamā finansējuma dēļ". Šogad tapuši vairāki interesanti daudzdzīvokļu ēku būvprojekti, bet līdz būvdarbu uzsākšanai tie nav tikuši. Acīmredzot tiek gaidīts piemērotāks, ekonomiski izdevīgāks brīdis. Lielas cerības tiek liktas uz zemesgabaliem pilsētas dienvidu daļā, ko pašvaldība tuvākajā laikā plāno nodot izsolē ar mērķi attīstīt daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku būvniecību.

Liepājā stabila un gadiem ilga problēma ir jaunu daudzdzīvokļu ēku trūkums. Pie iemesliem tiek minēts arī tas, ka pilsētas centrā nav kvalitatīvu un perspektīvu zemesgabalu. Tāpēc 2024. gada aprīlī Liepājas pašvaldība izsolē meklēja īpašnieku zemei Vītolu ielā 13, paredzot jaunu daudzdzīvokļu dzīvojamo namu būvniecību. 2888 m² lielo zemesgabalu savā īpašumā, uzvarot izsolē, ieguva Liepājas uzņēmums "UPTK", un nu notiekot projekta izstrāde.

SIA "UPTK" projektu vadītājs Sandis Kirhners atzīst, ka nekustamajam īpašumam ir daudz apgrūtinājumu un nopietnākie no tiem atklājas tikai projekta izstrādes gaitā. Jo vairāk šķēršļu, jo projekta realizācija kļūst dārgāka un finansiāli riskantāka. Liepājas vecpilsētas daļā būvējot jaunceltnes, jāizturas ar cieņu pret vēsturi, estētisko mantojumu, tāpēc arī projektu kopējās izmaksas pieaug.

"UPTK" ir salīdzinoši liela kompānija, kas īsteno vērīenīgus būvprojektus, tāpēc ar pārāk optimistisku noskaņojumu nav aizrāvusies. "Gan kā attīstītājs, gan kā būvnieks šī brīža situāciju nozarē saucu par stagnējošu, kustība ir lēna. Liepājas kontekstā tas nozīmē, ka maz ir tādu cilvēku, kuri var atļauties jaunu mājokli jaunceltnē. Tāpēc arī lielo mājokļu attīstītāju aktivitāte Liepājā ir ārkārtīgi maza. Taču Liepājai ir nepieciešami cilvēki, kritiskā masa, kas veido pilsētas ekonomiku. Visiem ir redzams, ka ražošanas uzņēmumu attīstība notiek, un ilgtermiņā tas noteikti ir pareizākais virziens, bet pilsētā gadiem ilgi nav risināts mājokļu jautājums, un ar šo problēmu tikt galā nav nedz attīstītāju, nedz būvnieku uzdevums," situāciju skaidro S. Kirhners. Viņaprāt, būtu vēlama lielāka finanšu sektora ieinteresētība mājokļu būvniecībā. Tas radītu jaunajām ģimenēm, profesionāļiem, speciālistiem saprotamus un stabilus noteikumus jauna mājokļa finansēšanā, kas savukārt attīstītājiem palīdzētu plānošanā.

Kvalitātes

latiņa nedrīkst svārstīties

Liepājas vēstures kontekstā bieži tiek lietots vārdu salikums "veselīgas ambīcijas". To var attiecināt arī uz pilsētvidi, jo aizvien būtiskāka loma sabiedrības uztverē ir kvalitatīvai dzīves telpai. Tas īpaši jūtams, pārbūvējot kādu ielu vai labiekārtojot zaļo zonu. Taču joprojām dažādu funkciju un komunālo pakalpojumu nodrošināšana ir prioritāra attiecībā pret dizainu.

Z. Tetere-Šulce saka: "Liepājas šarms izpaužas tieši pilsētas kontrastos – tā nenogurdina un neapnīk, tikai turpina pārsteigt. Tomēr arī šādā eklektiskā vidē vienmēr jāņem vērā arhitektoniskais, sociālais un vēsturiskais konteksts katra projekta veidošanā. Tas nav tikai gaumes jautājums, tā ir pasūtītāja un arhitekta kopīga izpratne par vērtībām. Tieši konteksta apzināšanās ir pārlaicīgas arhitektūras pamats, kas spēj pārdzīvot īslaicīgus trendus gan materialitātē, gan dizainā. Vienkāršās divslīpju jumta strādnieku mājiņas un Berči sarkanā ķieģeļa ēkas ir būtiska pilsētas identitātes sastāvdaļa, vienlaikus kalpojot par iedvesmu "OAD" veidotām ēkām. Viena

Kvalitāte ir sabiedrības intelektuālā un sociālā satura rezultāts. Izpratne un vajadzības atšķiras ne tikai starp dažādiem sociālajiem slāņiem, tās ietekmē arī ikdienas vide. Spilgti iezīmējas atšķirības starp Liepājas mikrorajoniem vai apkaimēm, daudzstāvu ēku iemītniekiem un savrupnamu īpašniekiem. "Es domāju, ka Liepājai nav kaut kāds viens stils, bet par vienotu stilu detaļās mēs noteikti varētu runāt. Liepājā dažādas lietas darītas dažādos projektos. Nav bijuši norādījumi, ka jāpieturas pie vienotām detaļām. Tāpēc mēs sadarbībā ar Komunālo pārvaldi esam sākuši diskutēt par Liepājas dizaina grāmatu," atklāj pilsētas galvenais arhitekts.

no tām atrodas Hika un Peldu ielas krustojumā un piedāvā laikmetīgu interpretāciju par vēsturiskā villu rajona mantojumu. Berči projektētā vasarnīca, kas diemžēl bija nonākusi neatgriezeniskā postā, kalpoja par iedvesmas avotu jaunai arhitektoniskai pieejai. Atsaucoties uz vēsturisko verandu estētiku un konstrukciju, projektā tika integrētas mūsdienu tehnoloģijas un materiāli, piemēram, tīra betona atlējumi un augstvērtīga apdare. Šī pieeja ne tikai respektē vēsturisko mantojumu, bet arī veicina tā ilgtspējību, apvienojot tradicionālo raksturu ar modernu izturību un funkcionalitāti. Turpat Hika ielā top vēl viens projekts, kas atspoguļos vēsturisko aspektu pavisam citā prizmā. Un, tā kā koncepts un materiālu izmantojums ir ļoti atšķirīgi, arī šis projekts, manuprāt, atbilst dialogam starp vides kontekstu un mūsdienīgiem risinājumiem."

"Rīga šobrīd mums ir piemērs darbā ar apkaimju pārstāvjiem. Kopš 2008. gada galvaspilsēta ir sadalīta 58 apkaimēs, kuru iedzīvotāji ir nodibinājuši biedrības. Pašvaldība koordinē Rīgas apkaimju iedzīvotāju centru, kas sniedz dažādus pakalpojumus un piedāvā līdzdalību pašvaldības darbā. Ikdienā ar šīm NVO strādā septiņi apkaimju koordinatori. Svarīgi, ka Apkaimju centrs nodarbojas arī ar integrācijas jautājumiem, piedāvājot valodas apmācības, organizējot dažādus līdzfinansēšanas konkursus. Arī Liepāja šo piemēru varētu pārņemt, lai veicinātu iedzīvotāju piederības sajūtu," rosina U. Kaugurs. Viņš uzskata, ka Liepājā tā būtu Jaunliepāja un Ābeļu ielas apkaime, kur jau iezīmējas tāda kā kopības sajūta. Starp mikrorajonu iedzīvotājiem nedrīkstētu būt krasu atšķirību sociālajā jomā un iespējās.

Akvaparks nebūtu

lieks

Liepājnieku gaume un viedokļi atšķiras jautājumos, kas skar piejūras teritoriju. Pilsētas plānojumā tā paredzēta kūrorta infrastruktūras attīstībai. Raugoties no uzņēmējdarbības puses, tas nozīmē dažādu pakalpojumu attīstību, lai uzņemtu pēc iespējas vairāk tūristu. Taču pēc pilsētas galvenā arhitekta domām, Liepāja nevar būt tikai kūrorta pilsēta, jo vajadzības un izmaksas ir daudz lielākas, nekā budžetā spēj ienest kūrorts. Turklāt tikai nesen Liepāja ir sagaidījusi pirmo nopietno investoru šajā specifiskajā nišā.

Arī A. Vitāls uzsver, ka "2024. gads izceļas ar atziņu, ka par jebkura veida būvniecības ieceri neatkarīgi no tā, vai tā bija par kādas grants ielas asfaltēšanu vai nepieciešamību projekta īstenošanai nocirst kādu koku, sabiedrībā bijušas diskusijas". Visnopietnākās diskusijas pērn raisīja izsniegtā būvatļauja bijušās peldu iestādes pārbūvei par SPA centru M. Valtera ielā 13. Uzsāktā tiesvedība atklās, vai līdz šim vienīgais kūrorta nozares investīciju projekts Liepājā tiks attīstīts.

Uz jautājumu, kā Liepājai pietrūkst, lai priecātos pilsētnieki un tūristi, vairāki nozares speciālisti teic, ka ļaudīm patiktu akvaparks. Vēl būtu jāsakārto stacijas apkārtnē, pilsētas centrā iederētos jauniešu izglītības, zinātnes, kultūras un atpūtas komplekss, varētu atjaunot kādu pazīstamu vēsturisko objektu, līdzīgi kā atjaunots "Parka paviljons".

A. Vitāls, runājot par nākotnes plāniem, uzsver: "Liepājas teritorijas plānojumā kopumā ir izvērtēts katrs zemesgabals un tā attīstības potenciāls, nosakot skaidru funkcionālo zonējumu, kur iespējama apbūve, kāds būs nākotnes ielu tīkls, kur saglabājama publiskā ārtelpa – dabas teritorijas un apstādījumi, kā arī mazdārziņi. Kopumā plānojums ir orientēts uz Liepājas izaugsmi, saglabājot pilsētas unikalitāti un vērtības." Galvenais ekonomiskās attīstības dzinējspēks ir vērsts uz daudzveidīgu tautsaimniecības nozaru attīstību. Prioritāras jomas saskaņā ar pilsētas attīstības mērķiem ir kvalitatīva dzīves vide, transports un loģistika, kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana, kā arī tūrisms. Tādējādi teritorijas plānojumā ir dotas pietiekami plašas iespējas attīstībai, bet vienlaikus noteikti arī ierobežojumi un prasības, lai aizsargātu vēsturisko apbūvi un pilsēt būvniecisko struktūru, novērstu konfliktus saistībā ar jaunu objektu būvniecību un līdzās esošo aktīvu saimniecisko darbību. Pēdējo gadu projektos izteikti dominē visu veidu resursu pārdomāta pielietošana, funkcionalitāte un energoefektivitāte.

Vēl zaļāk un dabiskāk?

Mūsdienās būvdarbos arvien vairāk ienāk jaunas tehnoloģijas un paplašinās izmantoto materiālu klāsts, piemēram, parādās rūpnieciski ražoti ēku paneļi ar jau iestrādātiem fasādes elementiem un

logiem, koka karkasu mājas, moduļu mājas u.tml. Tieši moduļu mājas ir vienas no pieprasītākajām savrupmāju būvniecības sektorā.

Aktualitāti saglabā pieprasījums pēc rūpnieciskās apbūves teritorijām. Kvalitatīvu attīstību nodrošina investoriem pievilcīga vide un iedzīvotāji, kas labprāt identificējas ar vietu, kurā rod darbu un apmierina sociālās vajadzības. Pilsētā tiek aktīvi realizēti infrastruktūras un vides attīstības projekti. Liepājas būvvaldes vadītājs saka: "Pilsētas teritorijas plānojums ir spēkā līdz 2037. gadam. Esam aizvadījuši teju pusceļu no plānojuma perioda. Protams, vērojams, ka apkārtējās tendences un aktualitātes mainās ļoti strauji. Problēmas rada demogrāfiskās izmaiņas – lai

kā negribētos atzīt, joprojām esam sarūkoša pilsēta. Līdz ar to mainās pilsētvides struktūra, pieaug izmaksas infrastruktūras uzturēšanai, mainās cilvēku ikdienas paradumi, notiek migrācija. Tāpat mainās nostādnes par labu vides aizsardzībai, pilsētai ir izstrādāti mērķi gaisa kvalitātes uzlabošanai, kas skar arī ielu pārbūvi, ražošanas uzņēmumus un transporta plūsmas intensitāti, kā arī arvien pieaug prasības zaļās infrastruktūras attīstībai un energoefektivitātes paaugstināšanai. Tas viss ir jāņem vērā, plānojot pilsētvidi."

Vietējie uzņēmēji norāda, ka viens no tuvāko gadu uzdevumiem, kas pašvaldībai būtu jāatrisina, ir tieši dzīvojamā fonda nodrošinājums. "Liepāja nav maza pilsēta, nav arī pārāk liela, bet te ir viss, kas raksturīgs lielai pilsētai gan kultūras un sporta, gan izglītības jomā. Te ir lieliskas atpūtas iespējas un brīnišķīga jūrmala, tāpat infrastruktūra, kas nodrošina iedzīvotāju ikdienas dzīvi. Līdz ar to Liepāja ir pievilcīga darbīgiem cilvēkiem. Tas savukārt ir pozitīvi pilsētai un uzņēmējiem, kas arvien biežāk saskaras ar darbaspēka trūkumu. Tomēr pilsētā ir dzīvojamā fonda deficīts gan īres sektorā, gan mājokļu tirgū. Un tieši šis būtu viens no uzdevumiem, kas jāatrisina," uzskata arī LSEZ SIA "Pumac Liepāja" prokūrists Līvars Vangovskis.

Punkti laika līnijā

No 2006. gada	SIA "Liepājas ūdens" pilsētā īsteno infrastruktūras atjaunošanas projektus kopumā par vairāk nekā 50 miljoniem eiro.
Kopš 2007. gada	Ar pārtraukumiem Liepājā ir nosiltinātas ap 200 daudzdzīvokļu dzīvojamā ēku, kas ir trešā daļa no visām daudzdzīvokļu ēkām.
No 2011. līdz 2023. gadam	Turpinās vērienīgi tramvaja līniju atjaunošanas un pārbūves darbi, kopš 2019. gada kursē jauni tramvaja vagoni.
2013. gads	Tramvaja līniju pagarina līdz Ezerkrastam.
2013. gads	Daļu Liepājas ezera iekļauj aizsargājamo teritoriju tīklā "NATURA 2000", sākas degradētās infrastruktūras atjaunošana.
2016. gads	Atkritumu poligonā "Ķīvītes" atklāj jaunu sadzīves atkritumu šķirošanas rūpnīcu.
2020. gads	Pie Liepājas ezera atklāj Dabas māju.
2023. gada 3. marts	Liepājas pilsētas būvvaldes komisija pieņem ekspluatācijā krasta aizsargbūvi – būvu, kuras uzdevums ir pasargāt pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas no apdraudējuma, ko rada jūras krasta erozija.
2022. gads	Sākas vērienīga pludmales zonas attīstība, izbūvējot trīs centra izejas uz liedagu un tādējādi uzlabojot centrālās pludmales pieejamību. Šis darbs vēl turpināsies.

Cilvēki

Leonīds Zeļenskis bija pirmais un ilggadējais Liepājas Reģionālās vides pārvaldes vadītājs. Viņš dzimis 1945. gada 4. jūlijā Dņepropetrovskā, Ukrainā. Leonīda Zeļenska vietniece, vēlākā viņa pēctece Ingrīda Sotņikova atceras: "Paliks draugu un kolēģu atmiņās ar savu nenogurstošo vēlmi uzrunāt līdzbiedrus, gan risinot vides aizsardzības problēmas, gan uzturot kolektīva garu. Kolēģi Leonīdu atceras kā labu organizatoru, labu oratoru un arī dzejnieku."

Edgars Rāts devis būtisku ieguldījumu pilsētas attīstībā. No 2003. gada bija Liepājas pilsētas pašvaldības izpilddirektora vietnieks, divus gadus vēlāk kļuva par pašvaldības izpilddirektoru, šajā amatā strādāja līdz pat 2017. gada 14. jūlijam. Viņa laikā tika īstenoti vērienīgi Liepājas ielu sakārtošanas projekti, tika ieviesta mūsdienīga un energoefektīva apgaismojuma sistēma un izstrādāta ilgtspējīga metodika ielu uzturēšanai. Viņš izveidoja Ziemas dienestu, lai ielu uzturētāji varētu operatīvi reaģēt sniega un apledējuma laikā, kā arī lika lielu uzsvāru uz daudzdzīvokļu namu iekšpagalmu sakārtošanu. Viņš ticēja, ka darbs ir jāpadara kārtīgi, un to prasīja gan no sevis, gan no kolēģiem. Edgars kļuva par lielisku vadītāju, pateicoties viņa pragmatiskajai pieejai, miera sajūtai un spējai analizēt procesus, izvēloties labākos risinājumus. Par ieguldījumu Liepājas tautsaimniecībā E. Rāts saņēma pilsētas apbalvojumu "Gada liepājnieks 2004". Mūžībā devās 2024. gadā.

Jāatzīst, ka tieši uzņēmējs **Ivars Kesēfelds** ir ļāvis Liepājai atgūt vairākas vēsturiskas celtnes, uzsākot to atjaunošanu jau 90. gados. Uzņēmums "MIG Holding" ir pagaidām vienīgais, kas atjaunotās Latvijas laikā Liepājā uzbūvējis jaunu dzīvojamo ēku kompleksu "Rietumkrasts" Dienvidrietumu rajonā. Tāpat pēdējo 25 gadu laikā uzņēmums būvējis gan daudzstāvu īres namus, atjaunojis tirdzniecības centrus "Kurzeme" un "Baata", kanālmalas kompleksu "Māja", viesnīcas "Līva", "Promenāde", "Art Hotel Roma" un vēl citas ēkas. Lai gan uzņēmējs savulaik medijiem sacījis, ka tā ir sava veida kolekcionēšana, vienlaikus viņš arī atzinis, ka viss balstās ekonomiskos aprēķinos. Beidzamajos gados viņa aktivitāte apsīkusi, tomēr tā iedvesmojusi darboties citus tirgus spēlētājus.

Liepājas radošais (ne)miera gars

40% aptaujāto uzskata, ka dzīve Liepājā ir labāka nekā Latvijā kopumā, pretējs uzskats tika pausts tikai 6% atbilžu, liecina tirgus un sociālo pētījumu centra "Latvijas fakti" veiktās aptaujas dati. 76% savukārt atzina, ka pašvaldība ir atvērta un liepājniekiem pieejama, 74% ir pārliecināti, ka Liepāja ir mūsdienīga un uz Eiropas vērtībām orientēta, bet 67% uzskata, ka iedzīvotājiem ir plašas sabiedrības līdzdalības iespējas. Liepājnieku attieksmi pret savu pilsētu ietekmē dažādi faktori, taču tās pozitīvais tēls ir daudzu cilvēku mērķtiecīga darba rezultāts.

Aiz vārdiem ir darbi, aiz darbiem – cilvēki

Liepājas domes Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļas vadītāja Zita Lazdāne skaidro, ka pasaules vēriens ar nelielas pilsētas ērtībām ir tas Liepājas stāsts, kādu pilsēta par sevi stāsta 400. dzimšanas dienas priekšvakarā. Liepājas ambīcijas vienmēr bijušas saistītas ar sapni par modernu un mūsdienīgu pilsētu, vienlaikus apzinoties, ka tieši pilsētas kompakts un ērtums piesaista jaunus speciālistus, kuri izvēlas te strādāt un audzināt bērnus.

“Esam paveikuši lielu darbu, kopīgi veidojot šo Liepājas tēlu, turklāt būtiski, ka tas ietver sevī dažādas nozares – Liepāja ir ļoti daudzšķautņaina un paradoksu pilna, te ik uz soļa ir pretmeti. Piemēram, uz viena ielas stūra mierīgi var sadzīvot smalks restorāns un vietējais alus krodziņš. Tāda ir Liepāja – nepieradināta, rāmī neieliekama, ar vienu saukli vai simbolu neizsakāma. Un nemaz nevajag, jo iemesli, kādēļ ļaudis brauc uz Liepāju arī ir ļoti dažādi – kādam tā ir kultūra, teātra izrāde vai koncerts, citam – sporta sacensības, vēl kādam jūrmala un dabas tuvums. Liepājas noslēpums slēpjas tieši šajā daudzveidībā,” saka Z. Lazdāne. Viņa uzsver, ka tieši atsevišķu nozaru pārstāvju izpratnes maiņa, ka skats uz pilsētu nav tikai no viņu nozares puses, bijis lielākais izaicinājums kopējā tēla veidošanā. Viņiem izkāpjot no vienas nozares specifikas un pieņemot, ka bez kultūras, sporta vai uzņēmējdarbības Liepājā ir vēl simtiem citu lietu un ka pilsētas spēks ir veselumā, izdevies panākt uzticēšanos gan jaunajai vizuālajai identitātei, gan citām vadlīnijām. Kad paši liepājnieki sapratuši, ka ne vienmēr jāizceļ tikai glauce, ka arī nobružātā puse var būt pievilcīga, tēla veidošana kļuvusi viegla. “Nav grūti, kad tu pieņem, ka nav nodalāms, kurā brīdī kurš to tēlu ietekmē un ka katrs var dot savu ieguldījumu, jo tikai visiem kopā var izdoties,” Z. Lazdāne paskaidro. Liepājas veiksmes stāsta pamatā nav vienkārši skaļi saukļi vai skaisti vārdi – zem tiem ir darbi, reāli centieni, aktivitāte un ieguldījums, vai runa ir par uzņēmējdarbības veicināšanu, sabiedrības veselību, kultūras piedāvājumu vai tūristu uzņemšanu. Un publika ļoti labi nolasa to, ka aiz vārdiem ir darbi.

Liepāja ir dzīva tikmēr, kamēr nav atminēta

Dziesminiece, dzejniece un producete Maija Kalniņa smeļ, ka tas nu gan ir viens alķīmiķa cienīgs uzdevums – noformulēt, kas īsti ir Liepāja. "Tā vienmēr ir bijusi, ir un būs," viņa teic. "Nosaukt vienā vārdā, kas ir Liepāja, nav iespējams, un man šķiet, ka pati pilsēta sajūsminās par to, kā visi cenšas atrast tās kodu. Ne tā, ka kaut kā mēģina izvairīties, bet tāpēc, ka paši meklējumi, atminēšanas mēģinājumi tieši arī ir tā Liepājas kardiogramma," teic M. Kalniņa. "Viss, kas tiek nosaukts, nav nepareizs, bet nekad nav līdz galam pilnīgs. Kāda daļa būtības ir nosaukta vārdā, bet vienmēr ir sajūta, ka tur ir vēl kaut kas. Ja par Rīgu saka, ka, kamēr tā nav gatava, tā dzīvo, tad par Liepāju droši var teikt, kamēr tā nav atminēta, tikmēr tā ir dzīva. Tas arī ir Liepājas kods – nemītīgā meklēšana. Bez ambīcijām atrast, bet ar ambīcijām meklēt. Tas vienmēr ir par to. Liepāja ir darbības vārds." Un tāpēc Liepājas daudzdimensionālā daba ļauj būt līdzās nemieram un mieram, sportam un kultūrai, džezam un rokam, dabai un digitālai pasaulei un visam pārējam. "Visas tās dažādās Liepājas eksistē, un katra kādam šķiet īstā, bet neviena nav pilnīga savā būtībā. Tā nu paši liepājnieki cits citam grib pierādīt, ka viņa Liepāja ir tā īstā un vienīgā. Bet Liepāja tikmēr ņem un izsper kādu jaunu triku – piedāvā ko nepareizu, neredzētu, neiespējamu. Un tas reizē ir mūsu spožums un posts, kas dara mūs stiprus un vājus vienlaikus," Maija turpina.

"Interesanti, ka neviens cilvēks parasti nesaņem tādu apbrīnu, kādu saņem liepājnieki, kad nosauc vietu, no kurienes viņi ir. Dace no Dobeles, Baiba no Bauskas vai Andris no Aizkraukles kompānijā vienkārši iepazīstina ar sevi, bet, kad Ilze vai Kaspars pasaka, ka ir no Liepājas, apkārtējie drusku tā kā noelšas. Liepājnieki ir tādi kā mazliet izredzēti, kā rokzvaigznes, kas ir apbrīnojamas un nepieejamas, drusku brīvdomīgi un neierakstās kopējā plūsmā. Tāds psiholoģisks triks, par kuru paši liepājnieki zina un šo pielūgsmi izbauda," M. Kalniņa komentē, kā liepājniekus uztver tie, kas te nav dzimuši un auguši.

"Liepāja ir tāda kā olimpiešu treniņu zāle. Tā vienkārši ir – ja vari ko sasniegt Liepājā, pārlicināt liepājniekus, tad esi garantēti uztrenēts jebkam plašajā pasaulē. Nekas, ar ko mēs lepojamies, nav nācis bez pretestības. Te ir tas vēja fenomēns, kad jāiet pretvējā, jāpārvar berze, jāpierāda sava varēšana. Liepājā tevi uzcel uz pjedestāla un nākamajā dienā nosauks par nodevēju, lai arī tu neko nebūsi mainījis ne savā rīcībā, ne uzvedībā. Un tāpēc, ja varēsi Liepājā, varēsi jebkur citur, bet, ja būsi varējis citur, tad Liepājā sevi nāksies pierādīt no jauna. Te slīpē spožākos dārgakmeņus."

Izmantot atspērienu un lēkt vēl augstāk

Uzņēmējs un mārketinga konsultants Edgars Pētersons skaidro, ka Liepājai savs tēls bijis visus tās pastāvēšanas 400 gadus, taču dažkārt veidojies spontāni, kaut kad apzināti virzīts, bet pēdējos septiņus gadus jau var runāt par Liepājas zīmolu. "Protams, kad runājam par vietu zīmoliem, galvenais elements ir cilvēki. Skaidrs, ka vietu veido arī infrastruktūra, pilsētvide, pasākumi un komunikācija, bet beigās mēs tik un tā runājam par cilvēkiem, kas aiz tā visa stāv. Tieši spēcīgi cilvēki iemieso spēcīgu zīmolu būtību. Un Liepājas gadījumā zīmola ir noķerta liepājnieka īpašā mentalitāte, šarms un uzvedība.

Un svarīgi, ka tieši cilvēki arī ir šī zīmola vēstneši. Tas, ko viņi saka un kādus atslēgas vārdus lieto sarunās ar ārējām auditorijām, arī nosaka to, kāda nokrāsa tam zīmolam ir. Liepājnieku lepnums un lokālpatriotisms nenoliedzami kopējo pilsētas stāstu padara pozitīvu – nav jau tā, ka visi saka vienu un to pašu, bet katrs, runājot "savā valodā", tik un tā pasaka to, kas visiem kopīgs un svarīgs. Un tas, ka Liepājas vizuālā identitāte ir redzama uz ikdienas apģērba, arī parāda, ka cilvēki to ir pieņēmuši un ar lepnumu iznes. Tieši tas, ka kopiena pati jūt piederību tēlam, to tikai stiprina. Protams, bija būtiski, ka zīmola veidošanas gaitā tika iesaistīti iedzīvotāji, uzņēmēji, viedokļu līderi, bija neskaitāmas darba sesijas par to, kas ir Liepāja, tika testēti rezultāti, uzklasīti ierosinājumi un komentāri. Tas ir novedis pie tā, ka zīmols ir pieņemts sabiedrībā.

Bet svarīgi arī, ka vadlīnijas nepārvērtās par dokumentu, kas kaut kur glabājas, ka tās tiek reāli praktizētas, ka pilsētas komunikācijas stratēģija ir dzīva, tā mainās pēc vajadzības, ņemot vērā pamatu un reizē arī jaunākās tendences. Tāpat svarīgi, ka ļauts dzīvot visiem alternatīvajiem stāstiem par pilsētu, jo tieši šajā dažādībā ir arī tā vienotība, kad vēstnesis ir ieinteresēts pats runāt, nevis radīt zīmolam opozīciju.

2027. gads Liepājai būs tāda kā robežšķirtne, kad vajadzēs saprast, kas notiek tālāk. Svarīgi, lai liepājnieki to izmanto par trampļīna dēlīti, kas ļauj palēkties augstāk un ieraudzīt jaunus apvāršņus. Ir ielikts labs pamats, lai tie jaunie atspēriena punkti atrastos, tā ka atliek tikai lēkt!" novēl E. Pētersons.

Spēcīgs atbalsts – Liepājas vēstneši

“Mums ir ļoti skaista pāreja no Liepājas 400 gadu svinībām uz 2027. gadu ar dabīgu turpmāko attīstības ceļu, kas ļauj Liepājas tēlam dot lielāku perspektīvu, nerunāt par to tikai lokāli, bet skatīties reģionāli, nacionāli un starptautiski. Jā, tas ir izaicinājums, bet mūs tas nebaida, tāpēc ka ir labs pamats un jēgpilns saturs. Tāpat, ja atgriežamies pie cilvēka, kas ir aiz tā visa, tad gribu īpaši izcelt Eiropas kultūras galvaspilsētas vēstnešu programmu, jo šie liepājnieki un Liepājas skartie ir patiešām pamanāms spēks. Man ļoti patika politiķes Ineses Lībiņas-Egneres teiktais par Liepājas spiegu tīklu, jo patiešām ir ļoti forša sajūta, ka liepājniekus var pamanīt dažādos procesos viņu sasniegumu dēļ. Kopā ar mūsu “Liepājas 2027” programmas patronu Valsts prezidentu Edgaru Rinkeviču šī ir ļoti spēcīga atbalsta komanda arī Liepājas tēlam,” saka Z. Lazdāne.

“Eiropas kultūras galvaspilsētas 2027” vēstnesis Jānis Šipkēvics saka: “Man rīdzinieki, tukumnieki un citi “-nieki” bieži vaicā par to fenomenu, kāpēc tieši no Liepājas nāk tik izcili un talantīgi mūziķi un citi radoši ļaudis. To var izskaidrot ārkārtīgi vienkārši. Padomju laikā mēs bijām PSRS galējā rietumu robeža. Mēs bijām dzelzs priekšvara smilšainā mala, ko robežsargi uzara, lai neviens nebēgtu uz Rietumu pasauli. Te tā brīvā doma atdūrās, nosēdās un palika liepājnieku galvās. Un uz to domu allaž pirmie reaģē mākslinieki, mūziķi, aktieri, sportisti un tie, kas, uzņemot šo brīvības gara dozu, kā saules baterijas to uzkrāj, lai atdotu atpakaļ.

Tad nu mēs, liepājnieki, to reflektējam uz Grobiņu, Kuldīgu, Rīgu, Alūksni un citām vietām Latvijā. Te nu ir mans izskaidrojums, kāpēc mēs to brīvību saprotam tik organiski un tā mums ir gēnos. Un tāpēc arī tad, kad esi kaut ko sasniedzis, tu saproti, ka tev jāatdod parāds savam raķešu palaišanas poligonam. Ar prieku to daru, aicinu uz savu starta vietu, lai visi var ieraudzīt, kur dzimusi tā Latvijas radošā brīvība."

Z. Lazdāne, darbojoties arī "Liepājas 2027" komandā, pārlicinājies, ka Liepājas spēks nav tikai vārdi, ka kolēģi no citām Eiropas kultūras galvaspilsētām var no Liepājas mācīties ļoti daudz ko. "Mēs arī no citiem varam paņemt to labāko. Ne pārņem un pārņem pa tiešo, bet izmantot dažādas pieejas, jo skaidrs, ka nevar gadiem dzīvot uz to, kas tev ļoti sanāk," viņa saka. Ir būtiski sekot līdzi jaunajām digitālajām iespējām, ņemt vērā straujo informācijas tempu mūsdienās, taču Liepāja vienmēr mēģinājusi skatīties uz jaunām iespējām, "neatslēdzot" galvu, izvērtējot resursu patēriņu, ieguvumus. "Arī sadarbība ar liepājniekiem, tiem pašiem vietējiem medijiem, kas mums ir ļoti spēcīgi, palīdz veidot sabiedrībā izpratni par lietām, tur tonusā, jo tev seko līdzi un uzdod jautājumus. To veiksmīgo virzību veido vairākas komponentes, tostarp izglītība."

Uzticēties un ļauties arī nesaprotamajam

Dizainere Inguna Elere priecājas, ka Liepājas zīmols ir izturējies laika pārbaudī un iedzīvojis, kļuvis tikai spēcīgāks gan ar savu stāstu, gan vizuālo formu. "Tur bijusi tā saķere, kas vajadzīga," viņa saka.

Liepājas vējā aizpūstās garumzīmes un punkti, kas reizē ir Liepājas vārda sākumburts Morzes ābece kodā, radošais sarkanais punkts – tas viss veido īpašu saikni. Un šis stāsts pārlicina. "Mēs nenogurstam no zīmola, jo tas ir radīts pietiekoši lakonisks, vienkāršs un tīrs, to var dažādot un attīstīt, kā to redzam tagad ar Liepājas 400 gadu dzimšanas dienas zīmolu un "Eiropas kultūras galvaspilsētas 2027" identitāti. Zīmolam, kad to izveido, vienmēr ir struktūra, vadlīnijas, taču tās nedrīkst būt didaktiskas, tikai tad tiks pieņemtas un reāli iedzīvošas," uzskata dizainere. Viņa ir gandarīta, ka pēc zīmola izveides bijusi iespēja to vienkārši transformēt citās identitātes zīmēs, ka jaunie zīmoli, kas radušies, nav pretrunā, bet iedod aizvien jaunus jēdzienus un iespējas jau iepriekš radītajam. "It kā tas slavenais Liepājas vējš piepūš klāt jaunus vērtību slāņus. Nav konflikta, un tas Liepājas radošais sarkanais punkts var viegli kļūt par līniju, sadalīties jaunos punktos vai apvienoties ar citiem punktiem un veidot jaunas figūras. Neatceros, kurš ir autors teicienam, ka līnija ir punkts, kas izgājis pastaigāties, bet tieši tas notiek ar Liepājas zīmolu, kas nav sastindzis. Tas ir par iespējām, par kustību, par nemitīgu attīstību, par to, kur aizved radošais nemiers. Un tas iet kopā ar to urdošo nemieru, par kuru runā liepājnieki. Man prieks, ka mums izdevās Liepājas zīmolā iekļaut ideju, ka nekas nav sastindzis, ka viss ir iespējams," saka I. Elere.

Viņa pasmaida par to, ka liepājnieku tendence daudz ko apšaubīt un radīt konfliktus arī zīmolā dod iespēju kādam priecāties par nobīdītajām garumzīmēm, bet citu rosina "sakārtot" visu atpakaļ vietās. Šī nebeidzamā diskusija starp abām pusēm dara zīmolu dzīvu. "Man šķiet, ka tieši tie abu pušu viedokļi, kas piedzīvo sadursmi, ir lieliski, jo tas ir kaut kas, kas pretējs monologam un diktatūrai. Jaunu lietu nepieņemšana ir cilvēka dabā, pārmaiņas nekad nenāk viegli, netrūkst tādu, kas visam jaunajam saka "nē", taču svarīgi, ka cilvēkam jāpamato sava nostāja, ka viņš dzird citu redzējumu par šo jautājumu," pauž dizainere. Viņai patīk arī tas Liepājas nemiers un nepareizums, kas izpaužas karstos strīdos par kādu jaunu vides objektu vai citu risinājumu pilsētvidē. "Pat tad, kad šķiet, ka esam pārāk provinciāli, mums ir sarunas par šo," I. Elere novērojusi. Taču Liepājas spēku viņa saredz tieši liepājnieku nepareizībā, patiesumā, tiešumā un godīgumā. Tā nu tas nemiers un nepareizums ir te klātesošs un virza uz vēlmi iet laikam pa priekšu, meklēt jaunus risinājumus, spert soli pirmajiem. Eksperimentēšanas brīvība Liepājai piemīt, un tas ir labākais.

Kas tālāk? "Ir svētki, tas ir punkts laika līnijā, bet tam ir jāturpinās. Liepājas mērķis ir kļūt par īstu Eiropas pilsētu. Lai tas notiktu, vajadzīgs vēl vairāk diskusiju. Tu vari nesaprast, bet mākslas uzdevums ir likt domāt. Izteikšanās brīvība ir svarīga, bet ļaujām notikt arī tam, ko uzreiz nesaprotam. Tas ir arī stāsts par uzticēšanos. Saprast, ka tas neaizskar to, kas tev jau ir, bet rada ko citu. Kas var labāk likt aizdomāties par kaut ko, ja ne jauns vides objekts? Jā, atvērtība un domāšana, tās Liepājai palīdzēs kļūt eiropeiskai," uzskata I. Elere.

"Lai varētu veiksmīgi turpināt veidot Liepāju tādu, kādu mums patīk to redzēt, ir nepārtraukti jāizglītojas. Nepieciešams apgūt jaunas lietas, sadarboties, nebaidīties no nepazīstamā, mācīties valodas un digitālās lietas, jo tikai tā var neierobežot sevi iespējās. Turklāt mācīties var ļoti dažādi – klausīties lekcijas, lasīt, vienkārši sarunāties, ļaut ienākt savā dzīvē kaut kam iepriekš neiepazītam, nezināmam. Uz klausot citu viedokli par kādu tēmu, nepavisam netiek zaudēts paša viedoklis, tā ir iespēja vēl stingrāk nostiprināt savu pārliecību. Mācīties – tas nozīmē iepazīt pasauli, nebaidīties no tās, un tad liepājnieki patiešām būs tie, kas vienmēr var vislabāk!" skan Z. Lazdānes novēlējums.

**Būt
pārliecinātiem
savā**

drošumā

Kopumā Liepāja kā trešā lielākā Latvijas pilsēta dara daudz un pareizi, veidojot savu tēlu atpazīstamu. Ja paskatāmies uz datiem un pierādījumiem, tad pilsētas tēls ir pozitīvs. To pozitīvi novērtē aizvien vairāk iedzīvotāju, optimisms aug arī Eiropas kultūras galvaspilsētas kontekstā, un Jaudis saka, ka paši iesaistās šajā programmā.

Liepājā vienmēr ir līdzās vēsturiskais naratīvs un mūsdienīgas pilsētas ambīcijas. Tas sakrīt ar valsts kopējo pieeju nacionālo interešu attīstībai. Turklāt Liepājai vienmēr ir bijusi būtiska loma valsts vēsturē, jau atceroties Latvijas Republikas pirmsākumus vien.

Komunikācijā ir padarīts labs darbs, taču joprojām nevar atļauties gulēt uz lauriem. Liepājniekiem ir daudz kas darāms, lai sagatavos 2027. gadam, kad plānojam uz Liepāju un Latviju atvest daudzus cilvēkus no visas Eiropas un pasaules, kas te nekad nav bijuši, kā arī atgādināt par Liepāju tiem, kas te kādreiz jau ciemojušies. Tāpēc svarīgi izcelt tās labās lietas, kas mums ir, ne tikai kultūras kontekstā. Iespējams, ka atvestas līdzī tīek arī kādas investīcijas.

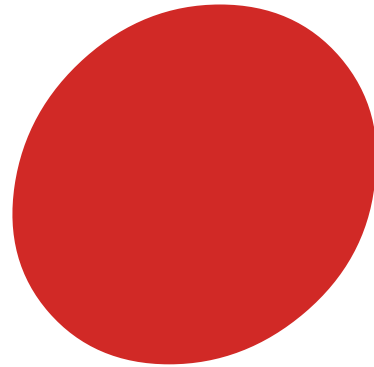

Un kopumā šie Liepājas plāni sakrīt ar nākotnes meta naratīviem valsts līmenī. Mēs nemitīgi runājam no dažādiem aspektiem par to, ka Latvija ir daļa no Eiropas kultūrtelpas, izceļam mūsu kopējās vērtības. Un ģeogrāfiski Liepāja ir tas punkts, kas mūs pirmām kārtām sasaista ar citiem Eiropas kaimiņiem, tieši te kā ostas pilsētā arī būtu vispirms jūtama NATO sabiedroto klātbūtne, ja runājam par kaut kādiem apdraudējumiem valsts drošībai.

Tāpēc saistībā ar Liepāju noteikti jārunā par to, ka ir būtiski, lai mums pašiem ir drošības sajūta par savu rīcību krīzes brīdī, lai mēs esam gatavi rīkoties, cerot, ka to nekad nevajadzēs. Liepāja vienmēr ir bijusi tāda vieta, kur spēj labi sadzīvot kā vēsturiskais, tā mūsdienīgais, tāpat te vienmēr dzīvojuši ļoti daudz nacionāla kopiena, un tieši tādai pilsētai būtu jābūt arī turpmāk. Jo mēs būsīm pārliecinošāki par sevi, koordinētāki, spēcīgāki un gatavāki krīzēm, jo vairāk tas atturēs iespējamus agresorus pat domāt par mūsu apdraudēšanu. Un esam pārliecinājušies, ka tieši vietējie līderi ir tie, kuriem kopiena uzticas, tāpēc stipri un varoši liepājnieki dos pārliecību paši sev.

Rihards Bambals, Valsts kancelejas Stratēģiskās komunikācijas departamenta vadītājs

Fakti

2017. gads

Pašvaldībā tiek radīta jauna Liepājas zīmola vizuālā identitāte. Liepājas grafiskajā zīmē vēja ietekmē garumzīme un punkti turpina kustību, papildus nācis sarkanais punkts, kas ir simbols jaunam sākumam, idejām, iespējām un iedvesmai gan personiskajā, gan citās jomās. Turklāt punkti un garumzīme ir Liepājas sākumburta "L" atveidojums Morzes alfabētā, kas savukārt sasaucas ar ostas pilsētas nozīmīgo statusu.

- 30% liepājnietu pārstāv viedokli, ka vispārējā ekonomiskā situācija pēdējo divu gadu laikā pilsētā kopumā ir uzlabojusies.
- Pozitīvāk Liepājas ekonomisko izaugsmi vērtē un prognozē respondenti vecumā līdz 34 gadiem, iedzīvotāji ar augstāko izglītību, vidējiem vai augstākiem ienākumiem uz vienu ģimenes locekli, latvieši un strādājošie.
- 54% Liepājas iedzīvotāju katru vai gandrīz katru dienu pilsētā pārvietojas kājām.
- 51% izmanto savu personisko transportu.

Ko vēlas liepājnietu?

- 82% liepājnietu uzskata, ka pašvaldībai prioritāri vajadzētu pievērst uzmanību daudzdzīvokļu namu pagalmu labiekārtošanai.
- 81% par prioritāti min grants ielu asfaltēšanu.
- 75% iedzīvotāju uzskata, ka pašvaldībai jāpievēršas sabiedrības drošības jautājumiem, tostarp mācībām par rīcību ārkārtas situācijās un patvertņu būvniecībai.
- 74% liepājnietu satrauc pludmales tīrība.
- 73% respondentu vēlas publisko bērnu rotaļu laukumu uzlabošanu un paplašināšanu.
- 71% uzskata, ka prioritāri jārisina vēsturiskās apbūves atjaunošana pilsētas centrā un jāstrādā pie jauna dzīvojamā fonda attīstības.
- 67% aptaujāto Liepājas iedzīvotāju atbalsta ugunošanas rīkošanu pilsētai nozīmīgos notikumos.

Daudz laimes, Liepāja, 400. dzimšanas dienā!

Liepāja
400

Liepājas pašvaldība un Liepājas SEZ pārvalde gatavo dāvanu liepājniekiem – Liepājas bākas atvēršanu publiskai piekļuvei, vienlaikus izveidojot bākā multimediju stāstījumu par Liepājas ostas un uzņēmējdarbības vēsturi no pirmsākumiem līdz nākotnei!

Liepāja ceļā uz ilgtspējīgas industrijas centra izveidi

Liepājas SEZ teritorija – piemērotākā uzņēmējdarbības vide liela mēroga ilgtspējīgu privāto investīciju projektiem 2025.-2035. gadam - ūdeņradis, zaļais amonjaks, skābeklis, CO₂, ilgtspējīga aviācijas degviela (SAF) ražošana un piegāde. Tās ir modernākās tehnoloģijas, kuras vēl ir zinātniskās pētniecības redzeslokā ar skatu no nākotnes.

Liepāja pieņem jaunus izaicinājumus. Šobrīd notiek izpētes darbs pie vairākiem nacionāla mēroga privāto investīciju projektiem, kurus raksturo gan ievērojams investīciju apjoms, gan vismodernākās tehnoloģijas un tieša sasaiste ar zaļo enerģētiku un viedo ražošanu. Šādu privāto uzņēmēju koncentrācija, tieši Liepājā rada mums vēl nebijušas iespējas, attīstīt jaunas, uz eksportu orientētas nozares, kas veicinās zinātnisko izpēti, dos būtisku pienesumu Latvijas iekšzemes kopproduktam un, protams, ļaus būtiski palielināt Liepājas ekonomikas jaudu.

Katrs no šiem projektiem ir unikāls, bet netieši tie ir saistīti un papildina viens otru – sākot ar atkrastes vēja parku būvniecības atbalsta bāzi, ūdeņraža un ilgtspējīgas aviācijas degvielas (SAF) ražotnēm, noslēdzot ar Fokker Next Gen N.V. ar ūdeņradi darbināmu lidmašīnu gala montāžu. Visiem šiem uzņēmumiem sadarbojoties, veidojas ilgtspējīgas industrijas centrs, kurā savas investīcijas plāno uzņēmumi, kuri no zaļās enerģijas ražo vai izmanto tādas komponentes kā ūdeņradis, ogleklis, skābeklis, liels siltuma daudzums, u.c. Līdz ar to ir iespējams nodrošināt pilnu aprites ekonomikas ciklu un dot iespēju ienākt Liepājā jauniem uzņēmumiem, kuriem šie inovatīvā ražošanas procesā radīs jaunus produktus jaunās rūpnīcās.

Pilsēta, kurā izbēgt no vientulības

Liepāja var lepoties ar spēcīgu un daudzveidīgu nevalstisko organizāciju (NVO) sektoru. Organizācijas kļuvušas par neatņemamu pilsētas dzīves sastāvdaļu, sniedzot atbalstu sabiedrībai, stiprinot kopienas garu un līdzdarbojoties pilsētas attīstībā. Varam droši teikt, ka Liepāja rod iespējas sniegt atbalstu visiem iedzīvotājiem, kuriem tas nepieciešams dzīves apstākļu uzlabošanā, un to dara ar cieņu pret ikvienu liepājnieku jebkurā vecumā.

Plašs darbības lauks

"Pašlaik Liepājā ir reģistrētas ap 1200 nevalstisko organizāciju. Gada laikā no jauna – 30 biedrības, kas liecina par iedzīvotāju aktīvu pilsonisko līdzdalību un gatavību risināt sabiedrībai svarīgus jautājumus. Jaunu biedrību rašanās parāda, ka cilvēki vēlas ne tikai piedalīties pārmaiņās, bet arī paši tās veidot," informē Liepājas pilsētas pašvaldības Vides, veselības un sabiedrības līdzdalības daļas Sabiedrības līdzdalības un veselības veicināšanas nodaļas vadītāja Agija Meniķe.

Viņa gan norāda, ka ne visas reģistrētās organizācijas darbojas aktīvi, tikai 63% no visām biedrībām ir iesniegušas gada pārskatus, 39% – uzrāda ieņēmumus no saimnieciskās darbības.

NVO darbojas dažādās jomās, sniedzot savu ieguldījumu pilsētas attīstībā. A. Meniķe uzskaita: "Kultūras un mākslas organizācijas rūpējas par radošo dzīvi un tradīciju saglabāšanu, savukārt sociālā atbalsta organizācijas gādā par tiem, kuriem palīdzība vajadzīga visvairāk – bērniem, senioriem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un sociāli mazāk aizsargātām grupām.

Videi draudzīgās organizācijas rūpējas par dabas resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu attīstību, bet sporta un veselības organizācijas veicina aktīvu dzīvesveidu. Arī izglītības un jaunatnes organizācijas spēlē nozīmīgu lomu, piedāvājot attīstīt prasmes un piedalīties lēmumu pieņemšanā cilvēkiem no bērna līdz seniora vecumam."

NVO ietekme uz pilsētas dzīvi

Biedrības ir nozīmīgs resurss jebkurā pašvaldībā, un Liepājai jau ilgu laiku ir ciešas attiecības ar nevalstisko sektoru, turpina A. Meniķe. "Biedrības ir ne tikai dažādu pasākumu organizētājas, bet arī vieta, kur dzimst jaunas idejas un iniciatīvas. Šīs organizācijas stiprina demokrātijas principus, veicina kopienas iesaisti sabiedriskajā dzīvē un palīdz risināt aktuālas problēmas, piemēram, par vides piesārņojumu, sociālo nevienlīdzību un veselības aprūpes pieejamību."

Pašvaldība atbalsta NVO darbu, piešķirot līdzfinansējumu projektiem sociālajā, kultūras, izglītības un sporta jomā, mikrorajonu pagalmu labiekārtošanas projektu konkursā, kā arī nodrošinot iepirkumus sociālajā un veselības jomā. Tā 2024. gadā pilsoniskās sabiedrības NVO konkursā 18 projekti saņēma 50 000 eiro lielu kopējo finansējumu, savukārt sociālās iekļaušanas veicināšanas projektu konkursā ar līdzfinansējumu 13 000 eiro atbalstītas četras organizācijas, informē pašvaldības pārstāve.

Lai nodrošinātu NVO ilgtspējīgu attīstību, Liepājā tām tiek nodrošināts informatīvs un praktisks ikdienas atbalsts dažādos jautājumos, rīkotas mācības, semināri un sniegta citu veidu palīdzība.

Piemēram, NVO izaugsmes inkubators vairākus mēnešus nodrošina individuālu mentoru, sadarbību ar nozaru speciālistiem un citām biedrībām, stiprina biedrību spējas un iespējas piesaistīt finansējumu, kā arī sekmīgāk darboties izvēlētajā jomā. 2023./2024. gadā 14 NVO izaugsmes dalībnieki (biedrības) piesaistīja vairāk nekā 160 000 eiro, informē pašvaldības speciāliste.

Palīdz iekļauties

"Patvērumš ģimenei" ir atvērta un draudzīga sabiedriskā labuma organizācija, kuras galvenais uzdevums ir veicināt ģimenes locekļu atveseļošanos, viņu dzīves kvalitātes uzlabošanos un integrēšanos sabiedrībā.

Biedrībai var vien novēlēt, lai viss 2025. gads aizrit tā, kā beidzās iepriekšējais – ar lielu sirsnību, par ko parūpējās ukraiņu bērni. Daudzus pārsteidza viņu latviski nospēlētā ludziņa par vecīša cimdiņu. To iestudēja Agnese Preikša un Zane Nīpere-Nīperoviča, kas ar ukraiņu bērniem strādāja pēcstundu projektā.

"Ukraiņu vecāki ir pateicīgi, ka darbojamies ar bērniem, palīdzam mācībās," stāsta biedrības valdes priekšsēdētāja Santa Krilova. Viss labdarības organizācijas brīvprātīgo kolektīvs esot gatavs startēt jaunus projektu konkursos, lai turpinātu iekļaujošās aktivitātes.

Daudzas norises veltītas ģimenēm. Piemēram, vecāku rītos tika pulcinātas mazuļu māmiņas; tas bija Liepājas pašvaldības līdzfinansēts projekts. S. Krilova uzsver, ka lielākais atbalsts no pašvaldības ir biedrībai bezatlīdzības lietošanā piešķirtās telpas.

"Es arī gribētu dažādot pakalpojumus, lai šī būtu vieta, kur diena iesākas ar mazuļu nodarbībām un beidzas ar vecāku izglītošanu, meistarklasēm. Pa vidu – nodarbības bērniem, jauniešiem," vadītāja ieskicē plānus, atklājot, ka kopīga darbošanās ir pieprasīta visu vecumu grupās.

Aizrautība ar darāmo

Liepājas Restaurācijas centra vadītājs Ivars Pilips atzīst, ka centru izveidojis, lai, no vienas puses, pats saprastu, kā veidot vēsturisko vidi pilsētā, un, no otras puses, dotu cilvēkiem iespēju apzināties, ka arī viņi ir vides veidotāji un var piedalīties procesā.

Viņš stāsta: "Viens ir pašvaldības plāni attiecībā uz restaurāciju pilsētā, bet otrs – iedzīvotāju skatījums uz Liepājas vēsturisko mantojumu." Restauratoram patīktu, ja cilvēki par restaurācijas jautājumiem spriestu kopā ar pašvaldību. Līdzīgi, kā notiek Kuldīgā, kur par seno namu atjaunošanu diskutē skrupulozi.

I. Pilips darbojas viens, piesaistot līdzīgi domājošos vasaras periodā, kad meistarklases var īstenot ārā. Centram nav telpu, kurās varētu darboties visu gadu, taču tas, vadītāja vārdiem, ir ceļā.

"Plānoju, ka cilvēki iesaistīsies arvien vairāk. Un viņi būs tie, kas nesīs ziņu tālāk, gūs apjausmu, ka katram vēsturiskajam namam ir īpašnieks, kurš ir vides veidotājs," atklāj I. Pilips.

Teicienu "bērni līp apkārt" var pilnā mērā attiecināt uz Gvido Šalmu, kurš darbojas sporta komandā "Workout Generation" un Attīstības platformā "You+".

Labs darbs padarīts abās organizācijās, viņš vērtē. Par "You+" stāsta, ka Liepājas jauniešu mentoru tīkls, kurā darbojas, piecos gados palīdzējis ap pūstūkstotim jauniešu.

Savukārt biedrība "Workout Generation" pērnā gada projektā nodrošināja bezmaksas treniņus riska grupas jauniešiem. "Viņu bija ļoti daudz, arī no bērnunamkiem. Mans vērojums ir tāds, ka šādu bērnu un jauniešu Liepājā kļūst arvien vairāk. Reizēm rodas sajūta, ka treniņu vietu jaunieši uztver kā mājas, jo viņiem īsti nav, kur tverties, nav piederības sajūtas. To atrod pie mums."

Ko bērniem emocionāli, cilvēciski dod treniņos pavadītais laiks? "Viņiem īsti nevar piekļūt ne skola, ne vecāki, bet pie mums viņi raujas. Ja man Sociālais dienests vai skola pažēlojas, es ar bērniem runāju par problēmām. Un viņi saņem, jo grib nākt uz nodarbībām," neformālais līderis ieskicē darbu ar vienu no grupām, ar ko strādā.

Cienīga un pilnvērtīga dzīve visiem

Palīdzība un atbalsts, ja tādi nepieciešami, tiek sniegti visiem liepājniekiem – trūcīgajiem pilsētniekiem un ģimenēm, īpaši ģimenēm ar bērniem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kā arī vecāka gadagājuma cilvēkiem u.c. Ar to nodarbojas Liepājas Sociālais dienests, kura pirmsākumi meklējami 90. gadu vidū. "Sociālā dienesta noieto ceļu pēc neatkarības atjaunošanas Latvijā ilustrē kaut vai dienesta sētā izaugusi apmēram 10 metru garā egļe, kuru savulaik iestādīja atjaunotā Sociālā dienesta pirmā direktore Aija Barča pirms došanās darbā uz Saeimu. Blakus – bijušās Sociālā dienesta direktores, aizsaulē aizgājušās Ivetas Bartkevičas stādītais ceriņš. Tieši viņas vadīšanas laikā īpaša uzmanība tika pievērsta lielākai cilvēcības un empātijas klātbūtnei sociālajā darbā," norāda Liepājas Sociālā dienesta pārstāve Gunta Jākobsone.

Pirms vairāk nekā 20 gadiem Sociālā dienesta ikdienā dominēja sociālā palīdzība un materiālie pabalsti. Ja sākumā bija tikai daži pabalsti, tad tagad ir vairāk nekā 10 pabalstu veidi, ieskaitot pašvaldības brīvās iniciatīvas pabalstus. Tiek sniegti apmēram 20 sociālie pakalpojumi, kādu pašos pirmsākumos nebija vispār, stāsta Liepājas Sociālā dienesta direktores vietniece ar vairāk nekā 20 gadu stāžu Santa Altāne. No darbinieku pierakstiem parastās rūtiņu kladēs, garām iedzīvotāju rindām, dažkārt pat policijas uzraudzībā, līdz mūsdienīgai datu apstrādei, operatīvai un individuālai katra klienta apkalpošanai – tāds ir dienesta noietais ceļš vairāk nekā 20 gadu garumā.

Tagadējā Sociālā dienesta direktore Dace Zeļģe uzsver, ka nākotnes uzdevums ir panākt, lai mērķētu sociālo palīdzību saņem tie liepājnieki, kuriem tā visvairāk vajadzīga, lai iedzīvotājiem arī turpmāk būtu pieejami arvien kvalitatīvāki sociālie pakalpojumi, visi bērni augtu ģimenēs, bezpajumtnieki atkal varētu atgriezties dzīvē ar Nakts patversmes un sociālo darbinieku atbalstu, bet atkarīgajiem palīdzētu nostāties uz kājām Atkarību profilakses centrs, kurš Liepājā darbojas jau 15 gadus.

būtu daudzveidīga, ar iespēju izkustēties no mājas, neieslīgst vientulībā," norāda S. Altāne.

2006. gadā tika izveidots pirmais Sociālā dienesta Pensionāru dienas centrs Klaiņpēdas ielā 19/21, kuru no tā pirmsākumiem vadīja Astrīda Vērdiņa. 2023. gadā viņas pienākumus pārņēma Ritma Kluce, kuru jau iepriekš Liepājas vecie ļaudis pazina kā Nīcas senioru vokālā ansambļa "Sentiments" vadītāju.

Karostas Pensionāru dienas centru Ģenerāļa Baloža ielā atklāja 2009. gadā, beidzamos gadus tas darbojas Sociālās dzīvojamās mājas paspārnē un tā vadītāja ir Mairita Fogeļe.

Būt piederīgiem

Liela daļa Sociālā dienesta klientu ir seniori, kuri var izmantot atsevišķus sociālos pakalpojumus, lai aizvadītu cienīgas vecumdienas, uzsver S. Altāne. Vientuļajiem senioriem pieejama aprūpe mājās, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums institūcijā, "trauksmes poga" un citi pakalpojumi.

Liepājā viena no lielākajām un aktīvākajām iedzīvotāju grupām ir tieši seniori, tāpēc par viņiem tiek domāts īpaši. "Veciem ļaudīm, kuri dzīvo vieni, nereti lielākais notikums ir aprūpētāja ierašanās. Bieži vien sarunāšanās ar aprūpētāju ir labākās zāles pret skumjām un vientulību," teic dienesta pārstāve. Liepājā aprūpi mājās saņem vairāk nekā 200 vientuļo senioru un cilvēku ar invaliditāti. Šo pakalpojumu kopš 2024. gada jūlija nodrošina ārpkalpojuma sniedzējs "Senior Latvia".

Liepāja ir vienīgā Latvijas pašvaldība, kur Sociālā dienesta paspārnē darbojas arī divi Pensionāru dienas centri – viens Dienvidrietumu mikrorajonā, otrs – Karostā. Abos tiek organizēta saturīga brīvā laika pavadīšana, lai seniori nesēdētu mājās un neieslīgtu vientulībā, kas ietekmē arī mentālo veselību. "Liepāja ir vienīgā pašvaldība, kur ir šādi centri, kas ir Sociālā dienesta pārziņā, lai senioru dzīve pilsētā

"Senioriem ir svarīgi justies piederīgiem, viņiem vajag vietu, kur satikties, padarboties, gūt jaunus iespaidus, gūt prieku," atzīst M. Fogeļe. "Mums katru mēnesi ir koncerti, kuros uzstājas mākslinieki, kuri atsaucas to darīt bez maksas," saka R. Kluce. Un atsaucība parāda, ka sabiedrībai rūp vecā paaudze. Arī nodarbības un pulciņus vada cilvēki, kas to darba no labas sirds, piebilst M. Fogeļe. Ne visiem ir iespēja koncertus baudīt par maksu. "Senioru kopienā vienmēr ir aktīvā puse, kas atbalsta visu, dara daudz, un ir neaktīvā puse, ko grūtāk izkustināt. Bet cilvēki negrib būt vientuļi – viņi grib būt kopā, un Liepājā ir gana daudz iespēju, kur justies gaidītiem, piederīgiem," vērtē R. Kluce. Aktīvākie ir tie ļaudis, kuri jau vairākus gadus ir pensijā, kuru vecums ir virs 70 gadiem. "Tāpēc šādi centri, biedrības ir vajadzīgi arī turpmāk!" vienispriestis ir abu dienas centru vadītājas. Tāpat jāpiemin veco ļaužu dzīvojamā māja Ganību ielā, kur seniori ir starp vienaudžiem kā ikdienā, tā dažādu svētku reizēs.

"Par nākotni runājot, jāaicina jaunie, kam jāveido sabiedriskā dzīve un tajā jāiesaistās, palikt dzīvot un strādāt Latvijā un jo īpaši – Liepājā!" uzsver M. Fogeļe.

Draudzīga vieta arī

pansionāts

Visos laikos pieprasīta bijusi ilglaicīga sociālā aprūpe institūcijās jeb pensionātos, arī liepājniekiem ir vajadzība pēc šī pakalpojuma. 2022. gada pavasarī bijušā bērnnunama vietā Labraga ielā beidzot tika atklāts mūsdienīgs ilgstošas sociālās aprūpes centrs "Rūre". Iepriekš gados vecajiem liepājniekiem, kuriem šis pakalpojums bija nepieciešams, bija jāizvēlas starp pensionātiem un sociālās aprūpes centriem-nodaļām tagadējā Dienvidkurzemes novadā vai vēl tālāk.

"Mēs apzināmies, ka vajadzība pēc šādiem pakalpojumiem augs, jo mūsu sabiedrība noveco," pensionāta "Rūre" atklāšanā sacīja Sociālā dienesta pārstāve S. Altāne. Tā arī ir. Ja tobrīd pensionātā un klīnikā uzturējās daži cilvēki, nepilnu trīs gadu laikā "Rūrē" uzņemti vairāk nekā pusotrs simts cilvēku, no kuriem lielākā daļa ir liepājnieki. "Veidojot visu veidu aprūpes klīniku, kam pamatā ir medicīna, apzināmies, ka nekur citur Latvijā līdz šim tāda nav bijusi. Vēlamies, lai pensionātu uztvertu kā normālu dzīvesvietu, kur cilvēks var saņemt veselības aprūpi," atklāšanā uzsvēra "Rūres" izveidotāji Kristiāns Dāvis un Armands Ploriņš.

"Te ir tik sirsnīgi un mīļi dzīvot," saka centra iemītniece, 86 gadus vecā Astrīda Vērđiņa. Viņa uzskata, ka ir jābūt tādai vietai, kur liepājniekam, kas pieradis būt cilvēkos, vadīt vecumdienas sabiedriski – kopā ar citiem un nodarbinot sevi. Vēl svarīgi būt aprūpētam un saņemt mediķu palīdzību. Tāda vieta kā "Rūre", viņas ieskatā, ir ļoti nepieciešama, domājot par vecāko paaudzi.

"Liepāja var lepoties ar to, ka tā ir senioriem draudzīga pilsēta. Te ir vietas, kur viņi var sevi nodarbināt – dejojot, dziedāt, atrast draugus un domubiedrus, izbēgt no vientulības. Domāju, ka nedrīkst sūroties, jo pilsēta mums dod daudz, galvenais ir pašam saņemties un gribēt būt ārpus mājām!" uzsver A. Vērđiņa. "Jo vairāk gados vecie liepājnieki iesaistīsies, jo vairāk viņiem būs dzīvesprieks, veselība un laime. Novēlu katram kaut ko sākt un iesaistīt tajā draugu, tas savukārt iesaistīs vēl kādu citu, un tā lieta aizies. Vēl novēlu savai un visu mūsu Liepājai būt aktīvai, dzīvespriecīgai, veselīgai un laimīgai!"

Fakti

- Reģistrēto biedrību skaits Liepājā – 1237 ("Lursoft" 2023. gada dati): 530 jeb 43% ir ar nekustamā īpašuma apsaimniekošanu saistītas biedrības; 707 jeb 57% – kultūras, sporta, sociālā darba, medību u.c. nozaru biedrības.
- 63% biedrību ir iesniegušas gada pārskatu, 39% no tām uzrāda ieņēmumus no saimnieciskās darbības.
- 2024. gadā nodibinātas 30 biedrības.

Cilvēki

Aija Barča. Bijusī Liepājas Sociālā dienesta direktore, Saeimas deputāte, šobrīd Latvijas Pensionāru federācijas vadītāja. Šādā statusā viņa iestājas arī par Liepājas senioru tiesībām, pārrunā un skaidro aktuālos jautājumus arī individuāli. "Ja es varu cilvēkiem palīdzēt, kāpēc man to nedarīt?" viņa sacīja, kļūstot par Pensionāru federācijas vadītāju.

Astrīda Vērđina. Balvu "Gada liepājniece 2017" saņēma par aizrautību un azartu, vadot Pensionāru dienas centru un rīkojot pilsētas mēroga pasākumus senioriem. "Ja man apkārt nebūtu tik atsaucīgi un brīnišķīgi seniori, droši vien tik daudz mēs nepaveiktu!"

Kristiāns Dāvis. Sociālās aprūpes centra jeb pansionāta "Rūre" izveidotājs. Par nozīmīgu ieguldījumu Liepājas senioru dzīves apstākļu uzlabošanā un sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā, izveidojot paliatīvās un ilgstošas aprūpes centru, saņēmis apbalvojumu "Gada liepājnieks 2022", kā arī apbalvojumu "Uzņēmums ar nozīmīgu sociālo ietekmi".

Fakti

Liepājas iedzīvotāju skaits pa vecuma grupām

Iedzīvotāju skaits kopā	66 680
0–4 gadi	3275
5–9 gadi	4068
10–14 gadi	3684
15–19 gadi	4088
20–24 gadi	3535
25–29 gadi	3050
30–34 gadi	4115
35–39 gadi	4540
40–44 gadi	4168
45–49 gadi	4281
50–54 gadi	4452
55–59 gadi	4300
60–64 gadi	4632
65–69 gadi	3864
70–74 gadi	3471
75–79 gadi	2631
80–84 gadi	2453
85 gadi un vairāk	2073

Vīriešu skaits Liepājā pa vecuma grupām

Pavisam	29 836
0–4 gadi	1703
5–9 gadi	2156
10–14 gadi	1904
15–19 gadi	2047
20–24 gadi	1813
25–29 gadi	1571
30–34 gadi	2025
35–39 gadi	2211
40–44 gadi	2042
45–49 gadi	1975
50–54 gadi	2059
55–59 gadi	1904
60–64 gadi	1938
65–69 gadi	1508
70–74 gadi	1149
75–79 gadi	766
80–84 gadi	618
85 gadi un vairāk	447

Sieviešu skaits Liepājā pa vecuma grupām

Pavisam	36 844
0–4 gadi	1572
5–9 gadi	1912
10–14 gadi	1780
15–19 gadi	2041
20–24 gadi	1722
25–29 gadi	1479
30–34 gadi	2090
35–39 gadi	2329
40–44 gadi	2126
45–49 gadi	2306
50–54 gadi	2393
55–59 gadi	2396
60–64 gadi	2694
65–69 gadi	2356
70–74 gadi	2322
75–79 gadi	1865
80–84 gadi	1835
85 gadi un vairāk	1626

LOC

BASEINS & SPA

BRĪVĪBAS IELA 39 | 634 80000 | LOC.LV

Liepāja nākamajos 100 gados

Liepājas 400 gadu jubilejas svinības ir svētku brīdis pilsētas dzīvē, kas nekad nenorimst. Un nebeidzas arī sapņi par to, kā šī, mums visiem mīļā vieta, kļūst aizvien pievilcīgāka, cilvēki te dzīvo paši labākie, notiek brīnumainas lietas un top izcili produkti, ar kuriem liepājnieki pamatoti lepojas. Mūsu sapnis par Liepāju pēc 100 gadiem ir šāds. Kāds ir jūsējais?

Liepāja joprojām ir radoša nemiera pilna un "nepareiza" – ar savu īpašo šarmu, kur līdzās glauņiem restorāniem ir nobružāti namiņi un līdzās simfoniskajai mūzikai skan īsts roks.

Liepāja ir ekonomiski attīstīta un kulturāla pilsēta ar labu infrastruktūru un sadzīves apstākļiem dažādu paaudžu un nodarbošanās cilvēkiem.

Liepājnieki laimīgi, te joprojām ir viena no saulainākajām pilsētām Latvijā, cilvēki ir iemācījušies sadarboties cits ar citu, viņus var droši saukt par eiropiešiem.

Liepājas identitāte ir saglabāta – tā balstīta mīlestībā pret savu pilsētu un Latviju, taču nav provinciāla.

Liepājnieki ir mainījuši domāšanu no inertuma uz jēgpilnu darbību, viņi līdzdarbojas dzīves vides veidošanā – gan garīgajā, gan fiziskajā līmenī.

Viņi uzņemas atbildību par savu rīcību un jūt atbildību pret apkārtējo vidi.

Liepājnieki ir gatavi mācīties, gudri un ikdienā cilvēcību salāgo ar digitālajām prasmēm. Paaudzes cieņpilni pastāv līdzās cita citai.

Liepāja ir zaļa un dabīga pilsēta, taču tā izmanto visas sniegtās iespējas un ir attīstīta un moderna, ar partneriem visā Eiropā un pasaulē.

Liepājnieki ir pieņemoši un atbalsta daudzveidību, vienlaikus saglabājot lepnumu par savām saknēm un stiprinot piederības sajūtu.

Digitālā inovācijas parka ar mākslīgā intelekta palīdzību veidotā Liepājas nākotnes vīzija.

Ērti un mūsdienīgi!

Izmanto Liepājas sabiedriskajā transportā e-biļeti

(lietotnē "Liepājas pilsēta" vai e-kartē)
www.liepajastransports.lv

